LTSR Valstybinė respublikinė biblioteka

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, May 1, 1990

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 18 (2097) 1990 GEGUŽĖ–MAY 1 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 75 ct.

Akligatvių didieji

Nugalėti nacinę Vokietiją reikėjo sutelktinių jėgų, pareikalavusių daug aukų žmonėmis ir milžiniškų išteklių. Per nepilnus šešerius metus pergalė buvo iškovota, ir laisvieji demokratiniai Vakarai tapo nugalėtojais. Jų sąjungininkė Sovietų Sąjunga, praradusi apie 20 milijonų žmonių, pergalės vainiką plėšė pusiau. Pasidalinimas laimikiu buvo aptariamas karo meto ir pokarinėse konferencijose. Karo grobis — tai Europos perskėlimas į dvi stovyklas, kurios, deja, gana greitai išaugo į priešiškas. Mes, nors karo metais turėjom pagrįstų vilčių atgauti prarastą nepriklausomybę, nors ir pokariniais sunkiais partizaninio judėjimo metais dar vis tikėjomės Vakarų pagalbos, — patekome į Maskvos valdomą ir kontroliuojamą imperiją, anų konferencijų brūkšniais nubrėžtą teritoriją.

PER keturiasdešimt penkerius pokarinius metus abi tos priešiškos stovyklos savaip organizavosi, stiprėjo, varžėsi. Įsitvirtino dvi didžiosios galybės — JAV ir Sovietų Sąjunga — besivaržančios branduolinių ginklų tobulinimu ir erdvių užėmimu, nustumdamos į šalį ir mažesniuosius savo sąjungininkus. Tų galybių pirmavimo rungtys, pavadintos "šaltuoju karu", skleidžiančiu nuolatinę įtampą, abiem pusėm pareikalavo nepaprastai daug išteklių. Šito nebegalėjo atlaikyti rublinė Maskva, smarkiai nuriedėjusi prie ekonominio bankroto, žinoma, surišto ir su ideologiniu, nes propaguota sistema nebepasiteisino. Iškilo būtini pertvarkos klausimai. Bet reformose viskas staiga susimaišė. Esame liudininkai Gorbačiovo bandymų nesuderinamus elementus — imperializmą, demokratiją ir komunistines idėjas — sujungti į vieną kažkokią naują sistemą, galinčią patenkinti visas imperijos tautas, visus socialinius sluoksnius, nedeginant Lenino raštų ir negriaunant jo paminklų. Kad šitokio derinio sėkmės gali tikėtis labai jau primityviškai politikoje orientuoti Rusijos gyventojai, galima suprasti. Tačiau visai nesuprantama Vakarų laikysena bet kokia kaina gelbėti Gorbačiovą, to keisto derinio autorių, tiesiantį Vašingtonan nieko neduodančią, bet viską imančią ranką. Tą aklumą galima būtų pateisinti nebent tuo, kad medžiaginio gyvenimo gerovė per ilgesnį laiką galėjo sujaukti vertybių gradaciją.

JEI Sovietų Sąjungoje vyko kaita ideologijos nenaudai ir ekonominio gyvenimo suirutės linkme, tai Vakarų demokratijose, ypač Šiaurės Amerikoje, per pokarinius dešimtmečius įvairių konkurencijų pinklėse formavosi sukomercintos politikos slinktis, atsisakanti arba nebematanti principų, dėl kurių kadaise ne tik griežtai pasisakyta, bet ir nemažai gyvybių paaukota. Nėra abejonės, kad prie šitokio nuosmukio Ameriką privedė jos pačios pagalba išaugintas bolševikinis milžinas, tapęs ir pabaisa, ir klientu. Komerciniu galvojimu, mažytis nereikšmingas taškelis prie Baltijos jūros, nors ir šaukiąs šventos tiesos vardu, tegu sau pasitenkina simpatijų pareiškimais ir kažkada paskelbtu tautų apsisprendimo pagarsinimu. Taip — tegu. Gal tai vis šiokia tokia sulūžusios moralės priedanga, dviveidiškumo šydas. O normalus dabarties žmogus juk stačiai piktinasi istorine gėda, kai despotai pardavinėdavo žmones vergų darbams. Vergų išlaisvinimas buvo vienas iš pačių didžiausių JAV demokratijos triumfų. Kodėl gi šiandien grįžtama atgal, dargi labai padidintu mastu, kai pardavinėjami ne atskiri individai, bet ištisos tautos, ir tai todėl, kad jos mažos ir bejėgės, kad kam nors nereikalingos, kad neturtingos, kad tolimos, kad negiminingos, kad . . . O noras išlaikyti įvairiais siūlais sulopytą Rusijos imperiją, naudos kėlimas virš principo, tarptautinės teisės ir žmoniškumo ignoravimas, galimas dalykas, vakariečių mąstyseną privedė prie išvados: moralu tai, kas naudinga. Argi begalima remtis tokių išvadų skelbėjais? **Č.S.**

"Tėviškės žiburių" spaudos baliuje balandžio 21 d. Anapilio salėje, Mississaugoje, netoli Toronto, meninę programą atliko Toronto dainos vienetas "Sutartinė", vadovaujamas muz. NIJOLĖS BENOTIENĖS, ir EDIS PUNKRIS. Programos pranešėja – RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ **Nuotraukos V. Matulaičio ir Vyt. Balčiūno**

Dabarties įvykiai Lietuvoje

"The Catholic Register" balandžio 28 d. laidoje rašo: popiežius kalba apie Lietuvą. Popiežius Jonas Paulius II pareiškė, kad niekad nebuvo jam taip artimi lietuvių siekiai ir kartu pageidavo, kad Lietuvos krizė su Sov. Sąjunga būtų išspręsta dialogo forma. Balandžio 14 ir 15 d.d. popiežius stipriai parėmė Lietuvą morališkai, nors neminėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Tuo tarpu Lietuvos vadovybė ragino popiežių ir Vatikaną pripažinti "laisvą Lietuvą".

Velykiniame sveikinime popiežius iš Šv. Petro bazilikos balkono lietuvių kalba sakė, kad jis meldžiasi už taiką ir mylimą Lietuvą. Išreiškė viltį, kad lietuvių tautos troškimai išsipildys.

Diplomatinis pripažinimas

"Le Figaro" balandžio 11 d. laidoje ragina Prancūzijos vyriausybę ilgiau nelaukti ir pripažinti Lietuvos nepriklausomybę. Pirmiausia už Lietuvos savarankiškumą kalba istorinis argumentas. Vakarai niekad nepripažino Lietuvos aneksijos. Todėl atėjo laikas iš neoficialaus nepripažinimo pereiti į oficialų diplomatinį pripažinimą, ramiai, bet ryžtingai. Kitas svarbus argumentas yra tautų teisė apsispręsti. Lietuviai tai jau atliko be smurto, demokratiniu būdu. Trečias itin svarbus argumentas — moralinis. Prancūzijos prezidentas turi iškilmingai pareikšti, kad jis sveikina Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, taipogi jos drąsius, heroiškus žmones, kurie siekia laisvės. Reikia pasmerkti sovietinę provokaciją, klaidingą informaciją ir visas priemones, kuriomis sovietai nori užgniaužti savarankiškumą. Be to, Prancūzija turėtų pagelbėti Lietuvai įsijungti į tarptautines organizacijas.

Panaudotas brutalumas

Kaip pranešė Lietuvių informacijos centras, Zigmas Vaišvila, Lietuvos aukščiausiosios tarybos narys, parlamento saugumo komisijos pirmininkas, žaliųjų partijos vadovas, balandžio 21, šeštadienį, buvo paguldytas ligoninėje Vilniuje.

Pasak žmonos Reginos, kartu su kitais buvo sumuštas sovietinių kareivių, kurie užėmė Spaudos rūmus. Zigmas Vaišvila buvo atvykęs raminti įkaitusių nuotaikų. Vadovaujančiam karininkui Z. Vaišvila parodė savo dokumentus ir paprašė, kad pastatų klausimas būtų sprendžiamas aukštesnėje instancijoje. Tada karininkas įsakė pulti Spaudos rūmų sargybinius. Kareiviai mušė ne tik sargybinius, bet ir spaustuvės tarnautojus, kurie priešinosi. Bandė įsiterpti Z. Vaišvila. Kareiviai atsisuko prieš jį, smogdami per galvą, mažiausiai penkis kartus. Jis buvo taip sumuštas, kad reikės ligoninėje išgulėti tris savaites.

Gėdinti Vakarus

"The Globe and Mail" balandžio 24 d. laidoje perspausdino žurnalisto William Safire straipsnį iš "The New York Times" dienraščio. Pagrindinė straipsnio mintis: lietuvių ginklas — gėdinimas Vakarų, kad jie imtųsi akcijos.

Kai atskiras asmuo tampa disidentu, rašo žurnalistas, tai jis ar ji pasaulio akyse tampa herojumi. Sacharovas ar Mandela veikė pasaulio sąžinę.

Tačiau kai tauta nori išsivaduoti iš priespaudos, dažnai tampa pasauliui napatogumo našta, pastovios tvarkos ardytoja.

Štai dėl ko JAV viešoji opinija palaiko prezidento Busho laikyseną Lietuvos atžvilgiu. Teikiama Lietuvai tik žodinė pagalba, o reali — M. Gorbačiovui ir jo susitikimui su Bushu.

Amerikiečiams yra sakoma, kad jie daug nustotų, jei Gorbačiovas prarastų Kremliaus kontrolę. Negalime silpninti Gorbačiovo pozicijų ir pratęsti Rytų Europos tautų laisvę trims Baltijos valstybėms. Taip galvodami amerikiečiai stabdo demokratijos vystymąsi pačioje Sov. Sąjungoje.

Ką turi tokioje būklėje daryti lietuviai? Derybos tuštumoje nėra jokios derybos. Siūlyti nuolaidas, kai antroji pusė atsako blokada, yra rodomas silpnumas, o ne tvirtas nusistatymas. Kovos pradžioje tikėtis Vakarų pagalbos yra taipogi klaida. Tai kaip elgtis?

Kentėti ir garsiai dejuoti, dramatiškai reikšti pasipiktinimą ir nepasiduoti. Išjudinti pasaulio sąžinę reikia rodyti vaikų ir silpnųjų kančias, žmonių vargą, netekus darbo, bei iškelti nevykusias "Glasnost" pasekmes.

Pastovus priešinimasis už ilgai trukdytą nepriklausomybę sukels vakariečiams gėdos jausmą. Šio jausmo didėjimas pakeis žmonių viešąją opiniją, kuri paveiks politikų nusistatymą.

Gorbačiovas paleis Baltijos valstybes, kai pajus, kad neturi kitos išeities. Baltiečiai savo drąsa ir pasiryžimu kentėti privers pasaulį pereiti į jų pusę. (Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. G. BUSHAS PRAĖJUSIĄ SAVAITĘ ATSISAKĖ prekybinių sankcijų Sovietų Sąjungai dėl Lietuvai pradėtos ekonominės blokados. Baltųjų rūmų atstovai pirmadienį dar kalbėjo apie galimą prekybos derybų su Sovietų Sąjunga sulėtinimą, o trečiadienį, susitikęs su JAV kongreso vadais, prez. G. Bushas staiga pakeitė savo taktiką. Žurnalistams jis pareiškė, kad jo vyriausybė nesiims jokių atkirčio priemonių Sovietų Sąjungai, nenorėdama susilaukti prez. M. Gorbačiovo reakcijos, žalingos laisvę ir demokratiją atgavusioms R. Europos šalims. Prez. G. Bushas betgi žadėjo laikytis ligšiolinės savo taktikos, raginančios prez. M. Gorbačiovą Lietuvos nepriklausomybės klausimą spręsti taikiomis derybomis. Panašią mintį savo bendrame laiške Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergiui pabrėžė ir V. Vokietijos kancleris H. Kohlis su prancūzijos prez. F. Mitterrandu. Jiedu patarė laikinai atidėti nepriklausomybės siekius ir atšaukti po jos paskelbimo kovo 11 d. priimtus įstatymus. Spaudos konferencijoje H. Kohlis ir F. Mitterrandas teigė, kad tokios taktikos niekas nelaikys antruoju Miunchenu, primenančiu Vakarų politikų 1938 m. A. Hitleriui atiduotą Sudetų kraštą ir atvertus vartus Čekoslovakijon. Esą įstatymų atšaukimas paskatintų Sovietų Sąjungą užbaigti ekonominę Lietuvos blokadą ir pradėti taikias derybas. Nepriklausomybės atstatymo paskelbimas kovo 11 d. liktų laikinai atidėtu istoriniu įvykiu kartu su demokratiniais Lietuvos aukščiausiosios tarybos rinkimais, pasauliui atskleidusiais lietuvių tautos laisvės siekius. Laiško kopiją V. Vokietijos kancleris H. Kohlis su Prancūzijos prez. F. Mitterrandu pasiuntė ir Sovietų Sąjungos prez. M. Gorbačiovui.

Priimtinas pasiūlymas?

Lietuvos aukščiausioji taryba ir jos pirm. V. Landsbergis jau anksčiau sutiko derybose padaryti nuolaidų, susietų su nepriklausomybės siekių datomis, sprendimų atidėjimu. Tačiau ir jis, ir Lietuvos aukščiausioji taryba atsisakė atšaukti istoriniu tapusį nepriklausomybės atstatymo paskelbimą kovo 11 d. Dabar to atšaukimo nesiūlo ir prez. F. Mitterrandas su kanceliu H. Kohliu, jo nereikalauja ir blokados vykdytojai. Abiem pusėm sprendimą teks padaryti po Gegužės pirmosios šventės. Prez. M. Gorbačiovo atstovas A. Maslenikovas žurnalistams Maskvoje aiškino, kad nepriklausomybės atšaukimo nereikalaujama. Esą pakaktų tik jos suspendavimo. Naujos įtampos gali atnešti penkiasdešimt dvejų metų amžiaus Stasio Žemaičio susideginimas Maskvoje, Revoliucijos aikštėje prie Didžiojo teatro rūmų. Jis mirė ligoninėje balandžio 26 d. Paliktame rašteliyje sakėsi negalįs gyventi Sovietų Sąjungos Lietuvai atneštoje ekonominėje blokadoje ir karinėje okupacijoje. Sovietų spauda neigia raštelio palikimą ir politinius bandymo susideginti motyvus, bet juos patvirtina šio tragiško įvykio stebėtojai. Imama nuogąstauti, kad tokių gyvybę aukojančių lietuvių gali atsirasti ir daugiau. Jų susideginimai Maskvoje sukeltų Lietuvos blokadą smerkiančią pasaulio reakciją.

Politinė sąjunga

Dvylika Vakarų Europos vadų specialioje konferencijoje Dubline, Airijos sostinėje, žengė pirmuosius žingsnius į politinę Europos bendruomenės sąjungą, turėsiančią bendrą užsienio reikalų ir saugumo politiką 1993 m. Sąjungos suorganizavimą balandžio 19 d. pasiūlė Prancūzijos prez. F. Mitterrandas ir V. Vokietijos kancleris H. Kohlis, paskatinti Vokietijų sujungimo ir didelių pasikeitimų Rytų Europoje. Politinė Europos bendruomenės sąjunga susilauktų didelio svorio karinėje Atlanto sąjungos organizacijoje, prašokdama dabartinius ribotus prekybos ir bendros valiutos siekius. Politinė Europos bendruomenės sąjunga ateityje galėtų tapti Jungtinėmis Europos Valstybėmis. Sąjungos suorganizavimą patvirtino visi posėdžio dalyviai, nepaisydami Britanijos premjerės M. Thatcher abejonių. Ji nusiskundė, kad tokiam dideliam sumanymui nėra konkretaus plano, apimančio tautinius savitumus ir jau atliekamą Atlanto sąjungos darbą. Premjerei M. Thatcher pritarė Portugalijos ir Danijos vyriausybių vadai, taip pat pasigendantys aiškaus plano ateities siekiams. Premjerė M. Thatcher norėjo žinoti, ką reiškia politinė sąjunga. Pasak jos, šie du žodžiai turi skirtingą prasmę skirtingiems žmonėms. Pvz. britai norėtų žinoti, kaip ta politinė sąjunga palies Britanijos karalienę ir britų parlamentines tradicijas. Esą didžioji europiečių dalis neatsisakys savo tautinio savitumo, artimų ryšių su savais parlamentais. Iniciatoriai prez. F. Mitterrandas ir kancleris H. Kohlis, pritarda- (Nukelta į 11-tą psl.)

Rinkimais dvelkiantis biudžetas

Ontario gyventojų nenustebino finansų ministerio Roberto Niksono balandžio 24 d. paskelbtas provincinis 1990-91 m. biudžetas. Jis tik patvirtino daugelio spėliojimą, kad premjero D. Petersono liberalų vyriausybė ruošiasi šiais metais įvyksiantiems parlamento rinkimams. Jais dvelkiantis biudžetas neturi jokių naujų mokesčių, išskyrus R. Niksono jau trisdešimt trečią kartą mokesčio padidinimu paliestas cigaretes. Šįsyk jos buvo pabrangintos vienu centu.

Šeštasis finansų ministerio R. Niksono $44,5 bilijono biudžetas yra subalansuotas, nors išlaidas jis padidino 6,8%, o valdžios skolos palūkanoms padengti reikės $4,3 bilijono. Pirmą kartą pastarųjų keturiasdešimt trejų metų laikotarpyje naujasis biudžetas Ontario vyriausybės skolą sumažina $430 milijonų nuo $39,2 iki $38,8 bilijono. Finansinius 1990-91 m. R. Niksonas tikisi užbaigti su $30 milijonų liekana biudžete.

Biudžetinės dovanos

Biudžeto subalansavimas R. Niksonui neleido švaistytis per didelėmis dovanomis. Iš mažesnių dovanų minėtinas provincinio pajamų mokesčio sumažinimas 115.000 nedaug uždirbančių šeimų su $257 milijonų parama vaikų darželiams. Senelių ir invalidų paramai biudžete papildomai numatyta $52 milijonai, ūkininkams — $48 milijonai sumažinti aukštoms paskolų palūkanoms, OHIP sveikatos draudai — $15,3 bilijono. Ontario vyriausybė jai dabar išleidžia kiekvieno gauto dolerio 34 centus. Gamtosaugai skirta metinė suma padidinama 22% iki $649 milijonų. Naujoms ligoninėms ir jau veikiančių patobulinimui pažadėta $1,3 bilijono, naujoms mokykloms — $300 milijonų kelerių metų laikotarpyje. (Nukelta į 9)

Šiame numeryje:

Akligatvių didieji
Vakariečių mąstysenos išvada – moralu tai, kas naudinga
Vokiečiai ir lenkai apie Lietuvą
Jų spaudoje pasižvalgius
Parlamentaras, aplankęs Lietuvą
Jesse Flis žavėjosi lietuvių nuoširdumu ir tautiniu pasiryžimu
Lietuva žydų spaudoje
Žydai, kentėję per vokiečių okupaciją, nėra palankūs Lietuvai
Sėkminga konferencija
Devintoji žmogaus teisių konferencija Los Angeles mieste
Lietuviai Kanados vakaruose
Įspūdžiai kunigo, aplankiusio lietuvių kolonijas
Poetui Kaziui Inčiūrai atminti
Praėjo 15 m., kai mirė žymus lietuvių poetas, dramaturgas ir aktorius
Per tautinį šokį į lietuvybę
Toronto "Gintaro" ansambliui 35-ri veiklos metai
"Ūkininko patarėjas" vėl eina
Populiarus Lietuvos ūkininkų laikraštis
Hipnotizmo aktualijos
Kada hipnozė yra žalinga ir kada naudinga

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $26, pusmetinė – $14, rėmėjo – $35, garbės – $45 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $26.00, supporter $35.00, honorary $45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Atgaus nepriklausomybę

"The Ottawa Sun" balandžio 16 d. laidoje išspaudino Max Royz rusų kalba "Nasha Gazeta" redaktoriaus straipsnį, kuriame pasisakoma už Lietuvos nepriklausomybę.

M. Gorbačiovas "perestroikos" egzaminą laiko Lietuvoje. Jis negali versti Lietuvos parlamentą atsisakyti nepriklausomybės paskelbimo. Taipogi yra juokinga teigti, kad Gorbačiovas nenaudoja jėgos Lietuvoje, kai kariuomenės daliniai užima pastatus Vilniuje. Lietuva, Latvija ir Estija atgaus savo nepriklausomybę su Vakarų ar be jų pagalbos. Kiekvienam, kuris vertina demokratiją, prezidento Busho sprendimas parodys, kaip jo politinis elgesys atspindės jo retoriką.

Turi pripažinti Lietuvą

"International Herald Tribune" balandžio 12 d. laidoje perspausdino R. T. Davies, buvusio JAV užsienio reikalų ministerio padėjėjo, straipsnį iš "The Washington Post".

JAV elgsena, nesuteikiant Lietuvos vyriausybei diplomatinio pripažinimo, apvylė lietuvius, kurie su pagrindu tikėjosi realios pagalbos. Juk ta pati Amerika 50 metų nepripažino Lietuvos įjungimo į Sov. Sąjungą. Koks JAV prezidento pasiaiškinimas? Girdi, Lietuvos vyriausybė dar nekontroliuoja savo teritorijos. O kaip su Panama? Tas pats prezidentas 1989 m. gruodžio 20 d. pripažino Panamos vyriausybę, kuri irgi nevaldė krašto.

Nuo 1945 m. iki 1990 m. Rytų Europos valstybės turėjo didelius kontingentus sovietų kariuomenės. Tų kraštų vyriausybės nebuvo demokratiškai žmonių renkamos ir jos jiems neatstovavo. Tuo tarpu Lietuvos vyriausybė yra demokratiškai išrinkta ir turi savo žmonių pasitikėjimą.

Prezidentas Niksonas 1970 m. savo pranešime JAV kongresui kalbėjo — Amerika neturi tikslo kenkti Sov. Sąjungos saugumui, bet iš kitos pusės JAV Rytų Europos valstybes laiko suvereninėmis, o ne monolito dalimi. Amerika negali laikytis doktrinos, kuri siaurintų tų valstybių santykių gerinimą tarp JAV ir kitų kraštų. Jei Amerika nepripažino Lietuvos aneksijos, tai Niksono žodžiai tinka ne tik Lenkijai, Čekoslovakijai, Vengrijai... bet ir Lietuvai.

Lietuvos klausimas yra ne Sov. Sąjungos vidaus reikalas, bet tarptautinė problema. Prezidentas Bushas turėtų prisiminti Lincolno žodžius: "Joks žmogus negali valdyti kito žmogaus be pastarojo sutikimo". Todėl jis turi pripažinti Lietuvos respubliką.

Moralinė ir politinė pagalba

Telšių vyskupas Antanas Vaičius balandžio 25 d. susitikime su Baltųjų rūmų pareigūnais prašė perduoti laišką prezidentui G. Bushui.

Laiške rašoma, kad prezidento nenoras padėti nepriklausomai Lietuvos respublikai morališkai ir politiškai labai nuliūdino Lietuvos žmones. Lietuviai aliarmuojančiai priėmė žinią, kad netaikomos sankcijos Sov. Sąjungai, kai pastaroji naudoja jėgą prieš taikingą bei demokratiškai išrinktą Lietuvos valdžią ir ją reprezentuojančius žmones. Laiške vyskupas priminė, kad M. Gorbačiovas kaip niekada anksčiau stipriai yra įsitvirtinęs sovietinėje valdžioje. Stalino šmėkla yra naudojama paralyžiuoti Vakarus Lietuvos nepriklausomybės atžvilgiu.

Prezidentas G. Bush klaidingai panaudojąs Vengrijos ir Lietuvos palyginimą. "Mes prašome tik moralinės ir politinės pagalbos" — pažymėjo vysk. A. Vaičius. **(LIC)**

Landsbergio atsakymas Prancūzijai ir Vokietijai

(Niujorkas, 1990 m. balandžio 27 d. LIO) Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis teigiamai įvertino Prancūzijos prezidento Francois Mitterand ir Vakarų Vokietijos kanclerio Helmut Kohl laišką, tvirtindamas, kad tai yra "žingsnis pirmyn į Lietuvos nepriklausomybės įgyvendinimą kaip tarptautinės problemos sprendimą", praneša Lietuvių informacijos centras.

Prancūzijos prezidentas ir Vakarų Vokietijos kancleris vakar Landsbergiui pasiuntė bendrą laišką, kuriame siūlė Lietuvai užšaldyti kai kuriuos Lietuvos parlamento priimtus įsakymus kaip akstiną pradėti derybas su Maskva.

Vakar naktį Landsbergis pareiškė, kad "Lietuvos vadovybė taip pat nori, kad kuo greičiau prasidėtų dviejų šalių dialogas. Jo atmosferą pagerintų sovietų ekonominės blokados prieš Lietuvą nutraukimas jau dabar. Lietuvos vadovybė, labai vertindama dviejų įžymių vadovų geros valios aktą, įdėmiai išstudijuos jų laiške esantį pasiūlymą." **J.A.**

● **Gali tauta savo politinės laisvės kuriam laikui ir netekti, bet kol ji išsaugo tautinę gyvybę, tol ji išsaugo ir nepriklausomybės viltį.**
DR. J. GIRNIUS

Vokiečiai ir lenkai apie Lietuvą

KAZYS BARONAS

Dar niekuomet "Litauen" vardas nebuvo taip minimas ir kas valandą kartojamas radijo žiniose, plačiai komentuojamas tą pačią dieną keliuose dienraščio straipsniuose ar televizijos programose kaip dabar.

Rytinėse radijo žiniose pranešimai apie Lietuvą kartojami kas valandą. Kiekvieną sekmadienį televizijos programoje "Presseclub" būna aktualiausių savaitės įvykių svarstybos, dalyvaujant užsienio spaudos, radijo ir televizijos atstovams. Kovo 18 d. svarstybos buvo paskirtos tik Lietuvos reikalams — 45 min programoje "Pravdos" dienraščio Bonnos korespondentas Grigorjevas turėjo tik gintis, nes į jo argumentus stipriai ir dokumentuotai atsakydavo Abraomas Levinas (pasisakęs esąs "pusiau" lietuvis, "pusiau" vokietis), labai gerai susipažinęs Lietuvos byloje austras, šveicaras ir kt.

Protestai

Frankfurto radijas pranešė, kad Danijos ministeris pirmininkas Jensenas pareiškė Maskvai protestą, kuriame sakoma, kad Danija niekuomet neleis izoliuoti anapus Baltijos jūros esančios Lietuvos. Taip pat ir Švedijos ministeris pirmininkas Karlsonas pasiuntė protestą, tikėdamas, kad Maskva nepanaudos karinės jėgos prieš lietuvius.

Parlamentarų mielai skaitomas dienraštis "Bild" trečdalį antro psl. paskyrė Lietuvai antrašte "Gorbačiovas laužo savo žodį" ir didelėm raidėm atspausdino "Pasaulio tautos, gelbėkite Lietuvą!". Ilgas straipsnis, įvardintas kaip tos dienos svarbiausia tema. Dienraštis supažindina skaitytojus su įvykiais Lietuvoje, baigdamas straipsnį V. Landsbergio žodžiais: "Mūsų kelias į laisvę gali būti tik ginklais sulaikytas". Nuotraukoje ginkluoti raudonarmiečiai patruliuoja Kauno gatvėse.

Armijos pabėgėliai

Visi kiti laikraščiai pilni įvykių ir komentarų apie Lietuvą. Įdomus Miuncheno "Sueddeutsche Zeitung" straipsnis apie lietuvius karius. Minimos net pavardės Algio Bernatavičiaus, Valdo Grigaliūno, pabėgusių iš armijos. Jaunuoliai skundžiasi, kad rusai juos kaltina sabotažu, pravardžiuodami vokiečiais, naciais. Dienraštis rašo, kad šimtai lietuvių pabėgo iš armijos. Kremlius griebėsi griežtų priemonių, tikrindamas Maskvos geležinkelio stotyje išeinančius traukinius Lietuvon.

Jūrininkas Valdas Grigaliūnas savo atostogas tėviškėje išnaudojo pabėgimui. Dienraštis toliau rašo, kad lietuviai, latviai, estai skundžiasi sunkia dalia, nes rusai juos įžeidinėja ir net kankina. Pasitaiko ir užmušimų.

Liudvika Pociūnienė, muitinių ir pasienio apsaugos jaunų vyrų verbavimo įgaliotinė, iš stalčiaus paėmė ilgą raštą, kuriame jaunas vyras nurodęs iš armijos pasitraukimo priežastį. Kareivinėse jis buvo sumuštas, atsiradęs ligoninėje. Karininkas jam pasakęs, kad visus lietuvius reikią pakarti. Dienraštis taip pat rašo, kad Vilniuje matyti išklijuotų skelbimų, kviečiančių lietuvius savanorius respublikos gynybai.

Berlyno "Welt am Sonntag" ir "Bild am Sonntag" žurnalai plačiai rašo apie Lietuvą: sovietų šarvuočius Vilniuje ir Busho įspėjimą Gorbačiovui. Be plataus straipsnio dar spausdinamos nuotraukos: malūnsparniai mėto virš Vilniaus M. Gorbačiovo lapelius, V. Landsbergis su keturiais savanoriais ir slauge Vilniaus ligoninėje, šarvuočiai bei šv. Petro ir Povilo šventovė.

Sveikina nepriklausomybę

Lenkų spaudos pranešimais, J. E. kardinolas V. Sladkevičius pareiškė remiąs Lietuvos nepriklausomybę, nes ji suteiksianti galimybę jau ateinančiais metais popiežiaus apsilankymui. Kovo mėn. 12 d. "Gazeta Wyborca" didelėm raidėm atspausdino: "Lietuva skelbia nepriklausomybę". Prie sveikinimo pridėtas komentaras, kuriame rašoma, kad demokratinėje Lietuvoje taipgi ir lenkų tautybės žmonės būsią pilnateisiai piliečiai, šimtmečius gyvenę toje žemėje, kur respektuojama lenkų tautinė garbė ir teisė puoselėti savo kultūrą. Tikima, kad lenkų tautybės Lietuvos piliečiai bus lojalūs Lietuvos piliečiai, o Lietuvos nepriklausomybės deklaracija nebus tautybių nesantaikos pradmė, o virs demokratiniu elementu mūsų gimtosios Europos pertvarkyme.

"Bild am Sonntag" rašo, kad buv. prez. Carterio patarėjas Z. Bžezinski Maskvos-Vilniaus ginčą siūlo perkelti į Hagos tribunolą. Žurnalas atspausdino tris iliustracijas: važiuojančių šarvuočių prie šv. Petro ir Povilo šventovės, vakarinėje Vilniaus dalyje kareivinėse stovinčius tankus ir V. Landsbergio nuotrauką.

Frankfurto radijas, pasiremdamas K. Prunskiene, pranešė, kad kelias iki nepriklausomybės įgyvendinimo gali trukti keletą metų.

Trūksta inteligentijos

Lenkijos "Solidarnosc" organizacija leidžia "Gazeta Wyborcza" dienraštį, kuriame įrašytas šūkis "Niema wolnosci bez Solidarnosci – nėra laisvės be solidarumo", bei savaitraštį "Tygodnik Solidarnosc". Juose visuomet telpa ilgesnės ar trumpesnės Lietuvos žinios, straipsniai, pasikalbėjimai su vadovaujančiais Lietuvos lenkų veikėjais, lenkų skundais, bet taip pat ir pasikalbėjimai su Sąjūdžio atstovais.

Vėlokai mane pasiekė spalio ir lapkričio mėn. abiejų laikraščių laidos, tačiau straipsniai ir skundai lieka visuomet aktualūs šiandieninėje lietuvių-lenkų santykių raidoje.

Savaime suprantama, daugumą straipsnių-pasisakymų (politiniai įvykiai pranešimai labai oficialiai) yra tendencingi, kaltinant "brolius" lietuvius išdidumu, lenkų žeminimu, tačiau kartu prisipažįstant, kad "tuteišai" priklauso pačiai žemiausiai Lietuvos gyventojų klasei – batsiuviams, darbininkams, tarnaitėms ir t.t. ir savo inteligentija negali susilyginti su lietuviais.

Ir vėl Vilnius

Paimsiu tik keletą pasisakymų–laiškų, parodydamas, kaip Lietuvos lenkai savo tėvynainiams Lenkijoje atvaizduoja šiandieninį sunkų jų gyvenimą, išskirdami mūsų sostinę ir visą Vilniaus kraštą net iš Lietuvos (kad ir okupuotos!) valstybės ribų. Tokį "žemėlapį" atspausdino "Gazeta Wyborcza" 1989 m. spalio 29 d., pridėdama prie straipsnio žodžius: "Mums rengiamas naujas Karabachas . . ."

Tendencijos

Jau ne vieną kartą "Solidarnosč" dienraščio psl. Jacek Borkovič primena "tuteišams" (nelaikau jų lenkais – K.B.) daromas skriaudas, nors ši manžuma gyvena kompaktinėje masėje ne tik Vilniaus krašte, bet ir apie Zarasus, netoli Kauno, vadindamas ją "akalicos šlėkta". Viso lenkų yra 300 tūkst., o pačiame Vilniuje jie sudaro 20% visų miesto gyventojų.

Netrumpinsiu to viso straipsnio, pereidamas prie nepasirašyto laiško, kadangi autorius bijo "nemalonumų" ar represijų darbovietėje. Jis rašo: "Mano mylimieji, 50 metų nematėte mūsų egzistencijos, o dabar norite mūsų sąskaiton sudaryti kapitalą".

Diskriminacija?

Iš rašytų sakinių spėju, kad laiško autorius nėra aukšto išsilavinimo žmogus, taigi tipiškas "tuteišų" atstovas. Jis skundžiasi, kad jau 50 metų lenkai šluoja gatves, o jų socialinis statusas prilygsta čigonams. Lenkui sunku įstoti į aukštąją mokyklą, kai motyvuojama, kad jie studijuoti galį Lenkijoje. Tūkstančiui lietuvių tenka 200 su aukštuoju mokslu, tuo tarpu lenkams tik 32. "Lenkiški" rajonai iš biudžeto gauna pusę tiek, kiek lietuviški, tad darbininkai–valstiečiai turi dvigubai daugiau dirbti už lietuvius. Lietuvos dvasiškiai nepriima lenkų į kunigų seminariją, sakydami, kad jie nemoka lietuvių kalbos. Net trys šimtai Lietuvos karaimų gauna viską, ko jie tik paprašo.

"Vilnijos" dr-ja (joje telkiasi daugiausia Vilniaus krašto lietuviai, gyvenę lenkų okupacijos metu – K.B.) lenkus vadina sulenkėjusiais lietuviais (juk tą sako ir jų gyvenvietės – Šalčininkai, Mickūnai, Eišiškės, Trakai ir t.t. – K.B.), tuo tarpu, "Gazeta Wyborcza" spausdina pasikalbėjimą su "Vilnijos" atstovu, jam nurodant, kad Lietuvos lenkai yra nacionalistai. Ir šis pasikalbėjimas pasiekia pačią Lenkijos visuomenę.

Laiško autoriaus nuomone, Lenkija nori žygiuoti kartu su lietuviais prieš Maskvą. Tačiau Varšuva turi suprasti Lietuvos lenkų padėtį, nes jie turi balansuoti tarp Maskvos ir Vilniaus.

Paleckiai

Rugsėjo 21 d. "Gazeta Wyborcza", pasiremdama "Gimtuoju kraštu", pranešė, kad ideologas J. Paleckis pasirašė Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją su išeivijos atstovais (tai Europos lietuvių studijų savaitė Gotlando saloje – K.B.) kartu pareikšdamas, kad centralizuota Sov. Sąjunga neturi ateities, "o mūsų, t.y. lietuvių tikslas, yra nepriklausoma valstybė". Lenkų dienraštis šiam trumpam straipsniui davė tokį užrašą: "Tėvas prijungė – sūnus skiria". Dienraštis pabaigoje rašo, kad J. Paleckis yra 1940 m. pirmosios Lietuvos aukščiausios tarybos pirmininko sūnus.

Tegu nesišiaušia

Įdomūs yra Jack Bochenskio Maskvos įspūdžiai. Jis negyveno ištaiginguose viešbučiuose, nesikalbėjo su aukštais pareigūnais ar net ministeriais, bet sutikęs buvo eilinius Maskvos gyventojus, girdėjęs jų skundus, nepriteklių. Televizijos aparate maksviečiai stebėjo tautybių tarybos sesiją. Apie Baltijos tautas sostinės gyventojai taip atsiliepė: "Tegul lietuviai, latviai ir estai daug negalvoja ir nesišiaušia, nes juk rusai įsteigė jiems pramonę, ir be rusų šie kraštai pražus".

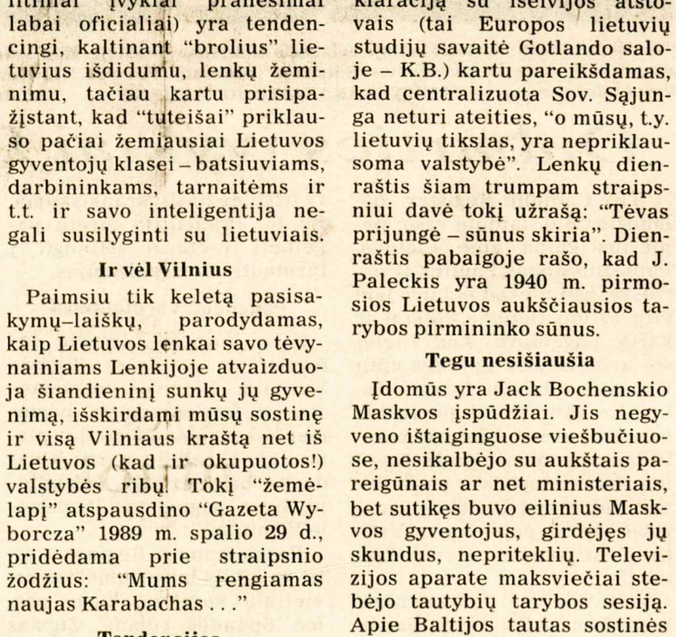

Taip vaizduojama dabartinė Lietuvos padėtis Oslo laikraštyje

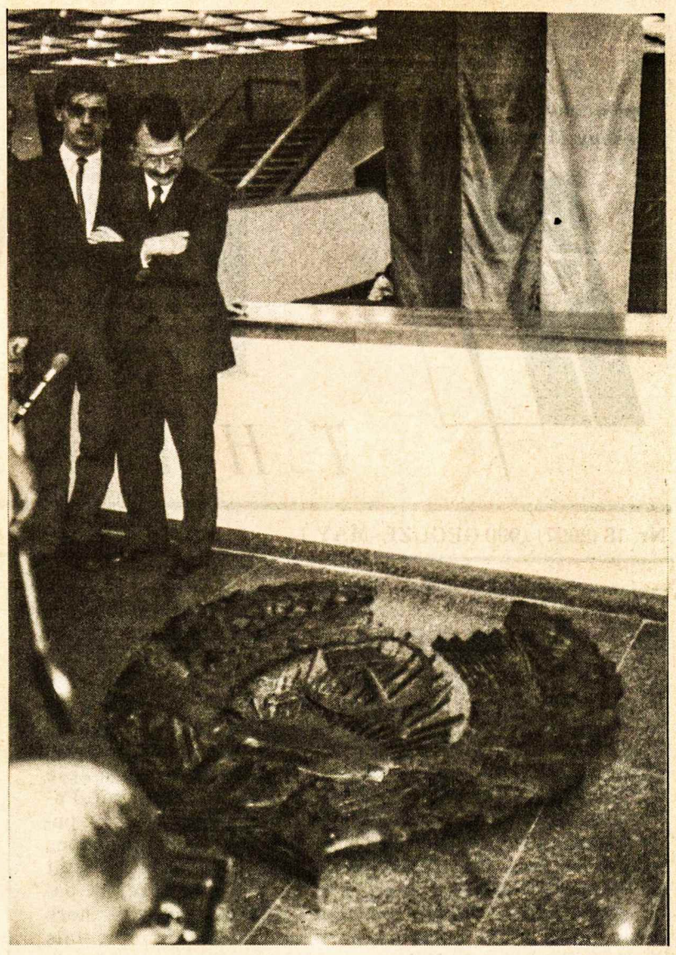

Sovietinis herbas, nuimtas nuo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos rūmų, paskelbus nepriklausomybės atstatymą. Iš kairės: ALVYDAS MEDALINSKAS, ROMUALDAS OZOLAS Nuotr. R. Rudaitytės

A†A
MONIKAI ŠIAUČIULIENEI
mirus,

jos vyrą kolegą JUOZĄ ŠIAUČIULĮ, Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos narį, gimines, artimuosius bei pažįstamus nuoširdžiai užjaučiame –

Kanados lietuvių žurnalistų sąjunga

A†A
MONIKAI ŠIAUČIULIENEI
mirus,

jos vyrą JUOZĄ ŠIAUČIULĮ nuoširdžiai užjaučiame –

DLK Gedimino šaulių kuopa
Lietuvos atgimimo sąjūdis
Delhi, Ontario

PADĖKA

A†A
ANTANAS ŽEMAITIS

mirė 1990 m. kovo 18 d., savo namuose Wasagoje, palaidotas kovo 22 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui J. Liaubai, OFM, už maldas laidotuvių namuose, gedulines pamaldas šventovėje ir palydėjimą į kapines.

Dėkojame A. V. Paulioniams už giesmes šventovėje. Nuoširdi padėka giminėms, artimiesiems ir draugams už gėles, išreikštas užuojautas žodžiu, raštu bei spaudoje. Dėkojame už aukas Mišioms, "Tėviškės žiburiams", Kanados lietuvių fondui. Ačiū karsto nešėjams ir visiems palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame B. Stanulienei už paruoštus pietus ir mielom poniom už pyragus.

Dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems už jūsų nuoširdumą skaudžią netekimo vaslandą.

Danutė, Audronė, Saulius,
brolis Juozas ir Žemaičių šeima

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 500,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už $45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemas į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU? Skambinkite tel. 244-1822.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Kanados parlamento narys JESSE FLIS, lankęsis Lietuvoje bei stebėjęs rinkimus į Aukščiausiąją tarybą, jo žmona SOFIJA ir JUOZAS DANYS Baltiečių vakare 1990.IV.4 Kanados parlamento rūmuose

RAŠO IŠ LENKIJOS

Veikėjų pareiškimai ir tikrovė

ANT. SURAUČIUS

Antilietuviška kampanija, pradėta kai kurių Vilniaus lenkų ir emisarų iš Lenkijos, stipriai varoma pačioje Lenkijoje, jaudina ir pykina lietuvius, reikia pasakyti, kad rimtai baimina Vilniaus krašto gyventojus. Laukiama gerų žinių. Tokias žinias buvo galima paskaityti "Tėviškės žiburių" puslapiuose 1989 m. lapkričio mėnesį pasikalbėjimuose su žymiu lenkų "Solidarumo" veikėju Michnik ir Lenkijos senatoriumi Romaševski, kurie yra žinomi kaip geros valios žmonės, realios tautinės politikos šalininkai ir veikėjai. Su pasitenkinimu ir viltimi priimami jų pareiškimai, kad lenkų-lietuvių konfliktas mažėja, netenka pagrindo, veikiant faktui, kad Lenkija yra išsižadėjusi pretenzijų į Vilnių ir Vilniją.

Gera ir tai, bet to negalima priimti kaip pagrindo Lenkijos-Lietuvos konflikto sėkmingam sprendimui. Kitos nuomonės yra Lietuvos žmonės ir lenkai, kurie bendrai gyvena arba yra kaimyninių Lietuvos ir Lenkijos valstybių piliečiai. Juos lenkų-lietuvių santykiai labiausiai liečia. Vietoje geriau žinoma, daugiau matosi ir girdisi, labiau suprantama. Michnik ir Romaševski yra didžiosios politikos ir sostinių žmonės, panašiai nutolę nuo apačių tikrovės, kaip mūsų Tomas Venclova – pasaulinis humanistas ir kaip Lietuvos žemietis, o dabar didelis lenkų poetas Česlovas Milašius – Lietuvos, kaip poetų maitintojo, ir lietuvių sostinės Vilniaus didelis garbintojas.

Tikrovė

Tiesa yra tokia: nepakanka konflikto išsprendimui Lenkijos vyriausybinių deklaracijų dėl Vilniaus atsisakymo, nepakaks ir formalios sutarties tuo klausimu; antra, konfliktas gali palaipsniui mažėti tik keičiantis lenkų tautos politinei ir visuomeninei sampratai.

Lenkų samprata yra įkvėpta senų, įsišaknijusių stereotipų ir mitų. Lenkai negali prisitaikyti prie pasikeitusios padėties po II Pasaulinio karo ir žengti į šiuo metu prasidedančią naują epochą, nekurdami naujų mitų, nesinaudodami senais ir naujais stereotipais. Reikia žinoti kaip tai atrodo santykiaujant su lietuviais ir kitomis kaimyninėmis tautomis, visų pirma ukrainieičiais ir gudais. Yra didelis būdo skirtumas. Lenkai taiko tiems patiems klausimams skirtingus mastelius, skirtingai naudoja žodžių prasmę. Jų egocentrizmas reiškiasi visose srityse. Jie mato kentėjimus tik savo tautos. Apie tai daug kalba, reikalaudami ypatingo pripažinimo ir lyg kokių privilegijų kitų tautų sąskaita. Iš lietuvių reikalauja istorinio dėkingumo Lenkijai, visai nereiškia jokio dėkingumo lietuvių tautai už Lietuvos laikyseną ir lietuvių pagalbą lenkams 1939-1940 metais, už mokyklas ir kultūrinę autonomiją lenkams Vilniaus krašte, kurios neturėjo nei Gudijoje, nei Ukrainoje.

Vienas pavyzdys: jeigu, sakysime, dabar Lenkijoje lietuvis nesislepia esąs lietuvis, lietuviškai namie kalba, lietuviškus laikraščius prenumeruoja, yra laikomas nacionalistu ir šovinistu. Lenko, kad ir labiausiai pelnytai, gink Dieve, negalima taip pavadinti – jis savo šovinizmą aiškina intensyvėjančiu patriotiškumu.

Atoslūgis

Jaučiamas atoslūgis, bet tik todėl, kad lenkų pusė apsižiūrėjo per toli nuklydusi ir pridariusi pati sau daug žalos. Jau ir rašo, ir kalba tai, bet vis dviveidiškai, saldžiai ir apgaulingai. Žiūrėk, ir vėl išlenda yla iš maišo. Jie tiesiog negali kitaip. Antai, žinomas lenkų žurnalistas Cezary Chlebovski savo straipsnį lietuvių-lenkų santykių klausimu užvardino "Pogon nie zwycięży Orla" ("Vytis nenugalės Erelio"). Prie ko čia Vyčio ir Erelio kova? Prie ko nugalėjimas ar nenugalėjimas? Apklausinėjami Varšuvos gatvėje žmonės viešosios nuomonės tyrimo atstovei į klausimą "Su kuo Lenkija privalo bendrauti?" Atsakė: su Čekoslovakija ir Vengrija, gerai būtų su Prancūzija ir JAV, bet verčiau su Rusija negu su Vokietija. Jauna moteris, paklausta apie Lietuvą, atsakė: jeigu Lietuva atgaus nepriklausomybę, tai kontra. Užrašyta tiksliai. Sunku suprasti, kokia "kontra" ir iš kieno pusės kontra, bet faktas vienareikšmis.

Yra lenkų visuomenėje šviesių ir blaiviai galvojančių žmonių, bet jie dar neturi įtakos plačiajai visuomenei. Būdo negerovės, visuomeninės ir asmeninės dorovės negalavimai veda į klystkelius ne tik tautinių santykių plotmėje. Sunkiai įmanomas darnus kūrybinis darbas, atkuriant sveikus visuomeninius santykius ir pašlijusią krašto ekonomiką. Apie tai vis daugiau kalbama Lenkijos spaudoje ir įvairiose diskusijose, bet to vis dar maža.

Jeigu nebus pastebėtas reikalas imtis visų priemonių keisti tautos sampratą intensyviai ir nuosekliai – nuo mokyklos suolo visomis masinio poveikio priemonėmis iki sakyklų šventovėse, nebus išeities iš lenkų tautos klystkelių. Lietuviai tai supranta ir dėl to nerimauja. Galioja ne tik krikščioniška meilė ir artimiausia tautų kaimynystė, bet ir mišrių bendruomenių savijauta vienoje ir kitoje valstybėje.

Tema šiuo klausimu plati ir reikalinga gvildenimo.

* * *

"Aušros" vargai

Iš lietuvių žurnalo gautas šis laiškas:

"Aušros" redakcija visiems Jūsų skyriaus nariams praneša apie įvykusius pasikeitimus mūsų žurnalo leidime ir platinime.

Nuo š.m. sausio 1 d. "Aušrą" nustojo finansuoti ir leisti RSW Balstogės leidykla. Visų mažumų leidinius globoja ir dalinai finansuoja Kultūros ir meno ministerija. "Aušra" ligi šiol dar jokių dotacijų negavo. Redakcija persikėlė į Punską, Mickevičiaus g-vė 43, tel. 49.

"Aušrą" rinksime Suvalkuose, spausdinsime Varšuvoje, dalį – Lietuvoje. Leisime mėnraštį. Vieno numerio kaina – 1.000 zl. (vėliau gali būti didesnė). "Aušra" atidarė Punsko banke savo sąskaitą: Bank Spoldzielczy w Punsku 979410 – 606 – 132 – 4. Laukiame aukų.

"Aušrą" platiname tik savo jėgomis. Visų skyrių pirmininkus maloniai prašome surinkti iš visų norinčių turėti "Aušrą" pinigus ir pranešti mums, kiek egzempliorių pristatyti į jūsų skyrių. Tai kol kas vienintelis platinimo būdas.

Kadangi paštas dabar labai brangus (vieno numerio išsiuntimas kainuoja brangiau keturis kartus negu pats numeris), redakcija žada padėti platinti "Aušrą" Vakaruose. Visus, kurie norėtų pasinaudoti redakcijos paslaugomis, prašome prisiųsti savo giminaičių ir bičiulių Vakaruose adresus, nurodyti po kiek egzempliorių "Aušros" jiems siųsti. Kas nori, gali siųsti "Aušrą" asmeniškai.

Pasikeitus ketvirtinei "Aušrai" į mėnraštį, šiuose 1990 metuose prenumeratos nebus. Iš surinktų pinigų redakcija išsiskaičiuos. Lietuvoje, kaip ligi šiol "Aušra", bus platinama kioskuose. Kas norės papildomai išsiųsti ją savo pažįstamiems, turi rūpintis asmeniškai.

Alicija Sitarksienė,
vyr. redaktorė

Parlamentaras, aplankęs Lietuvą

"Sužavėtas lietuvišku nuoširdumu ir tautiniu pasiryžimu". Iš pokalbio su Kanados parlamento nariu Jesse Flis

J. V. DANYS

Baltiečių vakare parlamento rūmuose 1990. IV. 4 teko sėdėti prie vieno stalo su parlamento nariu J. Flis, kuris kartu su kitais 7 Kanados parlamentarais lankėsi Lietuvoje stebėti rinkimų į Aukščiausią tarybą 1990 m. vasario 24 d. Didelė pokalbio dalis buvo apie jo įspūdžius Lietuvoje.

— Jei reiktų išrinkti du dalykus, labiau jus paveikusius tos viešnagės metu, asmeninius ar politinius, ką išskirtumėte?

— Pirma — tai žmonių nuoširdumas. Jei ko ir nedaug jie turi, vis tiek mielai tuo dalinasi. Vaišino labai gerai. Buvo dalykų, pvz. obuolių, kurių labai sunku gauti (žiemą), bet mums davė. Kur ėjome ir klausėme bet kokių nurodymų, paaiškinimų (turėjome vertėją), visi buvo labai malonūs ir džiaugėsi mūsų atvykimu. Tai man labiausiai įstrigo. (Parlamentarai, jiems pageidaujant, buvo apgyvendinti šeimose, ne viešbutyje, kad galėtų stebėti kasdieninį gyvenimą, JVD).

Kaip Kanados politikai — parlamentarai buvome labai palankiai sutikti. Ypač buvo vertinama Lietuvos aneksijos nepripažinimo politika. Susirinkimuose tai paminėjus, kiekvieną kartą būdavo labai smarkiai plojama. Jautėme labai stiprų visuotinį pasiryžimą atkurti nepriklausomą Lietuvą.

— Kaip jums, ponia Flis, atrodė namų šeimininkės gyvenimas Lietuvoje?

— Man atrodo, jis tikrai nelengvas. Kanadoje apsiperkame vieną kartą per savaitę. Ten reikia gaišti visą savaitę. Krautuvėse mažai ko yra. Vieną dieną nėra sviesto, kitą — pritrūksta pieno. Visur eilės, eilės. Atrodo, žmonės papildo maistą daržininkaudami ir panašiai.

— O kaip patiko namuose gaminti jų valgiai?

— Labai. Skaniai pagaminti. Kai kurie panašūs į mūsų šeimoje valgomus, kaip koldūnai, cepelinai, daržovių sriubos.

Pasirodo, ponia Sofija Flis (Radiševska) yra gimusi nelabai toli nuo Vilniaus, Baronovičių miestelyje, dabar Gudijoje. Sofija buvo 9 mėnesių, kai kartu su šeima buvo išvežta į Sibirą. Ji išliko gyva, o 10 metų brolis — ne. Sofija Flis ir jos vyras buvo vilniečių šeimininkų, pas kuriuos buvo apgyvendinti, nuvežti į Baronovičių miestelį aplankyti jos gimtinės. Deja, giminių ten nė vieno nebuvo likę.

Švenčionyse ir Ignalinoje

Parlamentarai buvo nuvežti į rinkimines apylinkes stebėti rinkimų eigos. Jesse Flis buvo Švenčionyse ir aplankė Ignaliną.

— Švenčionyse, — pasakojo J. Flis, – visą popietę praleidome, kalbėdami su rinkimine komisija, kandidatais, miesto ir organizacijų atstovais. Pavalgius vakarienę, maniau, kad dienos darbas baigtas. Ne, sako man, – dar vienas susirinkimas miesto salėje.

Miesto salė pilnutėlė žmonių, burmistras ir įvairūs miesto atstovai. Mus sutiko su muzika — akordeonas, būgnai, moterys pasipuošusios tautiniais drabužiais. Buvo ilga trijų valandų sesija — klausimai ir atsakymai. Šalia politinių klausimų, jie norėjo žinoti maždaug viską: koks mokytojų atlyginimas, kokio didumo ūkiai Kanadoje, kokie turėtų būti Lietuvoje, kai bus suprivatinama nuosavybė ir t.t. Taip visą vakarą. Vis atsiprašinėdami mane klausė: "Ar, ponas Flis dar nepavargote?" "Ne, ne, — sakiau, — mielai galiu tęsti". Ir tęsėme.

Pabaigoje visi atsistojo ir sudainavo "Gyvenk šimtą metų" lenkiškai (J. Flis yra lenkų kilmės) ir gale pridėjo "tūkstantį metų". Sako, kad 30% švenčioniškių kalba lenkiškai. "Buvau giliai sujaudintas", — pareiškė Flis.

Lietuvių rėmėjas

Prieš dešimt metų, man atstovaujant Baltiečių federacijai Otavoje, Jesse Flis buvo pakviestas įsijungti į "Baltiečių vakaro" parlamentarų globėjų komitetą. Politiniam klimatui svyruojant, ketverius metus buvo pertrauka jo parlamentinėje karjeroje, bet visada padėjo lietuvių veiklai. Pvz. prieš kelerius metus tarpininkavo mūsų disidentų Vlado Šakalio ir Tomo Venclovos atvykimui į Kanadą, nes jie neturėjo galiojančių dokumentų. Pastaraisiais mėnesiais labai aktyviai pasireiškė organizuojant parlamentarų kelionę į Lietuvą stebėti rinkimų. Parlamentarų buvimas Lietuvoje buvo labai didelė moralinė, psichologinė ir propagandinė parama lietuviams.

Paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, Jesse Flis, paremiant parlamento nariams — Pauline Browes ir Bob Blaikie, kurie irgi buvo Lietuvoje stebėti rinkimų, — pravedė Kanados parlamente rezoliuciją, kad Kanada pripažįsta Lietuvos nepriklausomybės deklaravimą teisėtu.

Papildomai J. Flis yra padaręs penkis palankius Lietuvai pareiškimus parlamente. Taip pat dalyvavo eilėje mūsų demonstracijų prie parlamento rūmų ir pasakė kalbas. Kartu su parlamentarais Blaikie, Browes ir Kilgour, jis suorganizavo parlamentarų komitetą remti Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų reikalams.

Kanados parlamentarai Lietuvoje. Kalba VIRGILIJUS ČEPAITIS, jo kairėje – SOPHIE FLIS; dešinėje – JESSE FLIS ir KAZIMIERA PRUNSKIENĖ Nuotr. R. Rudaitytės

PRANEŠIMAS IŠ ARGENTINOS

Tai nebuvo santuoka

Lietuvos nepriklausomybės atgarsiai

1990 m. kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo žinia pasiekė visą kraštą per laikraščius, televiziją ir radijo programas. Mes, lietuviai, su džiaugsmo ašaromis pasijutom pačiame tarptautinių įvykių centre. Buvau pakviestas kalbėti du kartus per Radio del Plata ir Radio Belgrano apie dabartinę politinę padėtį Lietuvoje. Tai buvo pokalbis su žymiu žurnalistu Carlos Varela, kuris yra geras mūsų draugas — įtakingas profesionalas tarp argentiniečių.

Paklaustas atsakiau: "Lietuva kentėjo 50 metų sovietų jungą, bet per tokį ilgą laikotarpį niekuomet neužgeso stiprus lietuvių tikėjimas į laisvą rytojų. Nors Tėvynėje gyveną mūsų sesės ir broliai priversti pergyventi deportacijas, kalėjimus, Sibirą, rusifikaciją ir tikėjimo persekiojimą, — okupantai nepajėgė palaužti jų stiprios moralės. Ir dabar matom tarytum Dovydą, laimintį prieš Galijotą — galutinį atsisakymą gyventi komunistų sistemoje — merdėjime."

Lietuvai išlaisvinti komitetas Argentinoje — LIKAR paruošė ir išplatino pareiškimą, kurį pasirašė pirm. A. A. Mičiūdas, sekr. Hektoras Katinas, išspausdino dienraštis "La Prensa" kartu su Lietuvių jaunimo sąjungos deklaracija.

Pareiškime sakoma: "Mes, lietuviai, smerkiame dabartinį sovietų karinės jėgos vartojimą ir jų grasinimus Lietuvos gyventojams bei naujai vyriausybei. Šioje sunkioje valandoje apeliuojame į laisvo pasaulio sąžinę ir prašome būtinai reikalingos paramos Lietuvai, kurios nepriklausomybės atstatymas yra lietuvių nepakeičiama teisė".

Dienraštis "La Nacion" ilgame straipsnyje "Tiesioginė Lietuvos okupacija" išspausdino antro pareiškimo ištrauką, cituojančią Gorbačiovo žodžius: "Ištuokos atveju, nežiūrint ar santuoka buvo legali, ar ne, nuosavybę reikia pasidalinti . . ." Tokiu pareiškimu M. Gorbačiovas nori įtikinti savo gerbėjus, kad Lietuva ir Sovietų Sąjunga buvo lyg ir susituokę, kaip vyras su žmona. Prieš tokį absurdą, LIKAR pareiškime sakoma: "Tarp tų abiejų kraštų niekuomet nebuvo jokios santuokos. Buvo sovietų įvykdytas Lietuvos pagrobimas bei pavergimas, trukęs 50 metų. Dabar okupantai, prieštaraudami savo išgarsintiems 'perestrokai' ir 'glasnost', nenori pripažinti Lietuvos valios gyventi nepriklausomai". Šia tema buvo plačiai komentuojama per keletą radijo programų ir II televizijos kanalą. **Alarmis**

Kanados parlamentarų lankymasis Lietuvoje. Nuotraukoje – kardinolas VINCENTAS SLADKEVIČIUS kalbasi su Ontario parlamento opozicijos ir NDP vadovu BOB RAE, šalia jo žmona. Toliau parlamentarė PAULINE BROWES ir parlamentaras JESSE FLIS Nuotr. R. Rudaitytės

Lietuva žydų spaudoje

Prieš užmezgant diplomatinius santykius su Lietuva, Izraelis turėtų pateikti savo reikalavimus žydų spaudoje

Dalis Lietuvoje gyvenančių žydų yra pasisakiusi už Lietuvos nepriklausomybę ir kai kurie jų aktyviai reiškiasi Sąjūdžio veikloje. Izraelyje gyvenantys žydai, ypač kentėję vokiečių okupacijos metais, nėra palankūs Lietuvai, besirungiančiai už savo nepriklausomybę (jų tarpe yra gražių minčių).

Įžiūri antisemitizmą

"The Jerusalem Post" 1990. III.20 išspausdino informaciją, kurioje lietuvių spauda Lietuvoje kaltinama antisemitizmu. Pasak reporterio Herb Keinon, Lietuvoje pastaruoju metu pasirodę antisemitiški straipsniai, kurie esą kelia nerimą tarp žydų, kurių Lietuvoje esama apie 10.000.

Tuose straipsniuose esą kaltinami žydai, talkinę sibiriniem deportacijom. Po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sustiprėjęs lietuvių nacionalizmas, pabrėžiantis sovietinės okupacijos nusikaltimus, minimas H. Zimanas, "žydų herojus" komunistinėje respublikoje, sunaikinęs daug lietuvių II D. karo metu. Dėl to Lietuvos žydai, kurie anksčiau norėjo išvykti, dabar skuba išvažiuoti dėl ateities netikrumo.

Pasak minėto laikraščio, Sąjūdyje veikia keturi žydai, bet ir jie yra pavojuje — juos puola Lietuvos nepriklausomybės priešininkai ir rusai nacionalistai (Pamiat organizacija).

Nenori nei girdėti, nei matyti

Atrodo, kad tame pačiame laikraštyje (gautoje iškarpoje nepažymėtas nei pavadinimas, nei data) buvo išspausdintas Efraimo Zuroff straipsnis "Lietuvių teisingumas". Jame autorius, Wiesenthalio centro direktorius Jeruzalėje, aštriai pasisako prieš Lietuvos nepriklausomybę:

"Kai Vilniaus šventovių varpai skelbia Lietuvos nepriklausomybę, aš nenoriu ten būti. Kai žmonių masės džiaugiasi naujai atgauta laisve Kauno gatvėse, mano simpatijos krypsta kitur. Kai raudonos-žalios-geltonos vėliavos vienos plevėsuoja Šiauliuose, Panevėžyje, Klaipėdoje ir šimtuose Lietuvos miestų bei miestelių, — aš nenoriu jų nė matyti".

Izraelio reikalavimai

Straipsnio autorius primena tragiškuosius įvykius Lietuvoje, kuriuose lietuviai dalyvavo, ypač 12-sis batalionas. Esą žydų naikinime dalyvavo daug daugiau lietuvių, negu jų gelbėjime. Svarstant Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą, į visa tai reikia atsižvelgti. Prieš užmezgdamas diplomatinius santykius su Lietuva, Izraelis turėtų reikalauti:

— grąžinti žydų bendruomenės nuosavybes;

— atskleisti visą dokumentaciją, liečiančią žydų naikinimą, statistiką, vietoves;

— garantuoti, kad visa dokumentacija, liečianti vokiečių kolaborantus, nebus sunaikinta ir bus perduota prokuratūrai,

— įsipareigoti, kad užsienyje gyvenantiems lietuviams, įtariamiems dalyvavus žydų naikinime bei susilaukusiems tardymo, nebus leista grįžti Lietuvon ir tuo būdu išvengti bausmės.

Be to, autorius pabrėžia, jog Izraeliui neįmanoma užmegzti diplomatinių santykių pirma neišgavus iš Lietuvos jos kaltės pripažinimo žydų naikinime bei nedviprasmiško apgailestavimo. Esą atėjo laikas įjungti diplomatinėn strategijon tragišką žydų praeitį.

Baigdamas savo straipsnį, autorius sako: "Žydas, matydamas sovietinės imperijos irimą, džiaugiasi, tačiau šiuo atveju mes esame linkę toleruoti rusų viešpatavimą (Lietuvoje) dar vienos ar dviejų kartų laikotarpiui".

Kritikuoja Kanovičių

"The Jewish Press" Niujorke 1990.II.23 išspausdino prof. Dov Levino straipsnį, kritikuojantį Lietuvos žydų tautybės rašytojo G. Kanovičiaus pareiškimus spaudai besilankant JAV-se. Pastarasis, kalbėdamas apie Lietuvą, pareiškė, kad tai "žydų oazė", kad centrinės figūros, pagelbėjusios įvesti komunistinį režimą Lietuvoje, buvo žydai. Visa tai paneigė D. Levinas ilgame straipsnyje, tvirtindamas, kad Lietuva nesanti jokia oazė, kad ji yra pasižymėjusi žydų naikinimu II D. karo metu ir kad centrinės figūros, įvedusios komunizmą Lietuvoje buvo rusai ir lietuviai.

Straipsnio pabaigoje D. Levinas išreiškia nuomonę, kad minėti G. Kanovičiaus pareiškimai neprisidės prie lietuvių-žydų dialogo: "Aš nuoširdžiai tikiu p. Kanovičiaus intencijomis ir tikiuosi, kad esant atitinkamom sąlygom toks dialogas galėtų įvykti, tačiau tiktai tuo atveju, jeigu pajėgsime atsipalaiduoti nuo praeities nesusipratimų (misconceptions)". **G.**

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS

REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

TALKININKĖ IŠ ČIKAGOS

Iš Čikagos į savo tėvų gimtinę atvyko žurnalistė Snieguolė Zalatorė, laikinai nutraukusi darbo sutartį su savaitraščiu "The West Proviso Herald". Ji yra baigusi politinių mokslų studijas Ilinojaus universitete, pasižymėjusi spalvingo Čikagos priemiesčių gyvenimo reportažais. Lietuvoje S. Zalatorė pradėjo dirbti klaipėdiečiams leidžiamo dienraščio "Klaipėda" redakcijoje. Talkininkė iš Čikagos nori susipažinti su dabartinėmis Klaipėdos bei visos Lietuvos aktualijomis ir įvykiais, apie juos informuoti JAV laikraščių skaitytojus.

ALEKSOTO TILTAS

Dabartinis Aleksoto tiltas per Nemuną pakeitė 1930 m. pastatytą Vytauto Didžiojo tiltą, Aleksotą sujungusį su Kauno senamiesčiu. Šį istorinį tiltą pirmosiomis Sovietų Sąjungos — Vokietijos karo dienomis su besitraukiančiais savo kariais susprogdino vokiečių nusigandę sovietai. Pokaryje lietuviškas Vytauto Didžiojo tiltas buvo pakeistas sovietiniu Aleksoto tiltu, kuris betgi yra silpnesnis už lietuvišką. Jis dabar taip nualintas ir nusilpęs, kad jau tenka riboti važiuojančio transporto svorį. Dabartinėmis politinės įtampos dienomis kauniečiai guodžiasi, kad Aleksoto tiltu sovietų tankai Kaunan neatvažiuos.

LIETUVOS PAŠTO VOKAS

Lietuvos ryšių ministerija ir susivienijimas "Lietuvos spauda" balandžio 13 d. "Spindulio" spaustuvei Kaune atidavė spausdinti pirmąjį nepriklausomos Lietuvos respublikos pašto voką. Ant jo yra Gedimino stulpų emblema su įrašu: "1990. III. 11 atkurta nepriklausoma Lietuvos Respublika". Voką puošia jaunos dail. Violetos Skabeikienės sukurtas Lietuvos pašto ženklas su jos žemėlapiu, koplytstulpį primenančiu stogastulpiu ir laisvės ugnį rankose nešančiu angelu. Ženklo projektą patvirtino meno taryba. Voką planuojama išleisti pusės milijono egzempliorių tiražu. Geresnės kokybės popierių pagamins J. Janonio fabrikas Petrašiūnuose. Kol Lietuva nėra priimta į Pasaulinę pašto sąjungą, tuos vokus tebus galima naudoti jos teritorijoje. Siunčiant už Lietuvos ribų, reikės priklijuoti Sovietų Sąjungos pašto ženklus.

KNYGNEŠIŲ DIENA

Kovo 16-ji dabar yra pavadinta Knygnešių diena, pagrindinių minėjimų susilaukiančia Kaune ir Vilniuje. Šiemet kauniečiai, skambant Vytauto Didžiojo karo muziejaus varpams, sodelyje padėjo gėlių prie Juozo Zikaro "Knygnešio" paminklo ir toje vietoje, kur 1940 m. buvo atidengta pokaryje sunaikinta knygnešių sienelė. Joje buvo įrašytos šimto žymiausių knygnešių pavardės. Maskvos pataikūnų sunaikintą sienelę planuojama atstatyti. Visuomenininkas ir žurnalistas Petras Ruseckas prieš II D. karą buvo išleidęs du "Knygnešio" tomus. Tada jau buvo išaiškinta beveik 2.800 knygnešių, vienaip ar kitaip nukentėjusių nuo carinės okupacijos žandarų. Spaudai buvo paruoštas ir "Knygnešio" III tomas, bet autorius P. Ruseckas tapo J. Stalino teroro auka. Lig šiol nežinoma tiksli jo žuvimo data, nežinomas ir "Knygnešio" III tomo rankraščio likimas. Kovo 18 d. žuvusieji, nukankinti ir ištremti knygnešiai prisiminti Mišiomis Kauno arkikatedroje bazilikoje.

SU GEDIMINO ŽODŽIAIS

Balandžio 7 d. Vilniaus Vingio parke susirinko 300.000 Lietuvos gyventojų iš įvairių vietovių pareikšti vieningo ryžto gyventi nepriklausomoje Lietuvoje. Tai buvo stipriausia reakcija į sovietų malūnsparnių mėtomus atsišaukimus, raginančius viešuose mitinguose atmesti kovo 11 d. paskelbtą Lietuvos nepriklausomybę. Tokius mitingus bandė organizuoti platforminiakais vadinami Maskvai ištikimi Lietuvos komunistai, rusai ir kai kurios kitos grupės. Bendromis pastangomis jiems pavykdavo sutelkti tik tūkstančiais matuojamą dalyvių skaičių, o šį kartą Vingio parką užliejo 300.000 banga. Jos nuotaikas atskleidė ryžtingu šūkiu tapę Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino žodžiai plakate: "Pirma geležis sutirps į vašką ir vanduo pavirs į uolą, negu mes ištartą žodį atšauksime!" Panašią mintį pabrėžė ir tai miniai kalbėjęs Lietuvos komunistų partijos centro komiteto sekr. J. Paleckis: "Nė viena tauta, pasirinkusi laisvės ir teisingumo, demokratijos ir humanizmo kelią, dar nepralaimėjo. Pergalės neateina greitai ir lengvai, bet jos ateina neišvengiamai".

PAŠALINO KRITIKĄ

Dienraštis "Lietuvos rytas" kovo 8 d. painformavo skaitytojus, kad Lietuvos teatro sąjungos (LTS) prezidiumas iš narių eilių pašalino teatro kritiką Egmontą Jansoną. Pašalinimo priežastis yra susieta su išeivijos dramaturgo Algirdo Landsbergio dramos "Penki stulpai turgaus aikštėje" pernykščiu spektakliu Kauno dramos teatre. "Lietuvos ryto" informacijoje rašoma: "Toks nutarimas priimtas, apsvarsčius Kauno valstybinio dramos teatro kreipimąsi dėl E. Jansono etikos šiame teatre. Žiūrovus ir aktorius papiktino gerbiamo kritiko replikos, mestos scenoje vaidinantiems aktoriams spektaklio "Penki stulpai turgaus aikštėje" metu. Tai buvo pernai, lapkričio 21 d. Kaip rašoma LTS pareiškime, kritikas 'sukėlęs sąmyšį, išėjo iš salės. Daugiau į salę jis nebepateko, teko administratoriui jį išlydėti iš teatro. Po to jis bandė į teatrą patekti pro tarnybinį įėjimą', bet teatro budinti gaisrininkė jo neįleido. Šis — paskutinysis — incidentas apsvarstytas ir pasmerktas visuotiniame teatro darbuotojų susirinkime". Egmonto Jansono replikos, "papiktinusios žiūrovus bei aktorius ir netgi sukėlusios sąmyšį", neatskleidžiamos.

V. Kst.

Lietuvos nepriklausomybę drąsiais kunigaikščio Gedimino žodžiais Vilniaus Vingio parke ginantys lietuviai **Nuotr. Iš "Lietuvos ryto"**

Hamilton, Ontario

MOTINOS DIENOS minėjimas – gegužės 13 d. Pamaldos 10.30 v.r. Po jų – programa Jaunimo centre kurią atliks Vysk. Valančiaus šeštadieninės mokyklos mokiniai.

XXXIII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS – gegužės 19-21 d.d. Laukiama daug svečių. Rengėjai kreipiasi į Hamiltono lietuvius, prašydami priimti iš kitų vietovių atvykstančius. Nakvynes prašome užsisakyti iš anksto. Čia pateikiame sekančius viešbučius: **Admiral Inn**, 149 Dundurn St. N., Hamilton, Ont. Tel. 416-529-2311; **Holiday Inn**, 150 King St.E., Hamilton, Ont. Tel. 416-528-3451; **Royal Connaught Hotel**, 112 King St.E., Hamilton, Ont. Tel. 416-527-5071, arba 1-800-233-0888; **Visitors Inn**, 649 Main St.W., Hamilton, Ont. Tel. 416-529-6979. Dėl informacijų skambinti E. Gudinskienei tel. (416) 547-1967. **(Žiūr. sklb. psl. 11).** ***Nakvynių komisija***

APYLINKĖS PIRM. A. KRIVINSKAITĖ praneša, kad K. Deksnys yra paskirtas spaudos ryšininku, kuris rūpinasi, kad lietuvių vardas patektų į spaudą, radiją ir televiziją.

BALANDŽIO 14 D. Jackson Square Mall buvo renkami parašai po peticijomis Lietuvos nepriklausomybės reikalu. Surinkta 1.000 parašų ir išsiųsta 1,500 kortelių Kanados minsteriui pirmininkui ir Užsienio reikalų ministeriui. Šį vajų suorganizavo Regina Bagdonaitė-Chiarelli. Televizijoje kalbėjo K. Deksnys ir A. Gedris. "Hamilton Spectator" apie įvykius Lietuvoje išspausdino Kate Barlow straipsnį. **K.D.**

Sudbury, Ont.

JULIUS STRIŠKA, 85 m., mirė 1990 m. balandžio mėn. 7 d. Jo žmona Marė-Paulauskas-Stričkienė jau buvo mirusi 1990 m. sausio 19 d. Liko posūnis Eugenijus Paulauskas. Velionies kūnas sudegintas.

LAIMA GATAUTYTĖ-LAMOTHE, gera ir atsargi autobusų vairuotoja, išdirbusi 7 metus, Sudburio miesto valdybos buvo apdovanota garbės ženklu. **J. Kr.**

"GELEŽINIS VILKAS", lietuvių žūklautojų ir medžiotojų klubas, paminėjo savo veiklos 25 metų sukaktį tradicine vakariene Christ the King šventovės didžiojoje salėje. Dalyvavo 60 asmenų, klubo narių, vietos lietuvių ir svečių. Prieš pradedant minėjimą LB Sudburio apyl. valdybos pirm. J. Petrėnas sukakties proga pasveikino klubą ir visus dalyvius pakvietė pasirašyti specialius atvirukus, siunčiamus Brian Mulroney ir Joe Clark, kad pripažintų nepriklausomos Lietuvos paskelbimą. Taipgi buvo išdalinti lapeliai su tel. nr. skambinimui į Vašingtoną. Minėjimą pradėjo klubo v-bos pirm. J. Stankus, papasakodamas apie klubo steigimą, steigėjus, narių skaičių, čarterio gavimą ir energingą veiklą per 25 metus. Tolimesnei minėjimo programai atlikti pakvietė dainininkes Oną Vindašienę ir Valę Tautkevičienę iš Windsoro. Jos padainavo 10 dainų ir suvaidino vaizdelį iš partizanų veiklos okupuotoje Lietuvoje. Po meninės programos visi dalyviai vakarieniavo. Maldą prieš valgį sukalbėjo P. Venskus. Vaišes paruošė geros klubo šeimininkės B. Stankienė ir A. Albrechtienė. Pasistiprinę dalyviai turėjo progos išbandyti laimę turtingoje loterijoje, kuriai laimikius dovanojo: L. Baltutis, J. Petrėnas, J. E. Šleiniai, B. J. Stankai, Pr. Gustas, P. Jutelis, J. E. Staškai, J. Valiukas, A. Braškys, A. Gatautis, A. F. Albrechtai.

Veikė baras, kuriuo rūpinosi V. Bružas ir A. Milčius. **J. Kr.**

Winnipeg, Manitoba

LIETUVIŲ PROTESTO DEMONSTRACIJA prieš sovietų agresiją Lietuvoje įvyko balandžio 10 d. prie Manitobos parlamento rūmų. Jas suruošė KLB Winnipego apylinkės valdyba; vadovavo R. Galinaitis. Plakatus per trumpą laiką paruošė E. Fedaras. Kalbas pasakė Manitobos ministerio pirmininko asistentas Darren Praznik, M. Timmermanas, lenkų, latvių ir estų atstovai. Kelios televizijos stotys buvo atsiuntę filmuotojus, taip pat laikraščiai savo atstovus. Demonstracijų metu buvo dalinami lapeliai su tik ką "Free Press" laikraštyje buvusiu straipsniu "Illegal deal". Demonstracija baigta su prel. J. Bertašiaus sukalbėta malda ir visų susirinkusių giedamu Tautos himnu.

PRASMINGAS GAVĖNIOS SUSIKAUPIMO REKOLEKCIJAS balandžio 12-14 vakarais lietuvių šventovėje pravedė svečias kunigas Valdas Braukyla. Verbų sekmadienį po pamaldų salėje įvyko bendri pietūs-agapė. **Ev. f.**

Delhi-Tillsonburg, Ont.

PAGERBDAMI a.a. JUZĘ ŽIOGIENĘ, mirusią 1990 m. kovo 21 d., jos atminimui aukojo "CARITAS" organizacijai: $50 – KLKM dr-jos Delhi skyrius; $20 – K. A. Ratavičiai, B. A. Stankai, A. Klemkienė, J. L. Vitai, A. Aleliūnienė, E. Vindašienė; $10 – R. Augustinavičienė, P. Pekarskienė, B. V. Vytai, M. Stankaitienė, P. S. Augaitis, A. Budreika, B. Rudokienė, G. H. Rugieniai, E. Mačiulienė, A. Kairys, V. M. Miceikai, V. Dirsė; $5 – L. Nemūrienė, A. Vieraitienė, N. Ivanauskienė, E. Gudžauskienė.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

- *Patarnauja lietuvių kalba.*
- *Nemokamas namų įvertinimas*

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus geresnei savo ateičiai

Aukos KLB-menei

Lietuvos laisvinimo darbams bei KLB "Krizės centrui" paremti a.a. Jono Baltakio atminimui aukojo: $500 — I. Baltakienė ir sūnūs; $100 — D. Vaidila, I. Vadauskienė; $75 — A. P. Volungės; $50 — B. Abromaitienė, A. Abromaitytė, D. B. Vaidilos, A. Vaidila, G. Vaidila; $25 — M. D. Reginai; $20 — B. Sriubiškis, A. Vaidila, A. Morkūnas, G. M. Valaitis, R. Vaidila, M. V. Vaitkus; $10 — A. Jankaitienė.

Oakvillės apylinkės aukos Vasario 16 proga: $300 — A. Vale; $250 — R. V. Dementavičius, J. R. Žiūraičiai; $200 — M. N. Jonušaitis; $102 — kun. J. Staškevičius; $100 — A. Kupitis, L. Morby, Z. Linkevičius, V. A. Pulkauninkas, A. Z. Vaičeliūnas, H. Vaičeliūnas; $50 — A. Aulinskas, V. Grabauskas, L. Jakaitis, dr. S. Kazlauskas, Aug. Kuolas, B. Liškauskas, J. Vaičeliūnas; $40 — K. Juodviršis; $30 — Myk. Krivickas, E. Sargautis, V. Žemeckas; $25 — F. Arnold and Associates Inc.; $20 — Pr. Ališauskas, B. Bagdonas, J. Barzdaitis, kun. Pr. Gaida, S. Jaškus, J. McKenna, J. Vegelis; $10 — Olga Krygeris.

Wasagos-Staynerio apylinkės papildomos aukos: $140 — E. Heike; $100 — V. Urbonas; $50 — G. Buntinienė, P. P. Norušis; $20 — P. Stanevičius.

Lietuvos laisvinimui aukos iš įvairių vietovių: $500 — P. Malis; $100 — A. Bernotaitis, J. Z. Didžbalis, P. Gabrėnas, V. Juška, G. Kocienė; $40 — V. Lumbis; $30 — P. Šukys, V. Baltrušiūnas; $25 — A. Šetikas, J. Radziukynas; $20 — Br. Mackevičius; $10 — J. Karaliūnas.

Edmontono apyl. valdybos sekr.-ižd. V. W. Kadis atsiuntė $230 solidarumo mokesčio.

Įvairios aukos Lietuvos reikalams: $23,000 — kredito kooperatyvas "Parama"; $15,000 — Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas; $10,000 kredito kooperatyvas "Talka"; $400 — A. V. Stanevičiai; $260 — J. Bajoraitis; $200 — A. Povilauskas, V. Stankienė; $150 — O. P. Karaliūnas; $100 — P. Kanopa, V. Vaičiūnas, J. Ulbinas, V. Kairys, P. Šimkus, J. Prišas, E. G. Kuchalskiai, S. Prialgauskas, P. Šimkevičienė, L. G. Vyšniauskas, A. J. Plioplys.

$90 — V. Venckevičius; $80 — F. Krivinskienė; $60 — J. Norkus; $50 — Anelė Crook; $50 — K. Gudinskas, F. Rimkus, M. Leparskienė, A. Kamaitis, A. Grajauskas, J. Miltenis, R. Fronczak, P. Lukavičius, L. Gedris, dr. P. Paulaitis, P. D. Tikuišis, dr. J. Sungaila, S. Jokubaitis, W. Abramavičius, J. B. Vaidotai, S. J. Poškai, H. Vaičeliūnas, K. Batūra, V. Pilkauskas; $40 — V. J. Plečkaitis, M. Jonušaitis, J. J. Birgelai; $30 — V. Gaižauskas, G. Perkauskas, B. Pakalniškis, S. Domeikienė; $20 — Jz. Kazemekas, B. Grajauskas, St. Vaitkus, Vl. Matukaitis, V. Paškus, E. Žulpis, M. Vasiliauskas, N. Uogintienė, J. Janušas, I. Stasiulis, A. E. Sagevičius, A. Brazys, A. Karjavičius, Jūra Šeškus, B. Galinienė, K. Indriūnaitė, P. Bigauskas, A. Draugelis, St. Grigaliūnas, J. Augustinavičienė, V. Šipelis, I. V. Ignaitis, A. Vaičialiūnas, R. Ruslys, J. Andrulis, A. Balnis, R. Vaichaitis, E. A. Underys, G. Balčiūnienė, A. Zalagėnas, J. Tamoliūnas, V. Tankevičius, Z. Bersėnas-Cers, J. Ališauskas, V. Kecorius, G. Adomaitienė. Kiti aukojo mažiau.

KLB valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas, kurios yra labai reikalingos Lietuvai pagelbėti. **J.K.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitė "Dainavos" stovyklavietėje įvyks rugpjūčio 12-19 d.d. Registracijos mokestis — $15 šeimai. Centro valdyba prašo jau dabar registruotis ir užsisakyti kambarius pas Joną Vasarį, 979 Proehl Dr., Barberton, Ohio 44203. Tel. (216) 644-7411. Programa bus paskelbta vėliau.

Los Angeles lietuvių kredito unijos reikalai aptarti metiniame narių susirinkime vasario 25 d. Tautiniuose lietuvių namuose. Valdybos pirm. R. Bužėnas pranešė, kad metų laikotarpyje mirė šeši nariai ir kad dabar yra 691 narys. Apie metinį balansą, peržengusį penkis milijonus dolerių, kalbėjo ižd. V. Juodvalkis, primindamas nariams išmokėtą $363.663 dividendą. Kredito komiteto pirm. I. Medziukas supažindino su paskolų reikalais. Metų laikotarpyje buvo patvirtintos 79 įvairios paskolos, siekusios $1. 810.775. Pasibaigus terminui, valdybon perrinkti B. Dūda ir I. Medziukas, priežiūros komitetan — L. Tumaitė. Dabartinę valdybą sudaro: pirm. R. Bužėnas, I vicepirm. I. Medziukas, II vicepirm. J. Petronis, sekr.-ižd. V. Juodvalkis ir B. Dūda.

Floridos lietuvių klubas St. Petersburge turi kultūrinių popiečių ratelį. Jo posėdyje vasario 7 d. pasidžiaugta gražiai veikiančia biblioteka, vadovaujama S. Salienės. Biblioteka turi apie 1.700 knygų, įtrauktų į septynis skyrius. Biblioteka Lietuvon jau pasiuntė 230 knygų. Posėdyje, susilaukusiame gero šimto lietuvių, buvo susipažinta su Lietuvoje išleista žurnalisto ir buvusio ELTOS agentūros direktoriaus Valentino Gustainio (1896-1971), Sibiro tremtinio, atsiminimų knyga "Be kaltės". Apie autorių kalbėjo kun. dr. E. Gerulis, atsiminimų knygą aptarė A. Vaškelis. Ratelio valdybos pirm. A. Karnienė pranešė, kad valdyba baigia savo kadenciją. Pirmininko pareigas sutiko perimti dr. D. Degėsys, o naujon valdybon įsijungė K. Gaižauskienė, D. Mackialienė ir N. Paramskienė.

Australija

Melburno lietuvių parapijoje dvejus metus dirbo kun. Juozas Petrauskas, kurį Melburno arkivyskupija dabar vėl perkėlė australų parapijon. Mat jis mokėsi Melburno kunigų seminarijoje ir kunigu ten buvo įšventintas 1955 m. liepos 20 d. Dirbo net keliose australų katalikų parapijose. Su Melburno lietuviais kun. J. Petrauskas atsisveikino kovo 11, sekmadienį, Šv. Jono bažnyčioje atnašautomis Mišiomis ir jiems pasakytu pamokslu. Išleistuvių pietus Lietuvių namuose surengė Vilniaus universiteto rėmėjų būrelis.

Adelaidės ramovėnų skyriaus reikalai aptarti metiniame narių susirinkime. Pagrindinį pranešimą padarė valdybos pirm. V. Vosylius, nusiskundęs kasmet mažėjančiu narių skaičiumi. Šiuo metu skyrius turi 78 narius, kurių 18 jau yra peržengę aštuoniasdešimtmečio slenkstį. Keliems reikia nuolatinės priežiūros senelių namuose. Juos švenčių ir gimtadienio progomis su dovanomis aplanko valdybos nariai. Adelaidės ramovėnai surinko nemažai aukų Vasario 16 gimnazijai ir biuleteniui "Baltic News". Iškilmingai paminėta ramovėnų 38-rių veiklos metų sukaktis ir Kariuomenės šventė. J. Jonavičius skaitė paskaitą "Lietuvis okupanto kariuomenėje". Naujos valdybos rinkimams nebuvo surasta kandidatų. Teko palikti dabartinę Adelaidės ramovėnų skyriaus valdybą, kurią sudaro: pirm. V. Vosylius, vicepirm. ir ižd. J. Bočiulis, sekr. R. Žiukelis, nariai J. Lenktys ir J. Gylys.

Britanija

DBLS Boltono skyriaus metinis narių susirinkimas buvo sušauktas kovo 9 d. Valdybos pirm. Henrikas Vaineikis padarė pranešimą apie metų laikotarpyje atliktus darbus ir ateities planus, primindamas gerai pavykusius baltiečių šokius. Ižd. H. Silius susirinkimo dalyvius supažindino su finansiniais skyriaus ištekliais, diskutavo paramą kitoms lietuvių organizacijoms. Šiems metams palikta ta pati skyriaus valdyba: pirm. H. Vaineikis, sekr. S. Keturakienė ir ižd. H. Silius.

Užgavėnių vakarą vasario 24 d. surengė Mančesterio lietuvių klubas. Tradicinį maistą ir gėrimus paruošė B. Kupstienė, V. Chadauskas ir klubo baro vedėjas A. Bendžius. Išlaidas padengė klubo valdyba. Šv. Kazimiero minėjimą kovo 4 d. šiame klube surengė Mančesterio lietuvių katalikų bendrija. Įvadinį žodį tarė ir minėjimui vadovavo jos sekr. A. Podvoiskis, paskaitą apie šv. Kazimierą, jo gyvenimą ir pasiektą altoriaus garbę skaitė V. Bernatavičius, eilėraštį apie Kūčias Sibire — A. Vigelskas. Minėjimas baigtas giesme "Marija, Marija".

Šveicarija

Zueriche yra palaidotas 1983 m. rugpjūčio 3 d. miręs Stepas Garbačiauskas, kuriam teko būti Lietuvos generalinio konsulato sekretoriumi ir vicekonsulu. Velionis taipgi buvo pasižymėjęs sporto organizatorius nepriklausomoje Lietuvoje. Jo atminimą pagerbė Lietuvos tautinio olimpinio komiteto vadovai Artūras Poviliūnas ir Gintautas Umaras, velionies žmonai Elenai ir dukrai Ritai nuvežę tautodailininkų Alfonso Šiaulio ir Prano Kiškio sukurtą Rūpintojėlį, kuriuo buvo papuoštas toli nuo Lietuvos palaidoto a.a. Stepo Garbačiausko kapas.

Vokietija

Vokietijos lietuviai socialdemokratai savo reikalus aptarė kovo 10 d. Bonnoje įvykusiame susibūrime. Šįsyk dalyvių buvo susilaukta dvigubai daugiau nei ankstesniais metais. Mat visus išjudino Lietuvos socialdemokratų partijos atgaivinimas, vėl pradėtos leisti "Lietuvos žinios". Apie tai kalbėjo iš Lietuvos sugrįžęs Andrius Bylaitis. Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad Lietuvos socialdemokratų vadas Kazimieras Antanavičius yra parašęs laišką Socialistų internacionalo pirm. Williui Brandtui apie norą grįžti šion organizacijon. Mat Lietuvos socialdemokratų partija Socialistų internacionalan buvo priimta jau 1923 m. Dabar belieka laukti V. Vokietijon atvyksiančių Lietuvos socialdemokratų vadų Kazimiero Antanavičiaus, Dobilo Kirvelio, Mečislovo Šaltenio ir "Lietuvos žinių" red. Svetlanos Bakaitės. V. Vokietijos lietuviai socialdemokratai organizuoja jų susitikimus su Williu Brandtu ir H. J. Vogeliu.

FIRCHUK TEXTILES LTD.
610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3
Tel. (416) 364-5036

Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.

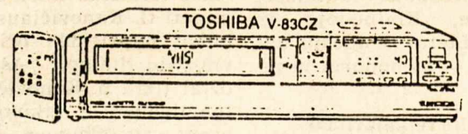

Mes suprantame jus ir jūsų giminių Lietuvoje reikalavimus.

Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintezatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.

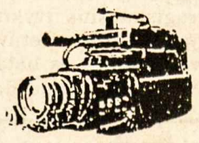

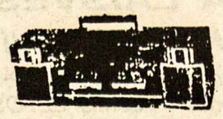

PANASONIC NV-M7EN
Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiškai, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.

SONY CFS-W350S

Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.

Mes siunčiame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Muitą galite sumokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skarų, šalikų, sportinių batų, kelnių (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.

Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 5.30 v.p.p.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

ED MASOTTI REAL ESTATE LTD. REALTOR
2093 Pine St. Burlington, Ontario L7R 1G1
Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone
ANELĖ MURAUSKAITĖ
Verslo tel. 637-2376 Namų tel. 389-4242

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 32 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	9%	asmenines paskolas	17%
santaupas	8.5%	nekiln. turto pask. 1 m.	14%
kasd.pal.taupymo s-ta	8%	nekil.turto pask. 3 m..	14.5%
90 dienų indėlius	11%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų*	
1 m. term. indėlius	12%	*apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	11.5%	*Nemokama narių gyvybės*	
3 m. term.indėlius	12%	*drauda pagal santaupų*	
RRSP ir RRIF (pensijos)	9%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF 1 m.	12%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ind. 3 m.	12%	*drauda iki $25.000.*	

***TRANSPAK* GARANTUOJA**
ELEKTRONINES PREKES

DUODAME 2-JŲ METŲ GARANTIJĄ. Siunčiame video, stereo magnetofonus ir televizorius. Sutartis pasirašyta su ELEKTRONU — didžiausia elektroninių prekių taisymo įmone Lietuvoje.

VAISTAI. Siunčiame **receptinius** ir **nereceptinius** vaistus. "Bayer" aspirinas (600 tbl.), multivitaminai, "Advil" ir kt. **$65.** Vaistus galime pakeisti arba pridėti didesnį kiekį pagal pageidavimą. **MUITO NĖRA.**

ĮVAIRŪS MAISTO SIUNTINIAI. Delikatesiniai mėsos gaminiai — sprandinė, rūkytos dešros, skilandis ir kt.; kava, kakava, prieskoniai. Šių siuntinių turinį ir svorį sudarysime pagal jūsų pageidavimą. **MUITO NĖRA.**

PINIGŲ PERVEDIMAS. Palikimai tvarkomi naudingiausiais būdais jūsų giminėms. Galime atidaryti sąskaitą "dolerinėje" trūkstamų prekių įsigyjimui.

DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Turime didelę patirtį, siunčiant kargo į Lietuvą ir iš kitų JAV miestų. Siunčiam siuvimo, mezgimo mašinas, telefaksus, **DĖVĖTUS DRABUŽIUS** ir t.t. **Visos garantuotos elektroninės prekės pristatomos per UPS į kitus JAV miestus.**

Rašydami **BŪTINAI PRANEŠKITE SAVO TELEFONO NUMERĮ** — atsakymą į savo klausimus gausite greičiausiai — arba skambinkite: **1 (312)436-7772**

Romas Pukštys, TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629
Įstaiga veikia kasdien **9-5 v.v.** Šešt. **9-2 v.p.p.** Arba susitarus.

Lietuvių demonstracija už Lietuvos nepriklausomybę prie federacinių rūmų Los Angeles mieste balandžio 1 d. Demonstraciją organizavo Baltiečių laisvės lyga
Nuotr. V. Baltušienės

Sėkminga konferencija

JONAS MATULAITIS

Devintoji žmogaus teisių konferencija Los Angeles mieste buvo sėkminga visais atžvilgiais — ir temų aktualumu, ir pranešėjų kompetetingumu, ir dalyvių gausa.

Konferencija įvyko kovo 24 d. Sheraton Townhouse viešbutyje. Buvo nagrinėjamos aktualiosios Pabaltijo temos, ypač įvykiai Lietuvoje.

Temos **"Pabaltijys grįžime į nepriklausomą gyvenimą. Kokia ateitis?"** Pranešėjai buvo Estijos garbės konsulas Jaak Treiman, prof. Liucija Baškauskaitė (Kalif. u-tas), akademikas Vytautas Statulevičius (Vilniaus u-tas), prof. Rein Taagepera (Kalif. u-tas), Angelė Nelsienė (JAV LB prezidiumo pirm.), moderatorius — Latvijos garbės konsulas Aivars Jerumanis.

Nelsienė ir Treiman painformavo apie pačius naujausius įvykius Baltijos valstybėse: Lietuvos vyriausybės suteikti įgaliojimai Lietuvos atstovui Vašingtone Stasiui Lozoraičiui, Lietuvos prezidento Vytauto Lansbergio atsišaukimas į pasaulio valstybes paremti Lietuvą, okupacijos nepripažinimo politikos taikymas praktikoje.

Prof. V. Statulevičius, Sąjūdžio veikėjas ir liaudies deputatų iš Lietuvos seniūnas, paryškino sąlygas, kuriose įvyko Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo akto paskelbimas. Prof. L. Baškauskaitė supažindino su įdomia "Baltijos šeimos" sukūrimo idėja. Tai šeimai priklausytų visos valstybės, kurios siekia Baltijos jūrą. Ši idėja Skandinavijoje yra susilaukusi dėmesio ir pritarimo. Istorikas Taagepera, kelių veikalų autorius, reiškia nuomonę, kad rusų imperija, kaip daugelis imperijų seniau, vėlinasi daryti reikiamus sprendimus ir ieškoti kompromisų su kolonizuotais kraštais. Jis rusų imperijai pranašavo suirimą.

Temą **"Amerikos misija Baltijos valstybių atžvilgiu ir kritiškas įvertinimas"** nagrinėjo dr. John McCarthy (Kalif. gubernatoriaus padėjėjas), Karen Rubin (senatoriaus Pete Wilson patarėja), Martin Coleman (Resistance International atstovas) ir Antanas Mažeika (BAFL). McCarthy ir Rubin ragino pačius lietuvius būti daug aktyvesniais. Amerika Rusijai daug reikalingesnė negu Rusija Amerikai. Liberalai, kurie už visas pasaulio negeroves pirmiausia kaltina Ameriką, daug aktyvesni. Anti-Amerikos liberalizmo tvirtovės yra universitetai ir kolegijos.

Šios rūšies liberalai Ameriką dar ir dabar tebekaltina ir Sovietų Sąjungą tebeteisina, nors rusiškoji imperija nesulaikomai irsta.

(Coleman ir Mažeika Busho administraciją pagrįstai kritikavo).

"Spaudos požiūrį į Pabaltijo laisvės problemą" svarstė dviejų didžiųjų pietinės Kalifornijos dienraščių redakcinių štabų atstovai. Steve Burgard ("The Los Angeles Times") nuo pranašavimų susilaikė, nes daugelis žurnalistų pranašysčių praeityje nėra išsipildžiusios. Iškėlęs sunkumus, prieš kuriuos atsistojo Gorbačiovas, Burgard klausė: "Kaip jis jas spręs? Mes stebime ir laukiame". Kiti du — Ken Grubbs ir Alan Bock ("The Orange County Register") darė sugestijas, kaip Amerika turėtų elgtis tų sovietų sunkumų akivaizdoje ir kaip galėtų palengvinti pavergtųjų išsilaisvinimo procesą. Jiedu abu, ypač Alan Bock, nepagailėjo kritiškų žodžių Busho administracijai.

Kongresmenas Chris Cox, kalbėjęs priešpiečių metu, pabrėžė sovietų veidmainystę: jų vadai — Gorbačiovas, Ševardnadzė, Dubinin daro užtikrinimus, kad Lietuvoje nenaudos karinės jėgos ir tuo pačiu metu karinę jėgą naudoja. Visas pasaulis mato rusų tankus Vilniaus gatvėse ir karo lėktuvus virš Lietuvos miestų. Cox, kuris vasario gale lankėsi Lietuvoje, užtikrino, kad Amerikos kongresas sulaikys sovietams teikiamus kreditus ir sustabdys ruošiamas ekonomines lengvatas. Senatas tuo reikalu nutarimą jau priėmė. Atstovų rūmuose tokia pat rezoliucija bus priimta artimoje ateityje.

Banketo metu kalbėjo įtakingas Amerikos diplomatas, valstybės sekretoriaus asistento pavaduotojas Europos reikalams, Curtis Kamman. Jis peržvelgė Amerikos 70 metų politiką Baltijos valstybių atžvilgiu, o kovo 11 d. Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos nutarimą atstatyti Lietuvos nepriklausomybę jis pavadino lietuvių tautos valios pareiškimu. Jo įsitikinimu, nėra jėgos, kuri galėtų Lietuvą nuo laisvės kelio nustumti. Kamman užtikrino, kad Amerika Lietuvos paskelbtą nepriklausomybę remia, tik pilnam diplomatiniam pripažinimui dar trūkstą kai kurių sąlygų. Bet Sovietų Sąjunga Amerikos nusistatymą Lietuvos laisvės klausimu gerai žinanti ir turėsianti eiti į derybas su Lietuvos vyriausybe.

Konferencijos darbuose ir jos organizavime veikliai dalyvavo Estijos ir Latvijos konsulai — Jaak Treiman ir Aivars Jarumanis. Organizaciniam komitetui vadovavo Angelė Nelsienė, kuri metiniame Laisvės lygos suvažiavime išrinkta tos organizacijos pirmininke ateinančių metų kadencijai. Iš lietuvių aktyviai konferencijoje dar dalyvavo Antanas Mažeika ir Milda Mikėnienė.

IX žmogaus teisių konferencijoje Los Angeles mieste naujoji Baltiečių laisvės lygos pirmininkė ANGELĖ NELSIENĖ, kongresmanas CHRISTOPHER COX ir kiti dalyviai
Nuotr. A. Jerumanio

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.

- ***Pervežam*** *palaikus, palikimus* ▪ ***Prižiūrim*** *kapus* ▪ ***Perduodam*** *paramą giminėms* ▪ ***Nuperkam*** *automobilius, elektronikos aparatus* ▪ ***Pristatom*** *gėles* ▪ ***Per trumpiausią laiką*** *išrūpinam iškvietimus apsilankyti Lietuvoj.* ▪ ***Iškviečiam*** *gimines į Kanadą*
- ***Parūpinam*** *jiems draudimą ir atvežam iš Montrealio*
- ***"Aeroflote" patvirtinam*** *arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.*

Visais reikalais kreipkitės į **Stefą** ar **Algį Medelius**, vakarais **tel. (416) 434-1847.** Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen St. W., Toronto,
Tel. **(416) 593-0600** Ontario M5V 2A1

1990 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

Aplinkybėms nuolatos keičiantis, prisitaikydami prie naujai susidariusių sąlygų, kelionių datas ir persėdimo punktus pakeisim. Besidomintieji, ypač važiuojantys su iškvietimais, prašomi pasitarti asmeniškai su ALGIU MEDELIU nurodytais telefono numeriais. Parūpiname bilietus pigiausiomis kainomis ir suplanuojam keliones į kitus pasaulio kraštus.

Lietuviai Kanados vakaruose

Įspūdžiai kunigo, aplankiusio Vankuverį, Edmontoną, Kalgarį ir Winnipegą

KUN. VALDAS BRAUKYLA

Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybė kasmet Gavėnios metu siunčia vieną kunigą aplankyti lietuvius ypač ten, kur nėra lietuvio kunigo. Šiais metais toji pareiga teko kun. Valdui Braukylai, prieš pusmetį atvykusiam iš Lietuvos. Jis aplankė per tris savaites Vankuverį, Edmontoną, Kalgarį ir Winnipegą. Sudburį ir Sault Ste. Marie dukart per metus aplanko Lietuvos kankinių parapijos kunigai iš Mississaugos. Red.

Gražiajame Vankuveryje

1990 m. kovo 21 d. lėktuvas nusileido Vankuverio orauostyje. Mane pasitiko Balys Vileita ir nusivežė į savo namus netoli Vankuverio Deltoje.

Sekantį rytą atvažiavo Justinas Andersonas ir nuvežė pas savo motiną Andersonienę, 87 m. amžiaus. Išklausiau išpažinties, suteikiau Švenčiausiąjį ir ligonių sakramentus. Po to Justinas Andersonas aprodė žymiausias Vankuverio vietas: Stanley parką, Skomish indėnų rezervatą. Susipažinau su indėniškos kilmės klebonu. Jis yra kunigas vienuolis, baigęs kunigų seminariją Kalgaryje.

Labai buvo įdomu iš arčiau susipažinti su indėnų rezervatu. Visur matėsi didelė netvarka: aplūžę namai, šiukšlynai, žmonės apgirtę ir nepatiklūs. Nors įvažiuojant į rezervatą buvo ženklas "privati nuosavybė, pravažiuoti draudžiama", bet mūsų niekas nesustabdė ir neišvarė.

Indėnų gyvenimo būdas labai priminė sovietinių rusų. Jie Rusijoje taip pat labai netvarkingi. Beveik kiekvienus jų kapus puošia piktžolės — dviejų metrų aukščio kiečiai.

Kovo 23 d. mane globojo Elena ir Rogers Simber. Šie vidutinio amžiaus prancūzų kalbos mokytojai aprodė Vankuverio miestą. Aplankėme budistų šventovę. Jos tarnautojas išsamiai nušvietė budistų tikslus ir apeigas. Žavėjo lakia vaizduote architektas, sukūręs "Phantasy gardens". B.C. universiteto antropologijos muziejuje susipažinau su indėnų kultūra, jos menu, buitiniais reikmenimis. Stanley parke esantis akvariumas gausus jūros gyviais. Teko proga stebėti delfinus ir banginius, kurie atlikinėjo įvairius pratimus, kartais net aptaškydami sūriu vandeniu žiūrovus.

Kovo 24, šeštadienį, aplankiau keletą lietuvių šeimų ir pašventinau jų namus: dr. Vincą Vyčiną su žmona, Kostą ir Stefą Milašius, Feliksą ir Stasę Valius. Mane vežiojo Edvardas Gumbelis.

Kovo 25, sekmadienį, Mišias laikiau Šv. Vincento ligoninės koplyčioje. Susirinko 45 Vankuverio katalikai ir patriotai. Anot jų, tai rekordinis skaičius.

Po Mišių teko garbė susipažinti su daktare Gudaite. Prieš porą metų Kanadoje buvo padaryta širdies persodinimo operacija, kuriai vadovavo dr. Gudaitė. Taigi ji yra lietuvių įžymybė.

Po Mišių pietavome "Botanic gardens" restorane. Aplankėme Felikso Valio 1974 m. iš Lietuvos atvežtą ąžuoliuką.

Pavakary mane į nuostabias Vankuverio kalvas nuvežė Henrikas ir Zita Tumaičiai. Aprodė slidinėjimo takus, žavėjomės nuostabia kalnų panorama. Kalnai apie Vankuverį 1000-1200 m. virš jūros lygio.

Sekančią dieną, 6.30 v.r., grafo Montekristo tikslumu atlėkė p.p. Tumaičiai, paėmė mane (gyvenau pas p.p. Vileitas) ir nuvykome prie perkėlos. Pirmas keltas plaukia į Vankuverio salą 7 v. Kadangi pirmadienio rytas, į pirmą keltą netilpome. Išplaukėme 8 v. Neįsivaizdavau, kad keltas gali talpinti 350 automobilių ir žmonių be skaičiaus. Sovietiniai keltai 20-30 kartų mažesni. Kelte, kaip ir dera laisvajame pasaulyje, yra patogumai, puiki valgykla, stebėjimo salės ir t.t.

Keltas į Vankuverio salą plaukia dvi valandas. Pakeliui įdomu stebėti apylinkės salas, žavėtis išmintimi Kūrėjo, kuris sutvėrė tokį gražų kraštovaizdį. Aplankėme Viktorijos miestą, muziejus. Esu labai dėkingas Tumaičiams už tokį pasišventimą.

Kovo 27 d. mane vežiojo Vincas Skabeikis. Aplankėme lašišų nerštavietes, kitas įžymybes, keltu užsikėlėme į vieną Vankuverio kalvą. Ten vieną slidinėtoją, grįžusį iš kalnų, ištiko širdies priepuolis. Daviau išrišimą.

Bendras įspūdis — Vankuverio miestas labai gražus

Edmontone

Kovo 28 d. atskridau į Edmontoną. Orauostyje pasitiko Popikaitis su Brone Rameikiene. Sekančią dieną ponia Genė Lukas nuvežė mane pas savo motiną Apoloniją Šapkauskienę ir senelių prieglaudoje esantį Teofilį Šapkauską. Lietuvoje senelių prieglaudos vadinamos "ubagynais", nes ten ubagiška tvarka. Edmontono prieglaudoje puiki tvarka, puikiausios salės, poilsio kambariai, budri gydytojų priežiūra, nuostabi aplinka. Kiekvieną rytą kapelionas ar sesuo vienuolė išnešioja tikintiems seneliams švč. Komuniją. Tai ne senelių namai, o tiesiog kurortas.

Kovo 29, ketvirtadienio vakare, Edmontono lietuvių salėje prasidėjo rekolekcijos. Jose per tris vakarus dalyvavo apie 40 asmenų.

Kovo 30 ir 31 d.d. dalyvavau demonstracijose. Kovo 30 d. demonstracijos tikslas buvo atkreipti žiūrovų dėmesį į Lietuvos reikalus. Demonstracijos metu dalinome praeiviams pasirašyti lapelius. Lapeliuose buvo reikalaujama Kanados valdžią pripažinti naują, demokratiškai išrinktą Lietuvos vyriausybę ir taip pat Lietuvą, kaip nepriklausomą valstybę. Dauguma praeivių pasirašė. Antros demonstracijos tikslas — patraukti kuo daugiau žmonių sekančios dienos demonstracijai, kurios tikslas — parodyti nepasitenkinimą Kanados valdžios pozicija ir prašyti vyriausybę pripažinti atkurtą Lietuvos valstybę. Turėjau pasikalbėjimus su CFRN ir ITV televizijos atstovais. Vėliau pasikalbėjimų ištraukos buvo perduotos per televiziją.

P. Karosas, anykštėnas, aprodė Edmontono miestą, nuvežė į "West Mall". Netikėjau, kad parduotuvėje gali būti paplūdimys ir plaukioti povandeniniai laivai.

Balandžio 1, sekmadienį, 10 v.r. Edmontone laikiau Mišias. Jomis ir pamokslu pasibaigė rekolekcijos. Mišiose dalyvavo 40 žmonių. Edmontono Lietuvių namai atlieka šventovės paskirtį. Juose kartą per mėnesį renkasi tikintys lietuviai, ypač vyresnioji karta, pamaldoms. Jos laikomos vietinio kunigo anglų kalba, nes lietuvio kunigo, besirūpinančio lietuviais, nėra nei Vankuveryje, nei Kalgaryje. Išskyrus Kalgarį, jaunoji karta mažai tesidomi lietuvybe. Kai kurių lietuvių patriotų suaugę vaikai net nemoka lietuvių kalbos. Kiti, kad ir moka, nesiteikė dalyvauti nei demonstracijose, nei pamaldose.

Edmontono Lietuvių namai yra jaukūs, tvarkingai užlaikomi.

Kalgaryje

Kalgaryje mane pasitiko Arvydas Krausas, politechnikos instituto profesorius. Pas jį ir apsistojau. Balandžio 1, sekmadienį, Kalgaryje įvyko demonstracija, kurioje dalyvavo gražus būrelis lietuvių, estų, lenkų, latvių ir kitų tautybių žmonių. Lenkų grupei papasakojau apie paskiausius įvykius Lietuvoje. Turėjau pasikalbėjimus su Kalgario televizijos pranešėja ir laikraščio "Calgary Herald" korespondentu Alan Boru, kuris balandžio 2 d. išspausdino straipsnį "Cry for Baltics Heard". Demonstracijai Kalgaryje vadovavo ir puikią prakalbą pasakė dr. Arūnas Šlekys, KLB Edmontono apylinkės pirmininkas. Jis ir kiti baltiečiai pasikalbėjo su televizijos ir laikraščių korespondentais. Jų ir mano mintys buvo perduotos per televiziją ir atsispindėjo Alano Boro straipsnyje. Po demonstracijos, apie 5 v.p.p., atlaikiau susirinkusiems lietuviams ir demonstracijoje dalyvavusiems svečiams Mišias.

Balandžio 2 d. p.p. Sakalauskai nuvežė mane į Banff miestelį ir prie Luizos ežero. Nuostabiai gražios vietovės. Vakare pas p.p. Šlekius susitikome su lietuviškos mokyklos mokytojais. Nei Vankuveryje, nei Edmontone, nei Winnipege nėra lietuviškos šeštadieninės mokyklos. Vienintelė vieta — Kalgaris. Vidurinės kartos lietuviai, kurie gerai moka lietuvių kalbą, savo atžaloms skiepija patriotizmą ir sudaro sąlygas pramokti lietuviškai.

Winnipege

Balandžio 3 d. nuskridau į Winnipegą. Pasitiko monsinjoras J. Bertašius. Visą savaitę gyvenau klebonijoje. Monsinjoras labai malonus ir kalbus žmogus, vakarais iki vidurnakčio rodė skaidres iš savo kelionių, jaunimo stovyklų ir kitų vietų.

Balandžio 4 d. dalyvavau aliejų šventinimo pamaldose, kurioms vadovavo Winnipego vyskupas ir dalyvavo apie 70 kunigų.

Balandžio 5 d. Šv. Kazimiero lietuvių šventovėje prasidėjo rekolekcijos. Monsinjoras Bertašius paprašė pasakyti aštuonis pamokslus ir pravesti konferenciją sekmadienį po pamaldų. Winnipego lietuvių parapiją labai remia filipiniečiai ir kitų tautybių tikintieji. Sekmadienį, 10 v.r., Mišiose anglų kalba dalyvavo apie 100 žmonių. 9 v.r. pusiau angliškose, pusiau lietuviškose pamaldose dalyvavo 40 žmonių, 11 v. lietuviškose — 48 žmonės. Rekolekcijų pirmą dieną, ketvirtadienį — 40, penktadienį — 24, šeštadienį 11 v.r. — 4, 8 v.v. — 18 žmonių.

Balandžio 10 d. mano misijinė kelionė baigėsi. Visiems esu labai dėkingas už pagalbą, paslaugas, priėmimus, nakvynes ir visą malonią globą, kurią patyriau lankydamas lietuvius Kanados vakaruose. Atsiprašau, kad ne visus galėjau paminėti pavardėmis.

Lietuviai balandžio 1 d. demonstruoja prie sovietų konsulato Niujorke
Nuotr. Vyt. Maželio

A†A
MONIKAI ŠIAUČIULIENEI
staiga mirus,

jos vyrą, garbės šaulį, Vilniaus šaulių rinktinės pirmininką JUOZĄ ŠIAUČIULĮ nuoširdžiai užjaučiame –

Jurgis Ivanauskas su šeima

DĖMESIO! NAUJIENA!

Tik per **J.L.J.** siuntinių įstaigą jūs galite siųsti savo pačių paruoštus siuntinius

Į LIETUVĄ

visiems priimtina valiuta tik už $5.99 vienam kilogramui. Nei svoris, nei daiktų rūšys neribojama. Mes taip pat garantuojame pinigų persiuntimą "iš rankų į rankas" $1-JAV — 8 rubliams santykiu. Nesivaržykite ir aplankykite mūsų įstaigą:

404 Roncesvalles Avenue,
Toronto, Ontario M6R 2M9.
Telefonas (416) 534-3860

Winnipego lietuviai balandžio 19 d. demonstruoja prie Manitobos parlamento rūmų

Atžalėlės rašo iš Hamiltono

Kelionė į Otavą

Jau antrą kartą keliaujame į Otavą dideliu autobusu demonstruoti prie parlamento rūmų.

Išvažiavome 6 v.r. ir nuvažiavome laiku. Galėjome 6 valandas demonstruoti. Pradėjo lyti. Jautėm, kad lietus stengsis numalšinti mūsų tautišką dvasią. Peršlapom: mūsų plakatai, vėliavos, kūnai; bet nepasidavėm. Judėjom, šokinėjom ratu, kad nei kūnas, nei dvasia nesušalo. Dirbom, judėjom, kaip Vincas Kudirka sakė, palikom ženklą, kad tikrai ten buvom. Šį kartą stengėmės, kaip krašto valdyba mus ragino, būti mažiau mandagūs, o daugiau reikalaujantys Lietuvos valdžios pripažinimo. Pilnu tempu įsijungėme ir stengėmės kiekvieno parlamento nario dėmesį atkreipti.

Ona Stanevičiūtė

Išvyka į Otavą

Kai mes atvykom į Otavą, pirausia nuėjom pas Edmontono atstovą David Kilbourn. Jis labai remia lietuvius. Mums davė naudotis raštine ir telefonu.

Mūsų tikslas buvo susitikti su visais Hamiltono ir apylinkės parlamento nariais.

Geoff Scott, Hamilton-Westworth, buvo išvykęs į Winipegą. Sheila Copps, Hamilton East, nebuvo Otavoje.

Hamilton West Star Keyes ir Parkdale-High Park Jesse Flis išėjo iš parlamento rūmų kalbėtis su dalyviais iš Hamiltono. Jie labai remia Lietuvos nepriklausomybę ir sunkiai dirba parlamente, kad Kanados valdžia pripažintų Lietuvos nepriklausomybę.

Popiet susitikom su Burlingtono atstovu Bill Kampling. Šis taipgi remia Lietuvos teisę atgauti nepriklausomybę, bet jis sakė, kad Kanada nieko negali daryti dabar ir turi laukti, kol Lietuva su Sovietais pakalbės apie nepriklausomybę. Jis sakė, kad perduos žinią Joe Clark, jog iš Hamiltono atvažiavo lietuviai, kurie nori, kad Kanada dabar pripažintų nepriklausomą Lietuvą.

Vėliau susitikom su indėnų reikalų ministere Shirley Martin. Ji sakė, kad Lietuva turi teisę į savo nepriklausomybę. Bet ji nieko nedaro parlamente, kad pagelbėtų Lietuvai. Paklausėm, kodėl Kanada nieko nedaro? Atsakė, kad Lietuvos nepriklausomybė — rurusų reikalas, ir Kanada negali kištis, kur jie nepakviesti. Mes atsakėm, kad čia yra pasaulinis reikalas ir kad Lietuvos prezidentas V. Landsbergis kreipėsi į visas Vakarų valstybes. Ji sakė, kad perduos Joe Clark žinią apie susitikimą su ja.

Labai trumpai matėm Beth Phinny, Hamilton Mountain. Ji buvo užimta parlamento reikalais ir negalėjo su mumis kalbėtis.

Algis Dzemionas

Ruošiasi į Lietuvą

Š.m. birželio 25 d. Hamiltono lietuvių tautinių šokių grupė "Gyvataras" ruošiasi važiuoti į Lietuvą. Festivalis įvyks liepos pradžioje Vilniuje. Šventei pasibaigus, šokėjai pabus kelias dienas Kaune, per likusias dvi savaites aplankys kitas Lietuvos vietoves.

Aš girdėjau apie Lietuvą iš tėvelių ir mokiausi Lietuvos istorijos mokykloje, o dabar turėsiu galimybę pats pamatyti tėvų žemę. Versdamas knygos lapus, žiūrėjau tik į paveikslus. Dabar pats būsiu Gedimino kalne, Trakų pilyje, Aušros Vartų šventovėje. Prie Baltijos jūros pasemsiu smėlio saują ir nulenksiu galvą prieš Laisvės statulą. Tėvelių tėviškėje gal rasiu takelį, kur jie maži bėgiojo ir pamatysiu gimines, su kuriais galėsiu širdingai pasišnekėti.

Labai noriu susitikti su Lietuvos jaunimu, sužinoti, ką jie mokosi, kokią muziką mėgsta ir iš viso, ką jie galvoja apie pasaulinius įvykius. Susirašinėju su keliais mano amžiaus mokiniais; jie labai malonūs ir atviri, tai jie lauks manęs atvažiuojant. Bus įdomu pabūti Lietuvoje, kur visi lietuviškai kalba.

Viktoras K. Remesat

Lietuva

1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe ir išrinko valstybės prezidentą Vytautą Landsbergį. Tą dieną aš buvau Toronte, Lietuvių namuose. Kokia buvo visiems šventė! Žmonės sveikino vienas kitą, verkė iš džiaugsmo — visi labai džiaugėmės.

Dabar aš labai didžiuojuos, kad esu lietuvaitė ir kad Lietuva yra laisvas kraštas. Aš kalbu su savo anglėm draugėm apie Lietuvą ir pasakoju, kas dedasi ten, kad dabar Lietuvoje daug laisvės: atgauta tautinė vėliava, lietuvių kalba, tikyba dėstoma mokyklose, galima eiti į bažnyčią, laisvai kalbėti ką nori.

Savo draugėm anglėm pasakoju, kad dalyvauju tautinių šokių grupėje, esu skautė, lankau lietuvišką mokyklą ir turiu draugę Lietuvoje, su kuria susirašinėju lietuviškai.

Diana Meškauskaitė

Lietuva bus laisva

Kai Lietuva bus laisva,
Varpai skambės per laukus,
Saulė tekės.
Žmonių veidai žibės saulutės
spinduliais,
Ir jų balsai skambės tolumoj.

Gatvėse žmonės vaikščios,
Pirks ką tik nori.
Šypsenos bus visur matyti.
Laisvai kalbės lietuviškai,
Daugiau neslėps knygų,
Laisvai skaitys.

Visi lietuviai šoks ir dainuos,
Laikas greit prabėgs, bet dar
bus laisvi.
Žmonės pažiūrės į dangų ir sakys:
"Aš lietuvis esu ir visada būsiu".

Vida Apanavičiūtė

• Jaunimas yra mūsų gyvenimo šaknys. Jos nudžius – išnyks ir viršūnės: garsiosios dainų šventės, didingos šokių šventės ir nebebus kam žodžio tarti dėl Lietuvos laisvės.

M. KRUPAVIČIUS

Jaunieji demonstrantai kovo 31 d. Ontario Hamiltone Nuotr. J. Miltenio

"Automotion Repair Service" GARAŽAS
83 Portland Street, Etobicoke, Ont. Tel. **253-5206**
Savininkas – Edy Palvenis
Pabandykite, nesigailėsite

Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras" š.m. gegužės 12, šeštadienį, Anapilio salėje iškilmingu koncertu minės 35 metų veiklos sukaktį **Nuotr. O. Burzdžiaus**

Per tautinį šokį į lietuvybę

Toronto "Gintaro" ansambliui 35 metai

RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ-KURIENĖ

O žmogaus širdie!
Kaip jūra, kaip dangus, Tu!
Kiek skaidrumo Tavo gelmėse?
Lūžtanti banga paplūsta,
Gintarėlių sauja paberta . . ."
(J. Degutytė)

Šiais metais, Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras" švenčia savo veiklos 35 metų sukaktį. Apie "Gintaro" gastroles po Šiaurės Ameriką, nuo Montrealio iki Vankuverio, nuo Niujorko iki Los Angeles, ir Europos kraštus, skaitome laikraščiuose, Kanados lietuvių dienų bei visuose tautinių šokių švenčių leidiniuose. Kur ir kada reikia atstovauti lietuviams, atstovauti net Kanadai tarptautiniuose festivaliuose, "Gintaro" ansamblis visada vyrauja. Savo koncertais "Gintaras" paįvairino Niujorko, Montrealio ir Vankuverio pasaulines parodas ir dalyvavo pasaulinėje olimpiadoje Montrealyje. Praeitais metais, Toronto "Gintaras" visus savo užsimojimus apvainikavo išvyka į Lietuvą – tai buvo pirmasis lietuvių išeivijos kultūrinis ansamblis gimtojoje žemėje!

Šia proga, norėtųsi trumpai pažvelgti į Toronto "Gintarą" iš kitos perspektyvos ir daugiau išryškinti šio ansamblio dvasios bruožus, "Gintaro" darbo nuotaikos ypatybes, kurie skiria šį ansamblį nuo kitų, kurie padaro, kad šio ansamblio dalyvavime ne tik šoka ir dainuoja, bet yra sąmoningi, susipratę lietuvių visuomenės bei jos kultūros dalininkai.

Daugiau kaip 25 metus nepailstamai "Gintaro" ansambliui vadovauja Rita (Narušytė) ir Juozas Karasiejai. Didele dalimi jie yra atsakingi už "Gintaro" visus laimėjimus, bet svarbiausia už ansamblyje vyraujamą dvasią. Savo meilę šokiui, scenai Rita ir Juozas perduoda, vystydami gintariečių tarpe norą tiksliai išmokti tautinį šokį, jo kilmę, jo reikšmę. "Gintaro" programa pasižymi savo tikslių ir puikiu atlikimu, kur kiekviena detalė yra išieškota, kiekvienas žingsnis apgalvotas. Kiekvienas šokėjas jaučiasi svarbus grupės narys ir kiekvieno pasirodymas, atlikimas prisideda prie ansamblio visumos.

Tačiau ne vienas išeivijos ansamblis siekia šių tikslų. Toronto "Gintaro" vadovai, kartu su savo meile tautiniam šokiui, įstengė perduoti kartų kartoms savo meilę Lietuvai ir lietuviškai kilmei. Rita ir Juozas Karasiejai pajėgia uždegti ansamblio nariuose tą liepsną, kuri dega jaunų lietuvių širdyse ir peržengia liaudies šokio ir dainos ribas. Todėl dauguma gintariečių ne tik šoka ir dainuoja, bet demonstruoja, dalyvauja ir vadovauja kitose lietuvių organizacijose, prisideda prie bendros veiklos.

Buvo labai malonu stebėti kaip "Gintaras" rengėsi kelionei į Lietuvą. Nenuostabu, kad kiekvienas gintarietis pilnai išgyveno tautinį atgimimą – bet tam buvo įdėta daug pastangų ir sąmoningo lietuvybės ugdymo. Prieš kelionę kiekvienas ansamblietis lankė seminarus, rinko knygas, dalyvavo susirinkimuose kur sprendėsi ne tik scenos tikslus atlikimas, bet ir išeivio lietuvio nuoširdus sąmoningas atvažiavimas į gimtinę.

Sveikiname "Gintaro" ansamblį 35 metų sukakties proga. Sveikiname vadovus Ritą ir Juozą Karasiejus, linkėdami jiems dar daug metų ugdyti jaunų lietuvių tarpe ne tik meilę lietuvių kultūrai, bet ir savo žemei. Džiaugiamės "Gintaro" laimėjimais ir linkime jiems daug, daug metų koncertuoti, lankyti pasaulio lietuvių apylinkes ir skleisti lietuvių kultūrinius lobius.

Toronto "Gintaro" kanklininkės repeticijoje su vadovu VYTAUTU MINKEVIČIUMI. Iš kairės sėdi: D. Baršauskaitė, D. Gurklytė, A. Karasiejūtė; antroje eilėje: A. Paulionytė, A. Puterytė, Z. Gurklytė, K. Baršauskaitė
Nuotr. O. Burzdžiaus

TIESA LEGENDOJE

Vakarų valdovų dovanos

V. KAVALIŪNAS

Gražu. Vaikščioja Viešpats Dievas rojaus sodu ir gėrisi paukščių čiulbėjimu, voveryčių žaismu upių pakrančių medžiuose, geltonų, mėlynų ir raudonų drugelių plasnojimu žydinčiose pievose.

Prieina jis ir prie sodo viduryje augančios gražios obelies. Sustoja ir žiūri — vienas obuolys nuskintas.

— Tai Liuciperio darbas, — sako sau vienas. — Gal ir ne per daug gerai, kai kvailam duodi laisvą valią. Ko jam reikėjo? — Ir eina toliau.

Pasuka prie upės. Žiūri — jo sūnus. Sėdi ant akmens ir verkia.

— Tu verki?

— Man jų labai gaila.

— Ko?

— Vaikų. Kur tik einu, vis girdžiu — jie verkia ir verkia. Niekur nerandu ramybės.

— Bet kokie vaikai ir kur?

— Eslali-joje.

— Eslali-joje?

— Juos ten kankina, marina badu, šaldo ir žudo.

— Tai ir vėl Erodas?

— Daug baisesnis. Daug baisesnis. Žudo jis ne tiktai berniukus, bet ir mergaites. Ir visus, visus. — Ir vėl jis nesusilaiko ir ima verkti.

— Neverk, — atsisėda Viešpats Dievas šalia savo sūnaus ir uždeda ranką ant jo peties:

— Papasakok. Ir sakyk viską, kas tenai ir kaip darosi.

— Tenai, prie Narvos, Dauguvos ir Nemuno krantų, kaip ir šiame sode, nuo ryto iki vakaro čiulbėdavo paukščiai, upių pakrantėse žaisdavo vaikai, laukuose dirbdavo žmonės ir skambėdavo jų dainos. O sekmadieniais iš jų šventovių su varpų aidais kildavo jų maldos. O dabar nieko, nieko tenai nėra.

— Tai kas gi tenai atsitiko?

— Tą kraštą užpuolė valdovas-žmogžudys. Apiplėšė jį ir pavergė. Ir ėmė visus kankinti ir žudyti. Visus, visus — moteris, vyrus ir vaikus...

— Tik tu neverk. Ašaros nieko nepadės.

— Kad negaliu. Man jų — tų vaikučių — taip gaila, taip gaila. Ir tiek jų čia ateina, kad nespėjame nei pasitikti. Ir visi tokie išbadėję, sudžiūvę. Ir kalena nuo šalčio vos išdygusiais dantukais. Ir aš noriu tenai eiti ir jiems padėti.

— Neseniai gi ten buvai.

— Neseniai.

— O dabar ir vėl nori tenai eiti?

— Noriu, labai noriu.

— Ar jau užmiršai, kaip jie tenai tave pasitiko?

— Labai gražiai. Net ir gyvuliai...

— O kaip žmonės? Ar neatsimeni Erodo ir fariziejų?

— Buvo gerų ir žmonių. O vaikai vis, būdavo, kur tiktai aš, tenai ir jie. Ir aš negaliu čia būti, kai jie tenai taip kenčia. Leisk man eiti pas juos.

— Eik. Tik žiūrėk, kad vėliau nesigailėtum ir nesiskųstum ir nekaltintum manęs, kad neperkalbėjau ir leidau.

Vieną vasaros naktį nušvinta visas Eslali-jos dangus, jos sūnų bei dukterų veidai ir sielos — jų žemėje gimė Dievo sūnus. Ir žmonės nuo Nemuno, Narvos ir Dauguvos krantų skuba jo pasveikinti. Neša kas ką turi ir dovanų. O vaikai, kurie nieko neturi, bėga į pievas, skina gėles ir — tuoj prie kūdikėlio. Atgniaužia pirščiukus ir deda į rankutes po mažą gėlių žiedelį.

Sužinoję apie Dievo sūnaus gimimą, atvyksta į Eslali-ją ir trys Vakarų valdovai. Atgabena ir dovanų: tris ilgas vinis, kūjį ir ąžuolo kryžių.

Dievo sūnus užaugęs paliekа namus ir išeina guosti kenčiančių ir skelbti Viešpaties žodžio. Lydimas vyrų, moterų ir vaikų, užlipa ant Rambyno kalno ir kalba:

— Mylėk savo artimą kaip pats save, o tiesą labiau negu save. Neįsiveržk į savo kaimyno žemę, neapiplėšk jo namų ir jo nepaverk. Grąžink jam tai, ką esi iš jo pagrobęs...

Pamokslo nebaigia. Staiga pripuola prie jo ginkluoti imperatoriaus tarnai, geležiniais pančiais surakina jo rankas ir nusiveda nuo kalno.

Netrukus ir teismas. Ir jo sprendimas: skelbdamas tiesos ir artimo meilę, griauna valstybės pagrindus. Ant kryžiaus jį.

Po trijų dienų trys Eslalijos moterys Tiiu, Skaidrite ir Danguolė, raudodamos savo vaikų ir ieškodamos prisikėlusio Dievo sūnaus, pasiekia ir imperatoriaus rūmus. Sustoja ir žiūri. Vakarų valdovai, prižadėję imperatoriui visokeriopą pagalbą, kad tik jo valstybė nesubyrėtų, skubiai sėda ant asilų ir išjoja.

Moterys užlipa ant kalnelio ir žiūri į vakarus. Leidžiasi saulė. O valdovai vis tolsta, rausvėja, mažėja ir pagaliau visiškai susilieja su asilais.

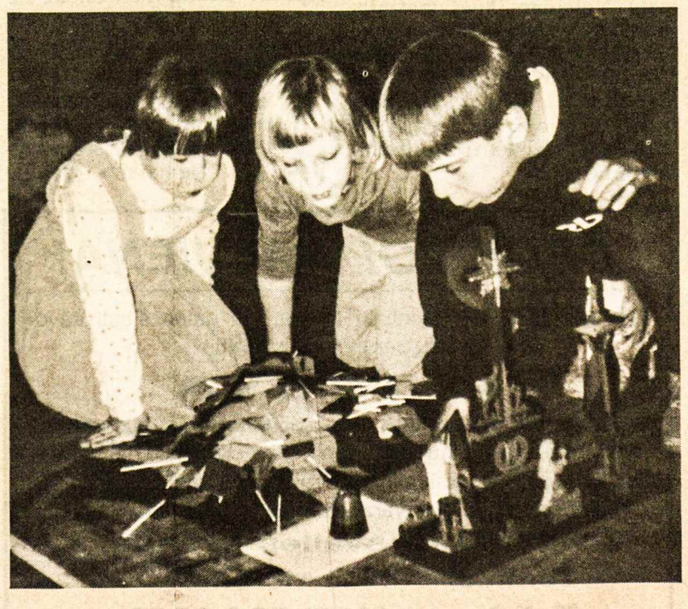

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos auklėtiniai kovo 31 d. ruošiasi demonstruoti prie miesto rotušės

Nepasiduok

Kai reikalai blogi, tokie jie būna gan dažnai,
Kur tavo kelias bėga, ten kalnų kalnai, –

Kai lobių maža, o skolų našta sunki,
Tu nori juoktis, o diena šalta ir nejauki, –

Kai slegia rūpesčiai, nors verki ir dejuoji,
Sustok ir pailsėk, tiktai nepasiduok!

Buities keliai – tai vingiai, duobės, akmenai,
Tą mes visi patyrėm, tą ir tu žinai, –

Kai nesėkmių aplink pilni laukai,
Kai laimės mirksnio rankose neišlaikai, –

Nepasiduok, nors būtų ir labai sunku,
Nes tavo laimė gal prašvis kitu laiku.

Lemtis ir nelemtis apvirsta gan staiga,
Pakinta lyg sidabro nešvari danga, –

Galvoji tu, kad pergalė dar tolima,
O ji gal jau kieme, gal tau ji artima;

Tai stok į kovą, tik neverk ir nedejuok,
Kai reikalai blogi – tiktai nepasiduok.

Eilėraščio autorius nežinomas. Iš anglų kalbos vertė
STASYS SANTVARAS

Misterija "Kryžiaus kelias" Vilniuje

Kovo 17 d. Šv. Mikalojaus šventovėje Vilniuje įvyko lietuviškos misterijos "Kryžiaus kelias" premjera. Kristaus kančią išreiškiantys Evangelijos tekstai, giesmės, išeivijos kun. Kęstučio Trimako eilės, raudos, skambėjo nepaprastai įtaigiai ir palietė kiekvieno klausančiojo širdį.

Po kelių dienų misteriją išvydo Lukiškėse kalintys kaliniai. Grupė pasiryžusi parodyti misteriją pirmiausia nelaimingiesiems: mokyklose-internatuose, pataisos darbų kolonijose, kalėjimuose. Jie labai norėtų misteriją parodyti ten, kur lietuvybei išlikti yra sunkios sąlygos – Gervėčiuose, Pelesoje, kitose lietuviškose "salose". Grupė mielai parodys savo darbą Vilniaus ir kitų vietovių žmonėms, jei jie to pageidaus.

"Norėtume, kad mūsų pasirodymai vyktų nedidelėse salėse, – sako misterijos autorė ir režisierė Violeta Vilbik. – Misterija reikalauja kamerinės aplinkos, nes ji pagrįsta išgyvenančiojo dvasiniais virpesiais, susiliejusiais su kilniausia Dangaus auka – Kristaus atperkamąja mirtimi ant kryžiaus. O tų sielos virpesių neperduosi toliau sėdinčiam nei šauksmu, nei mikrofonais".

Taip rašė Gynė Dineikaitė Vilniaus "Tiesoje" 1990 m. kovo 28 d. Tekstą lydi dvi didelės nuotraukos: "Kryžiaus kelio" misterijos žiūrovai Vilniaus Lukiškių kalėjime ir misterijos atlikėjai. Misterijai tekstas paimtas iš naujos kun. dr. Kęstučio Trimako knygos – evangelinių mąstymų rinkinio "Ieškančiojo pėdsakai".

Inf.

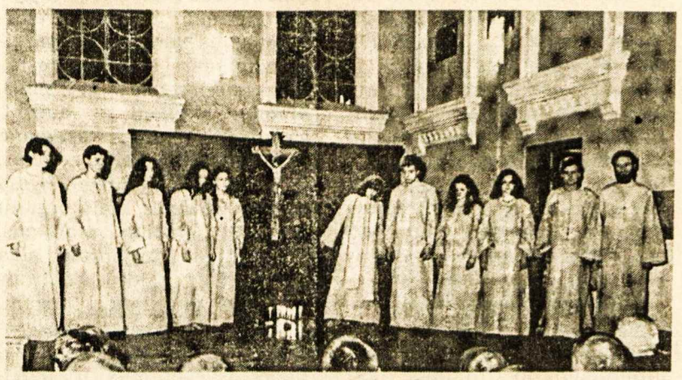

Misterijos "Kryžiaus kelias" atlikėjų grupė Vilniaus Šv. Mikalojaus šventovėje **Nuotr. A. Gylio**

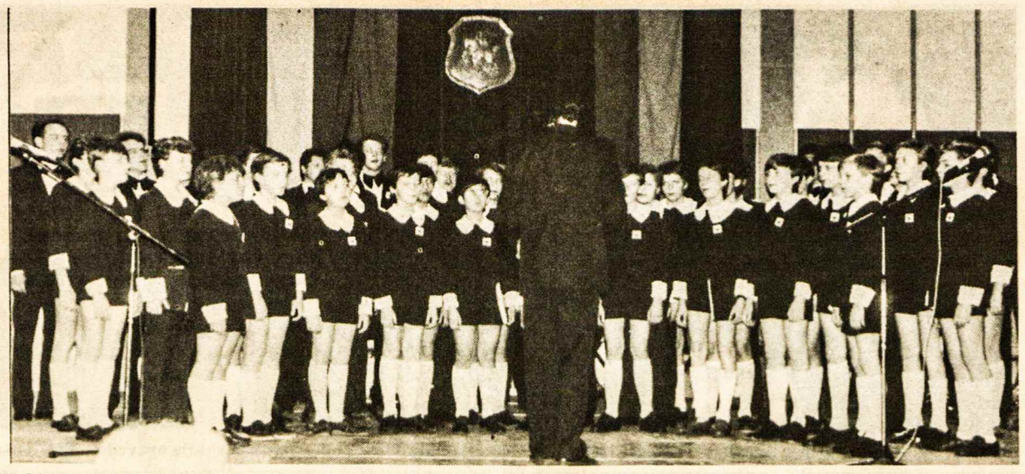

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės suruoštame Vasario 16-sios minėjime Hiutenfelde meninę programą atlieka iš Lietuvos atvykęs berniukų choras "Ąžuoliukas", diriguojamas muz. Vyt. Miškinio **Nuotr. M. Šmitienės**

"Ūkininko patarėjas" vėl eina

Populiarusis Lietuvos ūkininkų laikraštis pradėjo lankyti savo skaitytojus

A. LEMBERGAS

1989 m. gale buvo atgaivintas Lietuvos ūkininkų laikraštis "Ūkininko patarėjas". Senoji karta, prisimenanti nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, gerai prisimena šį populiarų ūkininkų laikraštį, kurį mielai skaitė ne tik kaimas, bet ir miestų bei miestelių gyventojai. Laikraštis su pertraukomis ėjo nuo 1925 iki 1944 m.

Pradžioje tai buvo Lietuvos žemės ūkio ministerijos mėnraštis, skiriamas grynai ūkininkavimo reikalams, knygutės dydžio, nemokamai siuntinėjamas ūkininkams, leidžiamas 60-80.000 egzempliorių tiražu. Nuo 1927 m. pradžios "Ūkininko patarėją" leido Lietuvos Žemės ūkio rūmai. 1929 m. mėnraštis virto savaitraščiu, kurio prenumeratorių skaičius nuolat augo. Jis buvo pats pigiausias savaitraštis, kainavo tik tris litus metams. Vienas numeris turėdavo nuo 16 iki 24 puslapių, išeidavo su "Jaunojo ūkininko", "Šeimininkės", "Ūkininko knygynėlio" priedais. 1939 m. "Ūkininko patarėjas" turėjo per 90.000 prenumeratorių.

Prasidėjus sovietinei okupacijai, "Ūkininko patarėjas" 1940 m. rudens pradžioje buvo paverstas "Valstiečių laikraščiu". Nusikračius pirmosios bolševikų okupacijos jungo, tautos sukilimo dienomis, 1941 m. birželio 28 d. "Ūkininko patarėjas" susigrąžino savo pavadinimą ir ėjo per visą vokiečių okupacijos laikotarpį. Jo tiražas pasiekdavo 200.000 egzempliorių, nors buvo priklausomas nuo popieriaus tiekimo, kurį varžė vokiečių valdžia. "Ūkininko patarėjas" sustojo 1944 m. liepos mėnesį, prasidėjus antrajai bolševikų okupacijai.

Po 45-rių metų iš naujo atgijusį "Ūkininko patarėją" leidžia Lietuvos ūkininkų sąjunga, įsisteigusi 1989 m. vasario 12 d. Redakcija kol kas savo patalpų neturi. Ji laikinai prisiglaudė ten pat, kur ir jos leidėjai — prie Lietuvos žemės ūkio akademijos Kaune. Redaktorius — Vytenis Neverdauskas. Laikraštį 30.000 egzempliorių tiražu spausdina Kauno "Aušros" spaustuvė. Renka ir maketuoja "Respublikos" techninis centras. Pirmieji du 1990 m. "Ūkininko patarėjo" numeriai pasirodė sausio ir vasario mėnesiais. Abu aštuonių puslapių, gausiai iliustruojami nuotraukomis ir piešiniais, patrauklios išvaizdos, gyvai ir turiningai redaguojami. Rašoma apie Povilo Paštuko vadovaujamos Ūkininkų sąjungos veiklą ir ryšius, ūkininkavimą, nepriklausomos Lietuvos žemės ūkį, Jaunųjų ūkininkų ratelių istoriją, spausdinami skelbimai.

Pirmame 1990 m. numeryje rašoma apie mezgamus Lietuvos ūkininkų sąjungos ryšius su Švedija. Korespondento Rolando Adomavičiaus fotoreportažas pavaizduoja Švedijos konsulo apsilankymą Kaune, susitikimą Žemės ūkio akademijoje, dviejų švedų padovanotų traktorių įteikimą. Ta proga pateikiama įvairių žinių apie Švedijos ūkininkų gyvenimą.

Zenonas Mikalauskas, apžvelgdamas sąjunginę spaudą, pažymi: "Maskvos laikraščiai ir žurnalai dabar daug rašo apie Lietuvą. Tačiau dauguma tų publikacijų — Nemuno kraštui nepalankūs rašiniai. Jų autoriams tautinis atgimimas atrodo kaip koks baubas, kurio gąsdinami niekada Lietuvoje nebuvę, apie jos problemas menkai nutuokiantys žmonės. Smerkiamas senųjų vardų grąžinimas mūsų miestams ir jų gatvėms, o idėja atkurti valstiečių ūkius vertinama kaip "socializmo pamatų griovimas".

Docentas Jonas Čiulevičius, Ūkininkų sąjungos tarybos pirmininko pavaduotojas, ragina "tarti pirmą žodį, žengti pirmą žingsnį". Jis rašo: "Į Lietuvos kaimą ateina ilgai lauktas, iškentėtas didžiųjų permainų metas. Nelengvas jis bus, tačiau Lietuvos valstietis atkaklus ir ryžtingas, jis žino, kad kito kelio nėra. Tuo, kur į 'šviesią ateitį', jis jau ėjo. Gerai, kad nors iš 'niūrios' praeities kai ką susigrąžinam". Mokslininkas tiesiai sako: "Kolūkinės santvarkos ir kitų jos organizavimo formų galimybės praktiškai išseko... Žemdirbiui išdrįskime pasakyti tiesą: visuomeninis ūkis ekonomikos nepataisys. Jis ateities neturi. Čia tik laiko klausimas. Alternatyva jam — privatus ūkis. Šio kelio pradžia nelengva. Kaip nelengva tarti pirmą žodį, žengti pirmą žingsnį", teigia docentas Čiulevičius.

Žemės ūkio akademijos prorektorius docentas Mečislovas Treinys pateikia "kelias ironiškas pastabas ir visai neironiškus pasiūlymus". Savo straipsniui autorius davė vaizdingą antraštę "Jungtuvės su įkalinta nuotaka". Toji "įkalintoji nuotaka" šiandien tebėra ne tik lietuvis ūkininkas, bet visa Lietuva. Treinys apgailestauja, kad "grynojo socializmo" sergėtojai ką tik išlaisvintai nuosavybei uždėjo antrankius ir įkalino į paskubomis surėstą juridinį narvą: "Lietuvos TSR valstiečio ūkio įstatymas" buvo papildytas nuostata, teigiančia, kad "valstiečio ūkio žemė negali būti perkama, parduodama, išnuomojama, įkeičiama". Autorius pažymi: "Dėl to žemės ir žmogaus jungtuvės — valstiečio ūkio steigimas — vis dar visagalių aparato funkcionierių bei vietos socialistinių feodalų valioje. Jiems priklauso ir teisė: kam žemę skirti, o kam — ne, kur ir kiek tos žemės atriekti, paremti ar neparemti ūkininką materialiai ir t.t.".

Treinio žiniomis, šiuo metu Lietuvoje yra maždaug penki tūkstančiai norinčių turėti valstiečio ūkį. Jis siūlo paskelbti visų norinčių tapti ūkininkais registraciją, kad valstybė galėtų tinkamai pasirengti ateities problemų sprendimui.

Apie ateities reikalus galvoja ir agronomas, ekonomikos mokslų kandidatas Zigmas Koncevičius. Savo straipsnyje "Kaip tvarkysimės savo ūkyje" jis rašo: "Besikuriantiems valstiečių ūkiams prireiks racionalios žemėvaldos projekto, nes nuo teritorijos planavimo prasideda visas žemės ūkio gamybos organizavimas".

LIETUVOS ŪKININKAS. Lietuvos ūkininkų sąjungos laikraštis. Dvidešimt pirmieji leidimo metai. 1990 m. sausio mėn. 1-16 d. Nr. 1 (2). 1990 m. vasario mėn. 1-16 d. Nr. 2 (3). Red. Vytenis Neverdauskas. Laikinas redakcijos adresas: 234324 Kaunas — Akademija, Centriniai rūmai.

Poetui Kaziui Inčiūrai atminti

IGNAS MEDZIUKAS

"Vienybės" radakcijoje

Praėjusių metų pabaigoje suejo 15 metų, kai 1974 m. lapkričio 30 d. Vilniuje mirė Kazys Inčiūra, poetas, rašytojas dramaturgas, aktorius. Kai atvažiavau į Kauną studijuoti, atliekamu laiku rašinėjau straipsnius laikraščiams, nes šį pomėgį buvau išvystęs dar besimokydamas gimnazijoje. Tarp kitų, rašinėjau ir į savaitraštį "Vienybė", leidžiamą Lietuvos katalikų sąjungos, kurios pirmininkas buvo prel. Povilas Januševičius. Redaktorium pasirašydavo Adomas Kupcikevičius, bet jis tarnavo finansų ministerijoje; į redakciją užeidavo tik baigęs tenai darbą. Faktinasis redaktorius buvo Kazys Inčiūra. A. Kupcikevičius dažniausiai rašydavo vedamuosius. Nors jis nebuvo baigęs aukštojo mokslo, bet turėjo gabumų ir greitą orientaciją. Žinoma, K. Inčiūra jo stilių kartais gerokai padailindavo.

K. Inčiūra tada jau buvo žinomas poetas ir beletristas, išleidęs pora poezijos rinkinių, parašęs novelių knygą "Fatima burtininkė", romaną "Ant ežerėlio rymojau". Kaip bendradarbis su K. Inčiūra dažnai susitikdavau redakcijoj, kuri buvo Mickevičiaus gatvėje. Atnešęs straipsnį su juo tardavausi, kokiu klausimu dar galėčiau parašyti. Jis buvo tikrai mielas žmogus, švelnaus charakterio, draugiškas. Man teko susipažinti su redagavimo technika ir, pasinaudojus dienraščių medžiaga, sudaryti kronikos skyrių. Kartais būdavau paprašytas parašyti recenzijėlę apie kurią nors atsiųstą redakcijai paminėti knygą.

"Vienybės" administratorė buvo Onutė Zasčiurinskaitė. Ji vasaros sekmadieniais organizuodavo jaunimo būrelį – mergaičių ir vyrų – iškyloms į gražiąsias Kauno apylinkes. Tose iškylose dalyvaudavo ir Kazys Inčiūra. Čia pasireikšdavo tikrasis Inčiūra visu savo meniniu pajėgumu: deklamuodavo savo poeziją, improvizuodavo. Jis daug kalbėdavo apie teatrą ir jo pastatymus, reikšdamas savo nuomonę apie aktorių atliekamus vaidmenis, iškeldamas kritiškas pastabas. Kazys imponavo visoms merginoms, bet jis su jomis buvo vienodai mandagus, taktiškas, nei vienai neparodė išskirtinos simpatijos. Kiek prisimenu, Kazys iš visų Valstybės teatro aktorių ypatingai vertino Oną Rymaitę. Atrodo, ji savo vaidyba Kazį buvo tiesiog užkerėjusi: jam ji buvo tartum įsikūnijusi teatro dievaitė. Man atrodė, kad Kazys ją buvo platoniškai įsimylėjęs.

Bene 1933 m. "Vienybės" leidėjai savaitraštį sustabdė. Tada Kazys perėjo dirbti į Valstybės radiofoną diktorium. Šalia tiesioginio darbo jis atsidėjo kūrybai. Rašė eiliuotą poeziją, romanus, pjeses, radijo monžus, inscenizacijas. Jo raštuose apstu tautosakinių ir istorinių motyvų, randama liaudies kūrybos elementų, savaip apdorotos tautosakos, pasiremiant legendomis ir padavimais. Ir štai du didieji fašistiniai diktatoriai (raudonas ir rudas) ima dalintis jiems nepriklausančias teritorijas. 1940 m. birželio 15 d. Raudonoji armija įžengia į Lietuvą, ją okupuoja ir aneksuoja. Prasideda teroras. Rašytojai prievartaujami – garbinti okupantą. K. Inčiūra delsia. Jis kritikuojamas kaip "tylenis", nenorintis prisidėti prie tarybinės literatūros kūrimo.

Nuteistas mirties bausme

Grįžta raudonoji okupacija. Su didžiausiu inirtimu puolami patriotai. Kietas smūgis tenka rašytojams. Kazys Inčiūra apkaltinamas nusikaltimais, kurių jis niekad nebuvo padaręs, pritaikant jam žiauriausius RTFSR baudžiamojo kodekso Lietuvos teritorijoje straipsnius: 58^4 ir 58^{10}, pagal kuriuos, nesant lengvinančių aplinkybių, turėjo būti du kartu sušaudytas. Tik remiantis 1947 m. gegužės 26 d. TSRS aukščiausios tarybos prezidiumo įsaku, mirties bausmė pakeista 25 metams įkalinimu griežto režimo pataisos darbų stovykloje, o po to – tremtis, kartu šiuo sprendimu atimant ir vadinamas pilietines teises. 1951 m., kaip prisimena kartu su juo kalėjęs aktorius Antanas Barčas ("Lit. ir menas" nr. 12), perėjęs Lukiškio kalėjimą ir Vilniaus persiuntimo kalėjimą. Po ilgos kelionės pateko į Sverdlovsko sritye Severnaja Černuškos lagerį, esantį viduryje taigos. Čia buvo įkinkytas į miško kirtimo darbus, o žiemą ten – sniego aukščiau juostos. Iš čia perkeltas į Belyj Jar stovyklą, kur sąlygos buvo šiek tiek lengvesnės.

Stalinui mirus, K. Inčiūros byla buvo peržiūrėta. Nustatyta nusikaltimo ir bausmės absurdiškumas. Lietuvos prokuratūra ir Aukščiausias teismas nustatė: nesant nusikalstamo darbo K. Inčiūros veiksmuose, jis buvo reabilituotas. Išleistas į laisvę, į Lietuvą grįžo tik 1956 m. Iš pradžios apsigyveno Kaune ir labai vargo. Vėliau persikėlė į Vilnių.

Turėjo pagarbinti liaudį

K. Inčiūra, grįžęs iš tremties perauklėtas, ilgiau tylėjęs, pagaliau buvo priverstas prabilti apie visagalę liaudį, darbo entuziazmą ir kitomis madingomis tarybinėmis temomis. O liaudis tarybiniu terminu – tai stabas, į kurio sąvoką įeina partija, valdžia, saugumas, tik ne darbo žmogus, kuris tikrąja to žodžio prasme turėtų būti liaudies sąvokos apimtyje. Liaudies vardu valdančioji klika gali vykdyti žiaurius nusikaltimus prieš žmoniškumą, liaudies vardu žmonėms ir tautoms atimama laisvė (net galvojimo), turtas, sąžinė. Tai tokiai liaudžiai turėjo atiduoti savo duoklę poetas ir kiti panašaus likimo, kad galėtų gyventi gimtojoj žemėj. Į rašytojų sąjungą buvo priimtas 1968 m. 1981 m. jo gimtajam Vidugirių kaime buvo atidarytas K. Inčiūros memorialinis muziejus.

Dail. REGINOS ŽIŪRAITIENĖS kūrinys – "Ilgisi jūros" – aliejinė tapyba **Nuotr. B. Liškausko**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Los Angeles dramos sambūris, pakviestas Vilniaus dramos teatro, pernai turėjo sėkmingas gastroles Lietuvoje, ten nuvežęs Birutės Pūkelevičiūtės trijų veiksmų dramą "Žmonės ir beržai". Petro Maželio režisuota lyrinė drama buvo suvaidinta Vilniuje, Panevėžyje ir Kaune. Gegužės 19, šeštadienį, ir gegužės 20, sekmadienį, B. Pūkelevičiūtės "Žmonės ir beržai" bus suvaidinti Los Angeles ir apylinkių lietuviams.

Brazilijos lietuviai džiaugiasi juos garsinančia dail. Stase Lapienyte-Steponaitiene, gimusia 1910 m. spalio 26 d. Jūžintuose, dabartiniame Rokiškio rajone, Brazilijon atvykusia 1949 m. Piešti ji mokėsi Lietuvoje, tapybą studijavo Brazilijoje. Dalyvauja baltiečių ir kitų ateivių parodose. Dail. S. Steponaitienė yra laimėjusi didįjį sidabro medalį Sao Paulo meno draugijos parodoje, bronzos medalį Rio de Žaneiro dailininkių parodoje. Dabar Santupse surengtoje dailės parodoje pavasario gėlių tema sidabro medaliu buvo įvertintas jos tapybos kūrinys "Gėlės skęsta vandenyje".

Čikagietės dail. Magdalenos Birutės Stankūnienės grafikos darbų parodą Australijos lietuviams vasario 18 d. Lietuvių namuose Sidnyje surengė meno istorikė Genovaitė Kazokienė. Paroda buvo susieta su tą pačią dieną ALB Sidnio apylinkės valdybos surengtu Vasario 16 minėjimu. Tai buvo jau antrasis kūrybinis dail. M. B. Stankūnienės susitikimas su Australijos lietuviais. Jos pirmąją spalvotos grafikos darbų parodą 1987 m. liepos 26 d. Lietuvių namuose Melburne surengė Danutė ir Viktoras Simankevičiai. Dail. M. B. Stankūnienė tada apie 20 savo kūrinių padovanojo Šeštajam pasaulio lietuvių jaunimo kongresui ir įteikė organizacinio komiteto pirm. Henrikui Antanaičiui, apsilankiusiam Čikagoje su gastroliuojančia "Svajonės" trijule. Melburno parodoje išstatytus kūrinius įsigijo lietuviai ir jų organizacijos. Pelnas buvo panaudotas jaunimo kongreso ruošos reikalams. Abiejose parodose — ir 1987 m. Melburne, ir 1990 m. Sidnyje vyravo dail. M. B. Stankūnienės kūrybai būdingi vaikystės prisiminimai Lietuvoje, darbai lietuviškame kaime įvairiais metų laikais. Tuose darbuose pagrindinis dail. M. B. Stankūnienės dėmesys tenka darbščioms moterims. Moderni poilsiaujanti moteris užtinkama rečiau.

A. a. kun. Pijus Brazauskas mirė kovo 1 d., ištiktas širdies smūgio savo bute North Bende, Oregone. Velionis buvo vilkaviškietis, gimęs Bartininkuose 1905 m. lapkričio 28 d. Mokėsi Bagotosios bažnytkaimio pradinėje mokykloje, Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, Vilkaviškio kunigų seminarijoje. Kunigu įšventintas 1930 m. birželio 22 d. Pirmiausia buvo paskirtas vikaru Kalvarijoje ir 1932 m. perkeltas į Kauno priemiestį Aleksotą. Čia jam buvo gautas vyskupo leidimas ir sudarytos sąlygos studijuoti tapybą Kauno meno mokykloje. Studijas baigė 1936 m., tapdamas kvalifikuotu dailininku, pagrindinį dėmesį skiriančiu religiniams kūriniams. Kaune jam teko matyti didvyriais tapusių lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno iškilmingas palaikų sutiktuves. Tautos nuotaikas kun. P. Brazauskas įamžino nutapytame kūrinyje "Dariaus ir Girėno transatlantinis žygis". Tai buvo vienas pirmųjų dailininku tapusio kun. P. Brazausko darbų. Prieškarinėje Lietuvoje jis taipgi sukūrė "Mindaugo krikštą", "Šv. Kazimierą", "Apreiškimą", religinėmis freskomis papuošė Pajavonių bažnyčią Vilkaviškio apskrityje. Karo banga kun. P. Brazauską nubloškė Austrijon, kur buvo atidaryta DP stovykla Glasenbache-Salzburge. Į JAV atvyko 1950 m. ir buvo paskirtas vokiečių Engelberto parapijon St. Louis mieste, o vėliau iki pensijos dirbo kapelionu Šv. Kotrynos poilsio namuose North Bende, Oregono valstybėje. Čia jis turėjo daugiau laiko tapybos darbams: sukūrė kelioms bažnyčioms skirtingas Kryžiaus kelio stotis, Lietuvos vyskupų ir kai kurių kitų žymių lietuvių portretus. Iš jų ypatingo dėmesio dabar susilaukė palaimintuoju paskelbto arkiv. Jurgio Matulaičio portretas. Kun. P. Brazauskas taipgi yra palikęs šv. Kazimiero mirties 500 metų ir Lietuvos krikšto 600 metų sukaktims nutapytų kūrinių.

Fotografas Algimantas Žižiūnas turi didžiausią portretinių nuotraukų rinkinį Lietuvoje. Jo archyve yra apie 800 nuotraukų, iš kurių žvelgia Lietuvos rašytojai, aktoriai, dainininkai, menininkai, kultūrininkai. Archyvo vertė auga su sparčiai retėjančiomis tų A. Žižiūno įamžintų žymūnų eilėmis. Jų portretus daugeliui leidinių dabar tegalima gauti pas A. Žižiūną. Vilniaus fotografijos galerija A. Žižiūno amžiaus penkiasdešimtmetį paminėjo jo portretinių nuotraukų paroda.

Augustino Griciaus-Pivošos (1899-1972), žurnalisto, satyriko ir dramaturgo, devyniasdešimtosios gimimo metinės paminėtos jo vardo vidurinėje mokykloje Gruzdžiuose, Šiaulių rajone. Minėjime dalyvavo sūnus Jonas Gricius, pasižymėjęs filmuotojas, bei kiti šeimos nariai. A. Griciaus kūrinius skaitė jo premiją laimėję Šiaulių dramos teatro aktoriai F. Laurinaitytė, K. Tumkevičius, T. Malkevičiūtė ir D. Ciniauskaitė. Gricių giminei skirtas Mišias Šiupylių bažnyčioje atnašavo Gruzdžių parapijos klebonas kun. Antanas Milašius. Gricių sodybvietėje Šiupyliuose atidengtas akmeninis koplytstulpis, sukurtas liaudies meistro K. Bimbos. Kultūros namuose įvykusiame literatūros vakare A. Griciaus premija įteikta satyrikui Jurgiui Gimberiui.

Berniukų "Ąžuoliuko" choras, 1959 m. suorganizuotas Vilniuje jam iki 1979 m. vadovavusio Hermano Perelšteino, dabar yra išaugęs į berniukų, jaunuolių ir vyrų chorus. 1979 m. į JAV išvykusį vadovą H. Perelšteiną pakeitė "Ąžuoliuko" auklėtinis Vytautas Miškinis. Veiklos trisdešimtmečio sukakčiai skirtas koncertas kovo 24 d. buvo surengtas Šv. Jono bažnyčioje. "Ąžuoliukui" talkino Vilniaus operos sol. Irena Milkevičiūtė ir neseniai įsteigtas Jaunimo simfoninis orkestras. Kovo 23 d. Mišiose Vilniaus arkikatedroje giedojo "Ąžuoliuko" jaunuolių choras su jam talkinusiu vargonininku Bernardu Vasiliausku. Atskirus koncertus kovo 22 d. turėjo "Ąžuoliuko" mažyliai ir jaunučiai. Sukaktuvinėn šventėn buvo atvykęs "Ąžuoliuko" įsteigėjas H. Perelšteinas.

Filosofo prof. dr. Stasio Šalkauskio (1886-1941) fondas, telkiantis lėšas jo puoselėtų idėjų įgyvendinimui ir krikščioniškos kultūros tradicijų atgaivinimui, jau yra įsteigtas Vilniuje. Pirmoji penkių šimtų rublių auka buvo gauta iš "Vilniaus" susivienijimo, išleidžiančio Broniaus Kviklio keturių tomų veikalą "Mūsų Lietuva". Fondo įsteigimo mintis iškilo pernai surengtoje Lapkričio sinoikijoje — religijos filosofijos ir religinės muzikos studijų savaitėje lapkričio 11-19 d.d. Prof. dr. Stasio Šalkauskio fondo būstinei pasirinktas Vilnius, o skyriai galės būti steigiami bet kurioje pasaulio šalyje. Fondo lėšomis numatoma organizuoti metines lapkričio sinoikijas, leidybinę veiklą, skirti stipendijas, remti religijos filosofijos tyrinėtojus, bažnytinio meno kūrėjus bei atlikėjus, finansuoti mokslininkų ir menininkų tobulinimosi studijas užsienyje, garsinti paties prof. dr. S. Šalkauskio kūrybinį palikimą Lietuvoje ir užsienyje.

Poeto kun. dr. Motiejaus Gustaičio (1870-1927) 120 metų gimimo sukaktis kovo 3 d. iškilmingai ir plačiai buvo paminėta Lazdijuose. Velionis yra palikęs gilius savo pėdsakus kaip kunigas, poetas, vertėjas, literatūros teoretikas ir pedagogas. Atremontuotame pastate, kur kadaise gyveno M. Gustaitis, buvo atidarytas jo gyvenimui ir kūrybai skirtas muziejus. Jame sukaupta daug vertingų rodinių, tarp kurių yra nemažai M. Gustaičio giminių, mokinių, jo veiklos ir kūrybos žinovų laiškų. Daug dalyvių susilaukė M. Gustaičio atminimui atnašautos Mišios Lazdijų bažnyčioje, paminklo pašventinimas kapinėse prie vėl sutvarkyto kapo. Kultūros namuose surengtam minėjimui vadovavo Lazdijų vidurinės mokyklos direktorius Č. Šernas. Pagrindinį pranešimą padarė mokytoja B. Vanagienė. Kalbėjo architektas J. Valentukonis, kuriam teko būti sukaktuvininko mokiniu, parašytos, bet dar neišleistos M. Gustaičio monografijos autorius A. Patackas, kultūrininkas A. Sušinskas, žurnalistas ir literatas V. Sventickas. Buvo svarstytas mokyklos pavadinimas M. Gustaičio vardu, jo raštų išleidimas.

V. Kst.

Tarp dainų ir svečių

Metinis "TŽ" spaudos balius pavasarėjantį ir nušvitusį balandžio 21 vakarą didžiojon Anapilio salėn sutraukė apie penkis šimtus svečių, suvažiavusių ne tik iš Toronto, bet ir kitų artimesnių bei tolimesnių vietovių. Pobūvio rengėjai – KLK kultūros draugija "Žiburiai" ir laikraščio darbuotojai – džiaugėsi dalyvių gausumu, ta gana gera savos spaudos rėmimo rodykle.

Dainų nuotaikoje

Programą pradėjo, rengėjų vardu trumpai svečius pasveikindama R. Jonaitienė ir kartu supažindino su jaunais vyrais papildytu dainos vienetu "Sutartine", vadovaujama Nijolės Benotienės. Vienetas atliko dešimtį gana įvairios tematikos mikrofonuose trankiai skambėjusių dainų pynę su akordeono palyda ir be jos. Pabaigai praskambėjo nostalgiškosios, tarsi šiandieninių jautrių nuotaikų papildymui. Ir visa apvainikavo originalia "Roko maršo" stiliumi E. Punkrio ir V. Povilonio sukurta vokaline kompozicija "Skambėk daina", kurią įtikinančiu jautrumu atliko Edis Punkris, skambindamas gitara, o tarpais prisidedant ir "Sutartinei". Įteiktos gėlės ir nuoširdūs svečių plojimai gražiai išreiškė padėką koncerto atlikėjams.

Vaišės, loterijos, šokiai

Dainų sukeltą nuotaiką kiek prablaškė gerai paruošta šilta vakarienė ir mažoji loterija, kur Vyt. Aušrotas perskaitė laiminguosius numerius, o juos turėję pasidžiaugė laimikiais. Šokiai pradėti tradiciniu spaudos valsu. Sukosi jaunimas, sukosi pensininkai. Likę prie stalų savo pokalbius bent pustoniu turėjo pakelti, kad galėtų vienas kitą girdėti tarp galingai skambančių "Les & The Music Masters" melodijų. Taip šokis po šokio, gurkšnis po gurkšnio, susitikimais, susipažinimais pynėsi smagaus vakaro margumynas. Orkestras grojo ir grojo kaip užsuktas, ir tik didžioji loterija, užtrukusi gerą pusvalandį, leido visiems pailsėti. Dr. S. Čepas skelbė laimingųjų pavardes ir vietoves, baliuje esantieji atsiiminėjo laimikius, o po to ir vėl linksmintasi.

Ačiū

Rengėjai dėkoja svečiams už atsilankymą, už dalyvavimą loterijose, visaip kitaip parėmusiems "Tėviškės žiburius", kuriems visuomet buvo ir bus reikalinga tautiečių moralinė ir medžiaginė parama, įgalinanti laikytis, nugalėti sunkumus ir kliūtis nelengvame spaudos laukų vagojime. Iki pasimatymo kitą pavasarį! S.

"Tėviškės žiburių" baliuje gausią vertingais laimikiais loteriją balandžio 21 d. Anapilio salėje pravedė – Vyt. Aušrotas (kairėje), dr. S. Čepas, S. Andrulienė Nuotr. V. Matulaičio ir V. Balčiūno

Didžiosios "Tėviškės žiburių" loterijos aukotojai ir laimėtojai

1. **J. Bakio dovanotą P. Puzino tapybos knygą laimėjo Z. Revas, Toronto, Ont., nr. 16510.**
2. **N.N. dovanotą juostą — nr. 14340.**
3. **I. Mickevičienės dovanotą rankšluostį — N. Nielson, Mississauga, Ont., nr. 5029.**
4. **A. Laurinavičiaus paveikslą — J. Buivydas, Ottawa, Ont., nr. 4650.**
5. **F. Timuko dovanotą bulvėms tarkuoti mašiną — A. Ivanauskas, Toronto, Ont., nr. 2404.**
6. **N.N. dovanotą tautinę juostą — J. Morkūnas, Toronto, Ont., nr. 19757.**
7. **I. Mickevičienės dovanotą Lietuvos herbą — J. Benetis, Toronto, Ont., nr. 6622.**
8. **N.N. dovanotą lininį paveikslą — nr. 5909.**
9. **V. Kobelskio dovanotą fotoaparatą — Ch. Gulletson, nr. 12442.**
10. **M. Pargaliauskienės dovanotą paveikslą — R. Barakauskas, Islington, Ont., nr. 4554.**
11. **A. Tamošaičio paveikslą — V. Akelaitis, Cleveland, OH, nr. 19177.**
12. **B. Marijošiaus paveikslą — V. Apanavičius, Hamilton, Ont., nr. 11170.**
13. **N.N. dovanotą tautinę juostą — J. Ramas, Toronto, Ont., nr. 16998.**
14. **T. Bildienės pagalvėles — J. Lapšienė, Dedham, MA, nr. 15363.**
15. **A. Tamošaitienės paveikslą — J. Maziliauskas, Toronto, Ont., nr. 12738.**
16. **V. Jako dovanotą skaičiavimo mašinėlę — K. Juškaitė, Chicago, IL, nr. 14351.**
17. **Radzevičiaus dovanotą lempą — E. Vaitkienė, Mississauga, Ont., nr. 16698.**
18. **L. Stosiūno dovanotą paveikslą — A. Jurcevičienė, Mississauga, Ont., nr. 473.**
19. **V. Balsienės keramikos vazą — Vl. Rudzianskas, Hamilton, Ont., nr. 6978.**
20. **A. Bliūdžiaus dovanotą rankšluostį — A. Kamaitis, Hamilton, Ont., nr. 10227.**
21. **N.N. dovanotą paveikslą — R. Sinkus, Brampton, Ont., nr. 8603.**
22. **A. Katelienės medžio drožinį — P. Genys, Sault Ste. Marie, Ont., nr. 10951.**
23. **L. Užgirienės dovanotą paveikslą — J. Mackevičius, Lively, Ont., nr. 10068.**
24. **Paveikslą — M. Urpšys, Welland, Ont., nr. 5390.**
25. **L. Dagienės dovanotą skulptūrą — J. Pargauskas, Toronto, Ont., nr. 5891.**
26. **P. Bigausko paveikslą — R. Bens, Toronto, Ont., nr. 11083.**
27. **R. Žiūraitienės paveikslą — J. Maziliauskas, Toronto, Ont., nr. 12739.**
28. **A. Totoraitienės paveikslą — A. Balsys, Naugatuck, CT, nr. 18900.**
29. **S. Pacevičienės keramikos vazą — G. Mereckis, St. Petersburg Beach, FL, nr. 12992.**
30. **Walterio Dauginio Insurance bendrovės dovanotą radiją — J. Rugys, Toronto, Ont., nr. 6692.**
31. **"Tėviškės žiburių" dovaną $250 — D. Rupšys, Verdun, PQ, nr. 3948.**
32. **"Tėviškės žiburių" dovaną $500 — M. Garkūnas, Dundas, Ont., nr. 9719.**

NUOŠIRDŽIAUSIA PADĖKA loterijos laimikių aukotojams.

"Tėviškės žiburių" baliaus proga aukojo: $200 — O. ir E. Delkai, E. ir M. Bumeisteriai; $100 — H. ir G. Lapai, W. Dauginis Insurance Broker Ltd. bendrovė; $70 — R. J. Žiūraičiai; $50 — S. Rakštienė, J. Varanavičius; $40 — O. ir V. Taseckai; $10 — V. Anysienė. Visiems nuoširdus ačiū.

M. ir A. Garkūnai, Dundas, Ont., laimėję "Tėviškės žiburių" loterijoje $500, iš jų $200 paskyrė "Tėviškės žiburių" leidimui. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

"Tėviškės žiburių" spaudos baliuje balandžio 21 d. Anapilio salėje. Iš kairės dr. S. ČEPAS, J. VARANAVIČIUS, prel. dr. PR. GAIDA, dr. P. LUKOŠEVIČIUS, J. RINKŪNIENĖ Nuotr. V. Matulaičio

Hipnotizmo aktualijos

Kun. dr. EUGENIJUS GERULIS

Sausio 4 ir 5 d.d. Vilniaus laikraštyje *Respublika* buvo keliami hipnozės teisiniai ir etiniai klausimai, kur Jonas Kaukėnas, besirūpindamas lietuvių tautos sveikatingumu, savo straipsnyje "Mes — bandomieji triušiai", teisingai priekaištauja **dvasininkams** ir kitiems, nes jie visi tyli, kai tuo tarpu sovietijoje vyksta masiniai hipnozės eksperimentai su žmonėmis.

Šio "pabarimo" paragintas, kaip evangelikų kunigas, jaučiu pareigą atsiliepti.

Keliant klausimą "kada hipnozė yra žalinga", turėtume lygiagrečiai kelti klausimą "kada hipnozė yra naudinga?", kad sveikas negatyvizmas neužgožtų kelio pažangon.

Hipnozės praktikavimas siekia giliausią senovę, tačiau jos mokslinio įžvelgimo pradininkas buvo austrų gydytojas Franz Anton Mesmer (1734-1815).

Vardą *hypnotism, hypnosis* davė skotų gydytojas, chirurgas James Braid (1795-1860), siekęs mokslinėmis studijomis šią fenomenalią hipnozės apraišką akademiškai pažinti ir ją naudoti medicinai.

Kai 1958 metais amerikiečių ir britų medikų draugijos formaliai pripažino hipnozės mediciniška vertę, domėjimasis hipnotizmu pasaulyje pagyvėjo. Sovietų pastangos pakinkyti hipnotizmą savo tikslams yra plačiai aprašytos kygoje *Psychic Discoveries Behind the Iron Curtain*, Bantam, New York, 1971. Šios knygos autorės: Sheila Ostander ir Lynn Schroeder.

Mūsų dienomis hipnozė, kaip mediciniška gydymo priemonė, talkina anestezijai (nejautrumu), diagnostikai (atpažinimu), terapeutikai-terapijai (gydymu), stomatologijai-odontologijai, psichologijai, o taip pat ir teismų bei policijos apklausinėjimams ir kt.

Nežiūrint globalinio mokslininkų susidomėjimo ir atsiektų laimėjimų, pasaulio visuomenė į hipnotizmą dar vis žvelgia skeptiškai. Tai pasekmė šarlatanų, kurie ilgus šimtmečius hipnozę piktnaudžiavo. Kalti jie, o ne hipnozė.

Kas yra *hipnozė?* Tai graikiškas žodis *hipnos* — miegas. Iš tikrųjų, tai ne miegas, o fiziškai patogus atsipalaidavimas bei dvasinis snūduriavimas (unconscious awareness), kurio metu žmogaus psichomotorinė sritis neužmiega. Užhipnotizuoto ir miegančio žmogaus smegenų bioelektrinis aktyvumas yra skirtingas.

J. Kaukėnas mano, kad hipnozės metu "stipresnis" dominuoja "silpnesnį". Taip nėra. Jei vietoje hipnotizuotojo galima sėkmingai vartoti garsiajuostę (self-hypnosis tape), tai matome, kad čia veikia tinkami metodai, o ne "stipresniojo" magika . . . Nepasidavimas hipnozei išplaukia ne iš asmens "atsparumo", o iš inteligentinės nuovokos stokos, nežinant kaip ir kam tarnauja hipnotizmas. Kooperavimas ir laisvas sugestijų priėmimas yra hipnozės ašis. Žiūr. *Encyclopedia Britanica,* 11 t., 995 psl.; *The American People's Encyclopedia,* 10 t., 850 psl.

J. Kaukėno nuomone, hipnotizuojamasis praranda savo "biolauką" ir aklai priima hipnotizuotojo diktatą. Jei graikiškas žodis *bios* reiškia "gyvenimą", tai išeitų, kad seanso metu užhipnotizuotasis praranda savo gyvenimo aplinką, savo valią ir principus. Iš tikrųjų, taip nėra. Seanso metu, nors ir sumažėja arba dingsta kūno juslingumas, daugumos žmonių psichomotorinė sritis girdi, galvoja, prisimena, priima iš šalies sugestijas, gali kalbėti, rašyti, eiti. Girdi plačią aplinką: gatvės eismo užėsį, raštinės garsus ir t.t. Įsidėmėtina: užhipnotizuotasis savo laisvos valios nepraranda. Hipnozė yra statoma ant bendro susitarimo ir laisvo kooperavimo. Jei seanso metu nepritariama hipnotizuotojo kėslui, hipnozė neveiks, *nebent* būtų naudojami apgaulingi hipnozės metodai, ką daryti draudžiama, bent Amerikoje. Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministerijos vyriausioji psichiatrė Ona Grimalauskienė savo straipsnyje "Kooperatinei hipnozei — NE!", teisingai primena, jog privaloma neužmiršti "deontologijos principų"!

Skaitytojams svarbu žinoti, ką *deontologija* reiškia. To žodžio nerasi nei 1966 m. *Mažojoje lietuvių tarybinėje enciklopedijoje,* nei 1969 m. *Tarptautinių žodžių žodyne,* ir nei 1972 m. *Dabartinės lietuvių kalbos žodyne.* Graikų kilmės žodis *deon* reiškia "įsipareigojimą", o *deontologija* — tai mokslas moralinių įsipareigojimų visuomenei. Amerikoje kiekvienas hipnotizmo studentas privalo prisiekti, kad laikysis deontologinių principų. Bet jei atsiranda asmenų, kurie etikos neprisilaiko, kaltinkime juos, o ne hipnozę ar jos fenomenalius žmogaus psichikos reiškinius. Užkirtus kelią šarlatanams, hipnotizmas išbirs iš stagnacijos. Žmonijos pažangai hipnozės eksperimentai turi būti tęsiami mokslo laboratorijose, teigia gyd. Nijolė Elijošaitienė ir med. m. kand. Auksė Narvilienė jų bendrame straipsnyje "Masinė hipnozė pavojinga".

Hipnozėje figūruoja du svarbūs veiksniai: *sąmonė* ir *pasąmonė.* Tad grįžkime prie jų.

Sąmoningus veiksmus tvarko žmogaus sąmonės šviesa; giliai užmigus, ši šviesa išblėsta.

Nesąmoningus veiksmus, sąmonei miegant ar budint, tvarko pasąmonė. Pasąmonė — tai žmogaus galių centras, kuris niekada nemiega. Iš čia tvarkomi įvairūs kūno organų procesai: širdies plakimas, kvėpavimas, virškinimo eiga ir t.t. Čia glūdi atminties "bankas"; kai, laikui bėgant, sąmonė užmiršta vaizdus, sąvokas, mintis, numerius, žalingus išgyvenimus ir panašius dalykus, visa tai atsiminti padeda pasąmonė. Ji turi ir daugiau mums dar nežinomų galių, todėl pasaulio mokslininkai iki šiol dar nėra galutinai pasąmonės sąvokos apibrėžę.

Iš to, kas aukščiau pasakyta, galime spręsti, kad pasąmonė yra viršesnė už sąmonę. Tą faktą liudija kad ir sekantis pavyzdys: nors sąmonė žino rūkymo kenksmingumą, bet, kol pasąmonė — tas galių centras tyli, žmogus rūkymo neatsikrato. Kaip susilaukti pagalbos iš minėto galių centro, kai kelią į pasąmonę saugo ir blokuoja sąmonė?

Tenka ieškoti būdo, kaip tą sargą "užbovinti", supasyvinti, kad galėtume pro jį prasiskverbti ir, pasiekus pasąmonę, ją impulsuoti. Rasta, kad tai įmanoma padaryti, vartojant hipnozę — taip vadinamą "užmigdymo", ir "pabudinimo" metodą.

Hipnozė pradedama noru kooperuoti. Atleidžiami visi išoriniai varžtai: kaklaraištis, diržas, ankšti batai ir pan. Patogiai atsisėdama. Giliai kvėpuojama. Pakartotinai atpalaiduojama raumenų ir minčių įtampa. Prisimenamos poilsingiausios gyvenimo valandos. Žvelgiama nuo horizonto 20 laipsnių kampu aukštyn. Mintis suflegmatinama, stebint monotoniškai judantį daiktą. Minčių vaizduotė užblokuojama degtuko liepsnos dėme. Užsimerkiama. Klausa sumieguistinama monotoniškais tape-rekorderio garsais.

Visu tuo sąmonę supasyvinus, klausoma hipnotizuotojo instrukcijų. Hipnozė baigiama laipsniška žadinimu, kuris užtrunka kelias ar keliolika sekundžių. Reikalui esant, už savaitės seansas pakartojamas. Norint iš hipnozės susilaukti skalsesnės naudos, patartina iš anksto susipažinti su hipnotizmu ir jo metodais.

(Šio straipsnio autorius yra baigęs Psichorientologijos institutą 1973 m. JAV-se. Red.).

Po daugelio metų Lietuvoje atgaivinti Užgavėnių kaukių renginiai. Nuotraukoje Vilniaus 9-sios vidurinės mokyklos 10 klasės mokiniai su kaukėmis Pilies gatvėje Nuotr. R. Eidukevičiaus

1990 m. kovo 1 d. MES PERSIKĖLĖM Į NAUJAS PATALPAS 1520 STEELES Ave. W. (prie DUFFERIN) (416) 738-9955

SONA HI FI

VISOS PASAULIO SISTEMOS

1990 m. kovo 1 d. MES PERSIKĖLĖM Į NAUJAS PATALPAS 1520 STEELES Ave. W. (prie DUFFERIN) (416) 738-9955

SONA HI FI TURI VISKĄ

HITACHI TRK-W330W

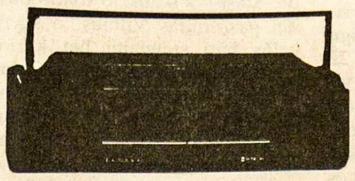

$129.99

110-220 VOLTS 50-60 Hz

Užsukite pas mus įsigyti dovanų savo mylimiesiems arba savo asmeniškai pramogai Kanadoje.

SONY CFS-W350S

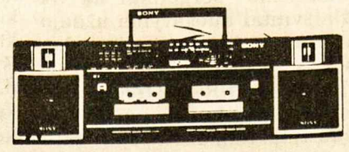

$149.99

ORSON OV-9000

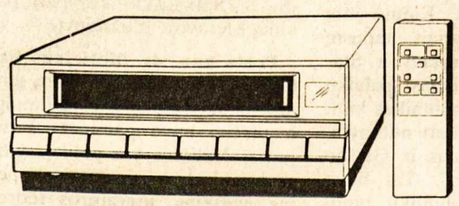

$299.99

HITACHI VT-727

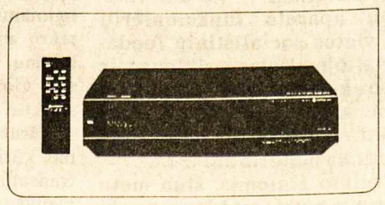

$449.99

HITACHI VM-3280

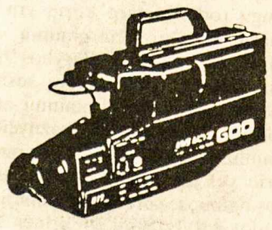

$1499.99

Mes turime didžiausią pasirinkimą foto aparatų, video aparatų, televizorių, nešiojamų radijų trumpomis bangomis, dvikasetinių magnetofonų ir kitokių aparatų iš tokių žymiųjų firmų:

NATIONAL PANASONIC NV-M7EN

$1499.99

SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS, YAMAHA & CASO

Mes taipgi skaitliniu būdu perfilmuojam vietinėn sistemon užsienietiškas vaizdajuostes mūsų specialiomis kainomis, dviejų valandų – $39.95, ir išnuomojam daugiasistemius televizorius bei VCR

SONA HI FI

1520 STEELES Ave. W. (AT DUFFERIN) (416) 738-9955

232 RIDEAU STREET OTTAWA, ONT. (631) 238-7090

VISA

Alpenbitter

GALIMA GAUTI VISOSE LCBO PARDUOTUVĖSE 100 mlg, 375 mlg ir 750 mlg JŪSŲ PATOGUMUI

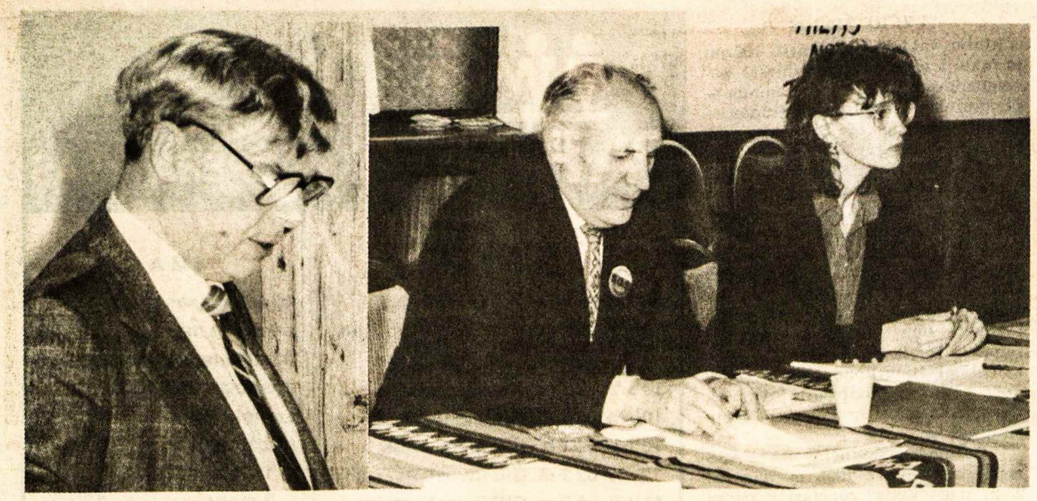

Kanados lietuvių fondo susirinkimas balandžio 7 d. Toronto Lietuvių namuose. Iš kairės: Lietuvių fondo valdybos pirm. dr. S. ČEPAS, tarybos pirm. dr. P. LUKOŠEVIČIUS ir sekr. Z. BERSĖNAITĖ-CERS Nuotr. St. Dabkaus

Kapitalas Lietuvai

KLF metinis susirinkimas

1957 m. sausio 17 d. "Tėviškės žiburiuose" K. Grigaitis iškėlė mintį Kanados lietuvių tarpe sutelkti $100.000 kapitalą, kurio nuošimčius būtų galima skirti visuomeninės bei kultūrinės veiklos plėtotei. Sumanymas susilaukė atgarsio, ir 1962 m. rugsėjo 16 d. formaliai buvo įsteigtas Kanados Lietuvių Fondas, kurio pirmuoju nariu buvo Kanados Lietuvių Bendruomenė. Šiuo metu Fondas jau siekia $1.5 mlj. Kapitalas susideda iš KLF narių įnašų, testamentinių palikimų ir aukų.

KLF reikalams tvarkyti visuotiniame narių susirinkime yra renkama 12 asmenų KLF taryba, kurią papildo dar 4 Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos atstovai. KLF taryba išsirenka 5 asmenų valdybą, atliekančią vykdymų darbus.

1990 m. balandžio 7 d. KLF metinį narių susirinkimą Lietuvių namuose pravedė KLF tarybos pirm. dr. P. Lukoševičius. Invokaciją ir maldą už mirusius narius skaitė kun. P. Dilys. Susirinkusius sveikino ir su padėtimi Lietuvoje bei Kanados vyriausybės laikysena supažindino Lietuvos gen. konsulas Kanadai H. Lapas. KLB valdybos vardu sveikino KLB vicepirm. H. Stepaitis, o KLB Toronto apylinkės ir Toronto Lietuvių namų — pirm. R. Strimaitis.

Po Z. Bersėnaitės-Cers perskaityto praėjusių metų protokolo, išsamų pranešimą padarė KLF tarybos pirm. dr. p. Lukoševičius, o valdybos darbus ir veiklą apibūdino dr. S. Čepas. 1989 m. didžiausia palūkanų dalis buvo skirta Kanados Lietuvių Bendruomenės veiklai remti. Ryšium su dabartine padėtimi Lietuvoje labai daug lėšų reikalauja politinė veikla, kurios didžiausią naštą Kanadoje neša Bendruomenė. Buvo apgailestauta, kad Tautos fondas, kuriam Kanados lietuviai per paskutinius 30 metų gausiai aukoja, labai mažai parėmė politinę veiklą Kanadoje. Dr. S. Čepas išvardijo daugumą Fondo talkininkų, kurie vykdė Fondo vajų, skirstė palūkanas. Padėkojo įgaliotiniams mažesnėse kolonijose ir raštinės talkininkams už sklandų bendradarbiavimą ir įdėtą darbą. Ižd. K. Čepaitis pranešė apie finansinę Fondo padėtį, buhalterinės atskaitomybės pervedimą į kompiuterį, narių sąrašų pertvarkymą, pelno ir išlaidų stovį. Investavimo komisijos pranešime Vyt. Dargis pabrėžė, kad investacijų palūkanų vidurkis 1989 m. buvo apie 11%.

Revizijos komisijai vadovaująs Vyt. Skrinskas pasidžiaugė radęs kruopščiai ir tvarkingai vedamą knygvedybą ir patvirtino, kad KLF 1989 m. apyskaita atitinka lankstinukuose surašytus duomenis. B. G. Neymanas-auditorius po pranešimo buvo patvirtintas ir 1990 metams.

Klausimų metu buvo svarstomi Fondo ateities reikalai bei galimybė Fondo kapitalą perduoti Lietuvai, kuriai atgavus laisvę, pati valstybė rūpinsis išeivijos likimu, o šiuo metu mūsų rūpestis turėtų būti nukreiptas į nepriklausomybės įgyvendinimą.

Baigus susirinkimą, tuoj pat buvo pradėtas specialus pasitarimas KLF įstatų pakeitimui, kurį paruošusiems advokatams J. Kuraitei-Lasienei ir A. Pacevičiui buvo išreikšta padėka.

Susirinkimas baigtas Tautos himnu. Pasivaišinta pyragais ir kava.

Kanados Lietuvių Fondo būstinė — Lietuvių namai. Lietuviškoji visuomenė yra prašoma prisidėti savo auka prie nuolatos vykdomo KLF vajaus, kurio šūkis "Kapitalas Lietuvai, palūkanos lietuvybei išeivijoje". **A. K. Vaičiūnas**

Aukos Kanados lietuvių fondui

Toronto, Ont. — a.a. Juozo Siminkevičiaus atminimui $100 aukojo Prima Saplienė, a.a. Elmiros Blynienės atminimui $50 — E. Ulickienė.

Ottawa, Ont. — a.a. Elenos Šiurnienės atminimui: $100 — W. L. Plečkaitis; $50 — dr. J. Rimšaitė; $35 — L. Daunienė, V. Kubilienė, A. ir V. Šukiai; $25 — V. N. Trečiokas, J. D. Danys; $20 — B. Vilčinskienė, M. Bružienė, R. O. Barisa, A. Danaitis, J. Morkūnas, J. Buivydas, V. Balsevičius, V. V. Radžius, V. I. Priščepionka, A. Paškevičius; $10 — dr. M. Ramūnienė, J. E. Valiulis.

Tillsonburg, Ont. — a.a. S. Gendrėno atminimui $10 aukojo Juozas Jurėnas.

Nuoširdus ačiū už aukas. **KLF**

Didelė demonstracija

Ryšium su Gorbačiovo atvykimu į Vašingtoną birželio 2 d., šeštadienį, JAV Lietuvių Bendruomenė ir VLIKas prie kapitoliaus laiptų organizuoja didelę demonstraciją, į kurią kviečia ir Kanados lietuvius. Po demonstracijos — pamaldos Marijos Nekalto Prasidėjimo šventovėje. Daugiau informacijų teikia: LB (703)-524-0698; VLIKo įstaiga (201)-667-1980; A. Pakštienė (703)-430-0795.

Solidarizuojasi su Lietuvos žmonėmis

Krikščionių demokratų internacionalo (CDI) prezidentas Eduardo Fernandez (Venezuela) ir generalinis sekretorius Andre Louis (Belgija) išsiuntinėjo viso pasaulio krikščionių demokratų partijoms bei grupuotėms laišką. CDI su dideliu atsidavimu stebi įtampą tarp Sov. Sąjungos ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos ir pilnai solidarizuojasi su Lietuvos žmonėmis. Tikisi taikaus ir teisingo problemos sprendimo. CDI vadovybė prašo visų krikščionių demokratų partijų susirūpinti susidariusia padėtimi ir prisidėti prie tinkamo sprendimo. **Inf.**

Siūlo darbą

VLIKO-ELTOS informacijos įstaiga Vašingtone kviečia studentą ar vyresnio amžiaus jaunuolį ar jaunuolę padirbėti šioje būstinėje šią vasarą. Darbas tęstųsi tarp dviejų su puse ir trijų mėnesių. Skambinkite arba rašykite VLIKO-ELTOS reikalų vedėjai Janinai Čikotienei: ELTA Information Service, 1609 Connecticut Avenue, NW, Suite 400, Washington, DC 20009, tel. (202) 667-1980 arba tel. (202) 332-1993.

Delegacija iš Lietuvos

KLB "Krizės centro" pranešimu, balandžio 27, penktadienį, į Kanadą atvyko Lietuvos prekybos ministeris Albertas Sinevičius ir tarptautinės prekybos generalinis direktorius Rimantas Purtulis, ministerės pirmininkės patarėjas Rimantas Stankevičius. O balandžio 29, sekmadienį, — ministerė pirmininkė Kazimiera Prunskienė. Balandžio 30, pirmadienį, visa delegacija susitiko su valdžios, biznio ir spaudos atstovais Otavoje. Gegužės 1, antradienį, panašus susitikimas vyko Toronte. Tą pačią dieną 8.30 v.v. ministerės pirmininkės Kazimieros Prunskienės susitikimas Toronto Lietuvių namuose su lietuvių visuomene. Gegužės 2, trečiadienį, delegacija išvyksta į Vašingtoną.

KLB inf.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Rinkimais dvelkiantis biudžetas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Bene šilčiausiai buvo sutiktas biudžetinis pažadas "GO Transit" traukinių paslaugas Toronte dirbantiems Ontario gyventojams pratęsti iki Barrio, Bowmanvillės ir Guelpho. Galvojama ir apie Brantfordo, Peterboro įjungimą į "GO Transit" traukinių linijas. Tie traukiniai ryto valandomis keleivius veža į darbą Toronte, o vėlyvo popiečio valandomis parveža iš Toronto.

Biudžetiniai deficitai

Finansų ministeris R. Niksonas, kalbėdamas apie savo naująjį biudžetą, ypač pabrėžia išvengimą mokesčių padidinimo ir pirmąjį valdinės Ontario skolos sumažinimą $430 milijonų pastarajame keturiasdešimt trejų metų laikotarpyje, sudarydamas įspūdį, kad tai yra didelis liberalų vyriausybės laimėjimas. Kritikai betgi primena, kad Ontario premjero D. Petersono vyriausybė buvo prisaikdinta 1985 m. birželio 26 d., kai Ontario valdžia turėjo $30 bilijonų skolos. Keturių pirmųjų finansų ministerio R. Niksono biudžetų deficitai tą skolą padidino: 1985-86 m. biudžeto — $2,6 bilijono, 1986-87 m. — $2,6 bilijono, 1987-88 m. — $2,4 bilijono ir 1988-89 m. — $1,5 bilijono. Ontario valdžios skola nuo $30 bilijonų buvo padidinta iki $39,2 bilijono.

Deficitų panaikinimą finansų ministeris R. Niksonas pradėjo tik savo penktuoju 1989-90 m. biudžetu, susilaukęs $952 milijonais netikėtai padidėjusių pajamų iš Kanados iždo. R. Niksono biudžete tada liko $30 milijonų. Savo šeštąjį 1990-91 m. biudžetą jis tikisi baigti su $30 milijonų likučiu, Ontario valdžios skolą sumažinęs $430 milijonų iki $38,8 bilijono. Tačiau ir iš šios sumažintos sumos, ją padalijus visiems Ontario gyventojams, kiekvienam vyrui, moteriai ir vaikui tenka po $1.470.

Kritikų pastabos

Kritikai nėra patenkinti finansų ministerio R. Niksono taktika. Jie teisingai primena, kad ekonominiu požiūriu Ontario yra turtingiausia Kanados provincija, pastaraisiais metais dėl ekonomijos atkutimo turėjusi daugiausia pajamų. Pažeriama priekaištų, kad R. Niksonas per lengvai švaistėsi lėšomis, nekreipdamas dėmesio į turimą skolą. Pasak kritikų, pastarajame penkmetyje Ontario vyriausybė metines biudžeto išlaidas vidutiniškai padidindavo 10,2%, kitų provincijų vyriausybės — 6,5%, Kanados vyriausybė — 4,5%.

Finansų ministeris R. Niksonas dabar paskelbtame 1990-91 m. biudžete nepadidino mokesčių, pasitenkindamas tik cigaretės vieno cento apmokestinimu. Šiam biudžetui turėtų užtekti ankstesnio mokesčių padidinimo 1988-89 m., provinciniam iždui atnešančio apie $2,2 bilijono. Esą negalima užmiršti provincinio prekių mokesčio, nuo 7% pirkinio kainos pakelto iki 8%. Š. m. sausio 1 d. įsigaliojo provincinio pajamų mokesčio padidinimas Ontario gyventojams. Prie jo reikia pridėti ir padidintą mokestį už benziną. Biudžetines Ontario pajamas taipgi padidins specialus su algomis susietas darboviečių mokestis. Jis pakeitė OHIP sveikatos draudos mokestį, kuriuo anksčiau turėjo rūpintis patys dirbantieji. Tik didžiosios unijos buvo išsikovojusios darbovietėse pilną draudos įmokų padengimą savo nariams. Mažesnės darbovietės padengdavo pusę išlaidų. Buvo ir tokių, kur visa našta tekdavo dirbantiesiems. Spėjama, kad pagal algų mokestį iš darboviečių gautos OHIP įmokos padidins provincijos iždo pajamas.

Rinkimų uvertiūra?

Naująjį Ontario premjero D. Petersono liberalų vyriausybės biudžetą politine parlamento rinkimų uvertiūra laiko opozicijos vadas Bob Rae su savo ribotu NDP socialistų skaičiumi. Panašios nuomonės yra ir laikinai konservatorių mažumai vadovaujantis A. Brandtas. Pralaimėjimų sugniuždytiems konservatoriams dar šį pavasarį reikės išsirinkti naują vadą. Yra tik du kandidatai — Mike Harris ir Dianne Cunningham, dabartinio parlamento nariai. Nė vienas jų nebus rimtu varžovu populiarumu besidžiaugiančiam Ontario liberalų premjerui D. Petersonui.

V. Kst.

Kanados lietuvių fondo susirinkime balandžio 7 d. Toronto Lietuvių namuose vyksta narių registracija Nuotr. St. Dabkaus

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
The
Lougheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai
"Žmonės, kurie atjaučia kitus"
Sudbury, Ontario

Vilniaus krašto lietuvių sąjungos nauja valdyba, išrinkta kovo 31 d. suvažiavime, Ontario Paris miestelyje. Iš kairės pirmoje eilėje: Petras Česnulis, Angelė Česnulienė; antroje eilėje: Jeronimas Cicėnas, Albertas Misiūnas, Jonas Budrys, Bronius Saplys, Elena Misiūnienė, Genovaitė Bulotienė Nuotr. St. Varankos

Aukos Tautos fondui

Vasario 16 proga Toronte

$500 — A. Kantvydas; $300 — J. P. Barakauskai; $200 — P. Vilutis, G. H. Lapai; $100 — F. Barzdžius, L. Balsys, E. Bumeister, J. Gipas, J. B. Vaidotas, A. A. Jucys, J. Kablys, J. Maziliauskas, A. Mašalas, B. Molis, M. Gečienė, M. Girčius, A. J. Paršeliūnai, B. V. Saulėnai, dr. J. Yčas; $75 — S. E. Markauskas; $72 — V. Petraitis; $70 — O. P. Dabkai, P. Basys.

$50 — A. E. Abromaitis, V. O. Anskienė, D. Renkauskas, B. G. Čizikai, B. Diceviečienė, V. Daugelavičienė, M. Dambaras, J. M. Dambrauskas, J. Dabrowski, A. Jankaitis, J. Jagėla, A. Jagėla, J. O. Kirvaičiai, V. A. Kulnys, A. Kazilis, Ed. Kondrotas, J. Kasparavičius, B. Lunas, A. Marcis, V. Montvilas, V. Nausėdas, V. S. Norvaišos, V. J. Plečkaitis, A. J. Puteris, A. E. Prialgauskas, Tėvai pranciškonai, V. A. Paulionis, E. I. Punkris, J. Rimšaitė, J. Rugys, J. V. Šimkus, V. Šalvaitis, P. B. Serepinas, A. Sagevičius, A. Sprainaitis, B. Saplys, B. Stalioraitis, V. Šaltmiras, A. Saulėnas, R. Saulėnas, D. Zulonas, A. Zalagėnas, J. Žakas, J. Vaseris, V. Taseckas, V. I. Ignaitis, A. Laurinaitis, V. Žakas, J. Linkunaitis, M. A. Raila, A. Šipelis; $40 — J. Petravičius, A. Piragis, J. Morkūnas, E. Šlekys, prel. Pr. Gaida, M. Zabulionis, A. Zarembaitė; $30 — V. A. Bubelis, A. Ciplijauskas, P. Kudreikis, S. A. Kalūza, L. V. Morkūnas, V. Matulevičius, S. J. Poška, A. Pelekis, K. Stirbys, A. D. Stulgys, J. Staškevičius, A. I. Žemaitis, S. Sederavičius; $27 — T. Stanulis.

$25 — B. Abromaitis, R. A. Adomaitis, H. Adomonis, K. Bubliauskas, A. Bliūdžius, M. P. Besąsparis, V. Bigauskas, E. Čuplinskas, E. S. Čepai, J. B. Danaitis, L. R. Dūda, J. V. Jasinevičius, P. Jonikas, A. Matulionis, A. Morkūnas, J. Mikšys, J. Pargauskas, S. N. Petruliai, A. Petryla, J. Palys, J. A. Ranonis, S. J. Rovas, J. Rinkūnienė, O. Ražauskas, A. Rūkas, A. Štuopienė, A. S. Steigvilas, H. Stepaitis, P. Skablauskas, L. G. Vyšniauskas, P. Jakubauskas, dr. D. Žutautas, J. Mickevičius.

$20 — E. Ališauskienė, J. Aukštakalnis, J. Astrauskas, K. Abromaitis, E. Abromavičius, J. Augustinavičienė, J. Ažubalis, J. Bacevičius, A. Bacevičius, M. Bartminas, V. Butkys, U. Bleizgys, J. Budreika, Balčiūnienė, R. Ciplijauskas, S. O. Dačkai, J. Z. Didžbalis, A. Diržys, E. Dubininkas, M. Gegužis, S. Girčienė, E. Miliauskas, L. Monstvilas, V. M. Marcinkevičius, St. Mazlaveckas, Br. Mackevičius, V. Maras, L. Oleka, S. Petryla, V. Paulionis, J. Prišas, M. Povilaitienė, Z. Pilipavičius, J. Poška, A. S. Petraitis, A. Padolskis, A. Petkevičius, A. V. Ramanauskai, A. Ruginis, L. Rudaitis, V. Ruslys, A. S. Sakus, J. Sabaliauskas, L. Strumila, V. Stanaitis, J. Sungaila, dr. E. S. Saplys, B. J. Sriubiškis, H. Sukauskas, V. Skukauskas, P. Sidaras, A. L. Stulginskas, E. Simonavičius, K. Tuba, M. V. Tamulaitis, T. Trakymienė, E. Ulickas, V. Urbonas, A. Vaitkevičienė, I. Vibrys, J. Vaskela, S. Valiukas, E. Valeška, D. Klibingaitienė, A. Kuolas, A. Kairys, E. M. Kazakevičiai, K. Konkulevičius, A. T. Krasauskas, Č. Javas, P. L. Jurėnas, P. Jurkšaitis, B. Y. Jonynai, E. Jaškus, J. B. M. Žėkas, J. Zabulionis, J. Zenkevičius, Žutautas, S. Žutautas, A. Žilėnas, P. Šimkus, I. Meiklejohn, I. Antanaitis.

$15 — St. Kryževičius, V. Skrinskas, A. Saulis, A. Pavilonis; $13 — Z. Tumosa; $12 — V. Jegelevičius, Cizinas; $10 — P. Augaitis, O. R. Berentas, E. Bersėnas, Z. Dobilas, J. Dziminskas, P. Derliūnas, V. K. Gaputis, A. Kalendra, S. Kalytis, L. Monstvilas, M. L. Malinauskas, A. Norkus, Janušas, M. Pranaitis, K. Poška, D. Puidokas, A. Pūkas, J. Puras, V. Pečiulis, B. M. Rickavičius, J. Radzevičius, A. M. Radžiūnai, J. Makevičius, J. Valiulis, Vaičekauskas, G. Vaitkus, A. Vingevičius, Vaitonienė, K. Stulpinas, V. Sonda, A. Šelmys, P. Lukošius, J. Liutkienė, E. A. Underys, K. J. Žuliai, M. Gegužis, J. Vingelis; $7 — F. Mockus, P. Žibūnas; $6 — N.N.; $5 — O. Banelis, M. V. Butrimas, A. S. Dilkus, S. Riaubys, S. A. Kavaliauskas, E. Tamulionis, M. Petronis, V. Jurevičius, A. Navickas, R. Šimkevičienė, M. Šepulienė; $4 — R. Bekeris; $3 — M. Prikšaitis, K. Černiauskas; $2 — Karpis, V. Lorens, E. Jukna.

E. Steponas,
TF Toronto apylinkės atstovybės iždininkas

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Ar jie veiks? Taip, jeigu jūs pirksite iš mūsų!!!

Mes turime šių bendrovių gaminius: Sony, Panasonic, Hitachi, Sharp, Phillips, Fisher, Akai, Sansui, Toshiba, Fuji, NEC, Grundig, Siemens, Sanyo, JVC, ITT. Mūsų kainos yra žemiausios, į jas įeina pristatymas iki Montrealio, Otavos, Hamiltono, Niagaros ir kitur.

EUROPA

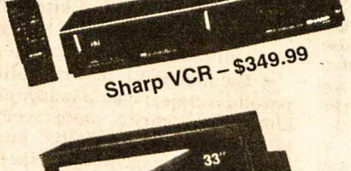
Sharp VCR – $349.99

Model #33S2-A2

LIETUVA

Importo-eksporto bendrovė ENCHANTE INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietiškos sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių Vilniuje. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija. Skyriui vadovauja Vidimantas Kėkštas, VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

OUR EQUIPMENT WORKS WORLDWIDE

110/220 VOLTS

Dvikasetinis radijo magnetofonas – $99.99

EUROPA
NATIONAL PANASONIC
NV-M7EN

HITACHI
VM-600 E

ENCHANTE INC
IMPORTERS EXPORTERS
110/220 V • MULTI-SYSTEM • T/V • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

2938 Dundas St. W.
(į vakarus nuo Keele g-t.)
Tel. **769-0631**

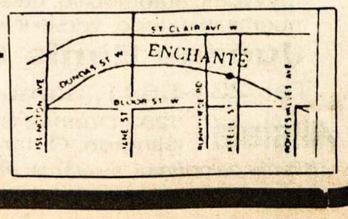

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	10 %
180-185 d. term. ind.	10¼%
1 metų term. indėlius	10½%
2 metų term. indėlius	10¼%
3 metų term. indėlius	10¼%
1 metų GIC-met. palūk. ..	12 %
2 metų GIC-met. palūk. ..	11½%
3 metų GIC-met. palūk. ..	11½%
1 metų GIC-mėn. palūk. .	10½%
RRSP, RRIF ir OHOSP	9½%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11¾%
RRSP ir RIF-2 m. term. ind.	11½%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	11½%
Taupomąją sąskaitą	8½%
Kasd. pal. taupymo sąsk	10 %
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5¾%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	13½%
Sutarties paskolas nuo	13½%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	13¾%
2 metų	13½%
3 metų	13½%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	12¼%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West. •

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

MARIUS E. RUSINAS, *turįs aštuonerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:*

- **RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai**
- **RRIF pensijų fondas**
- **metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)**
- **įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda**
- **atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm**
- **klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus**

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2

Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Greitas ir tikslus ***patarnavimas!***

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

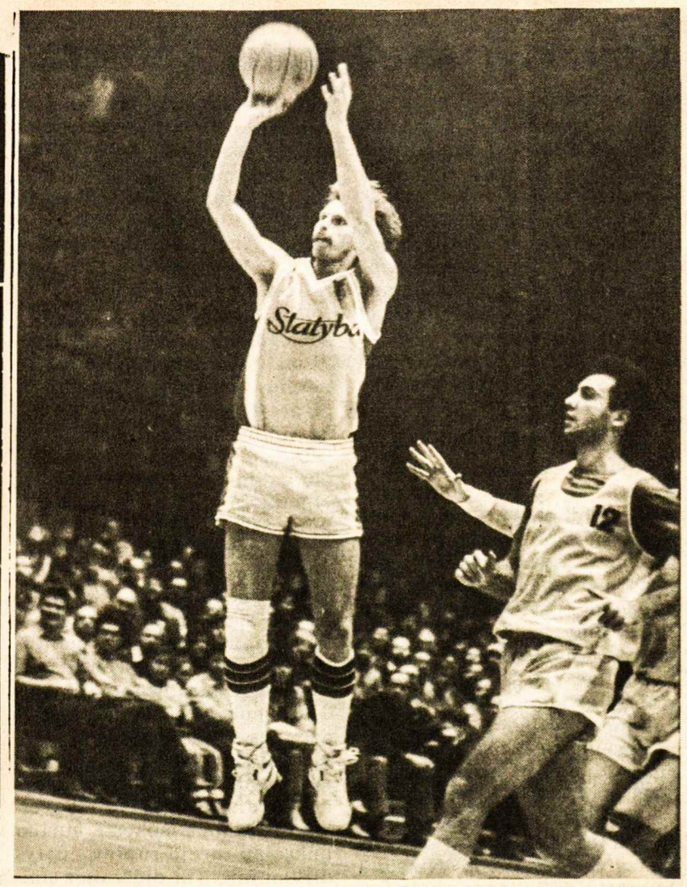

Vilniaus "Statybos" žaidėjai visuomet galėjo pasitikėti Gintaro Pociaus žaidimu. Momentas iš "Statybos" – Maskvos "Dinamo" rungtynių
Nuotr. V. Malinausko

SPORTAS

T.V.

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Kitaip elgtis negalima

Rašo Karolis Bartonis Vilniaus "Sporte" 1990 m. kovo 17 d.

Dėl Lietuvos respublikos sportininkų startų kitos šalies čempionatuose ir dalyvavimo kitos šalies rintinėse kovo 14 d., 14 val. Lietuvos respublikos kūno kultūros ir sporto komiteto kolegijos posėdis.

Darbotvarkėje: kreipimosi į Lietuvos piliečius ir sporto visuomenę svarstymas. Ypač daug diskusijų kėlė pagrindinė šio kreipimosi mintis: kaip turi elgtis Respublikos sportininkai — dalyvauti ar nedalyvauti TSRS čempionatuose, TSRS rinktinėse. Nuomonių buvo įvairių... Pvz. dalyvauti be konkurencijos. Bet kas tada rimtai į mus žiūrės — sulauksime, kad į aikšteles išbėgs varžovų komandų dubleriai... Taigi tokia idėja atmetama.

O jeigu TSRS čempionatai bus atviri, tada mes turime teisę dalyvauti. Bet ar TSRS sporto šakų federacijos nusileis mūsų norams. Vargu... Nors pavyzdžiui TSRS valstybinio sporto komiteto pirmininkas N. Rusakas, su kuriuo tos dienos rytą telefonu kalbėjo Lietuvos TOK prezidentas A. Poviliūnas, patarė neskubėti — nedaryti ryžtingų žingsnių. Anot jo, ir Britų imperijai žlugus, Anglija, Škotija ir Velsas dalyvavo Britanijos čempionatuose. Taip, tai tiesa. Bet Lietuvos padėtis šiandien nebe tokia, kokią tada turėjo minėtos šalys... Kolegijos nariai buvo principingi ir vieningi: nuo šio kreipimosi priėmimo dienos uždrausti Respublikos sportininkams startuoti TSRS čempionatuose ir atstovauti TSRS rinktinėms. Taip ir buvo įrašyta dokumente.

Kovo 14 d., 16 val. Lietuvos tautinio olimpinio komiteto vykdomojo komiteto posėdis. Kalbos tos pačios. Gaila sportininkų, komandų — kol kas nėra ką jiems pasiūlyti... Bet Lietuva — valstybė, o mes jos piliečiai, turime vykdyti vyriausybės įstatymus: bus labai keista, jeigu Lietuvos respublikos sportininkai atstovaus kitos šalies rinktinei, žais kitos šalies pirmenybėse. Nuosprendis vienas — nedalyvauti. Bet dokumente galutinai įrašomas toks sakinys: "Lietuvos sportininkai dalyvauti TSRS čempionatuose, jeigu šie nėra atviri, ir atstovauti TSRS rinktinėmis, neturėtų." Mintis ne tokia kategoriška. Bet juk tai tas pat... Dokumentą, kaip matome, ne tik pasirašė dvi organizacijos — valstybinis ir visuomeninis organai, bet jis buvo atskirai svarstomas. Tad kalbėti apie kokį nors psichologinį spaudimą — negalima. Demokratiška ir sąžininga.

Kovo 15 d. 9 val. "Žalgirio" draugijos respublikinės tarybos prezidiumo posėdis. Vienbalsiai pritariama kreipimosi tekstui: NEDALYVAUTI. Suprantama, Lietuvos sportininkai neturi atsisakyti ir dalyvauti TSRS respublikose rengiamose įvairiose varžybose ar turnyruose, vykti draugiškų rungtynių. Pagaliau mūsų valstybės atstovai gali sudaryti sutartis ir žaisti TSRS sporto klubų komandose.

... ir, tos pačios dienos Vilniaus "Sporto" laidoje paskelbtas Marytės Marcinkevičiūtės pokalbis su Lietuvos respublikos kūno kultūros ir sporto komiteto pirmininku Zigmantu Motiekaičiu, liečiantis tą pačią temą... Įstrigo mintin du paskutinieji klausimai. Jie čia ištisai cituojami:

— Dabar sportinis gyvenimas tarsi išėjo iš ritmo, neaišku, kur ir su kuo rungtyniausime, kaip treniruosimės.

— Gerai suprantame mūsų priimtų sprendimų reikšmę ir praktinio realizavimo sudėtingumą. Dabar rūpinamės, kad nesutriktų sportininkų treniruočių procesas, kad geriausieji sportininkai ramiai galėtų rengtis Barcelonos olimpinėms žaidynėms. Balandžio mėnesį vyks pasitarimas dėl Baltijos šalių žaidynių, neabejoju, kad įvyks ir Pabaltijo žaidynės, gauname daug pakvietimų užmegzti draugystę su kitų šalių sportininkais, su jais rungtyniauti. Suskubome rengti dokumentus įstoti į atskirų sporto šakų tarptautines federacijas. Kreipsimės į Lietuvos respublikos vyriausybę ir prašysime, kad patiems geriausiems mūsų sportininkams, besiruošiantiems svarbiausioms varžyboms, būtų suteikta parama, nes su dabartiniais ištekliais netoli nukeliausime.

— Ar nebaugina Jūsų, kad praėjusį ketvirtadienį TSRS liaudies deputatų suvažiavimas Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos dokumentus pripažino negaliojančiais?

— Ne. Mes vadovaujamės tik Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos priimtais dokumentais, jie mums galioja.

ŠALFASS GOLFO PIRMENYBĖS

25-tosios ŠALFASS metinės golfo pirmenybės įvyks 1990 m. rugpjūčio 31 — rugsėjo 2 d.d. "International Country Club of Niagara" golfo lauke, Stevensville, Ontario, Kanadoje. Jas rengia Toronto lietuvių golfo klubas. Klubo metinio susirinkimo metu buvo nutarta pirmenybių organizavimo ir jų pravedimo darbus atlikti, sudaryti specialius komitetus. Klubo valdybos iniciatyva šie komitetai jau sudaryti, ir 1990 m. balandžio 2 d. organizacinio komiteto sušauktame posėdyje buvo aptartas pirmenybių pravedimo planavimas ir kt. Organizaciniam komitetui vadovauja Antanas Stauskas. Šiame pirmajame posėdyje dalyvavo: A. Stauskas, A. Jonikas, D. Marijošius, J. Rusinavičius, V. Mickevičius, P. Stauskas, Al. Simanavičius, A. Zaleskis ir Sig. Krašauskas.

Pirmenybių pravedime bus laikomasi nusistovėjusios tvarkos ir taisyklių. Varžomasi bus individualiai: meisterių, vyrų, moterų, jaunių, jaunučių ir senjorų klasėse. Vyks tarpmiestinės komandinės varžybos vyrų ir moterų klasėse, ilgiausio smūgio varžybos vyrų ir moterų klasėse. Taip pat vienu smūgiu (hole in one), patinimo (putting) bei arčiausiai vienu smūgiu prie vėliavėlės — varžybos.

Varžybų komitetui vadovaus V. Kaknevičius ir A. Zaleskis. Dovanų suorganizavimui ir paskirstymui — V. Mickevičius. Ilgiausio smūgio ir patinimo varžyboms vadovaus Al. Simanavičius ir D. Marijošius. Turnyro išvakarėse dalyvių registracijai ir ketveriukių sudarymui vadovaus J. Rusinavičius.

Nutarta 1990 m. gegužės 7 d. vėl susitikti sekančiame posėdyje ir detaliai aptarti pirmenybių organizavimo ir varžybų pravedimo reikalus. Po to, nedelsiant bus informuojami klubai bei pavieniai golfininkai ir pranešta data, iki kada galima pirmenybėms registruotis. Taip pat bus informuojama apie sąlygas tiems, kurie apsistos viešbučiuose.

Turnyras bus pravedamas "shotgun start" sistema.

"VYČIO" ŽINIOS

Klubo valdybos posėdyje naujai išrinktoji vadovybė pasiskirstė pareigomis sekančiai: Rimas Sonda — pirmininkas, Ričardas Duliūnas — vicepirmininkas ir krepšinio sekcijos vadovas, Arvydas Blauzdžiūnas — iždininkas ir vedėjas, Tomas Akelaitis — vaikų krepšinio sekcijos vadovas, Andrius Klimas — krepšinio stovyklos Wasagoje vadovas, Edis Stravinskas ir Gintas Sendžikas — nariai. Petras Tutlys sutiko vadovauti lauko teniso sekcijai.

Balio Savicko taurės krepšinio turnyras bus vykdomas Wasagoje liepos pirmąjį savaitgalį ir į jį bus kviečiami Hamiltono "Kovo", Londono "Tauro", Montrealio "Tauro", Toronto "Aušros" ir "Perkūno" krepšininkai.

Į Bostone vykstančias ŠALFASS metines žaidynes 1990 m. gegužės 25-27 d.d. "Vytis" ruošiasi vykti su vyrų A ir B ir jaunių C komandomis.

Pasiruošimas 1991 metų PLS žaidynėms, kurios vyks Lietuvoje 1991 m. liepos mėnesį, tęsiamas. Valdyba yra įsitikinusi, kad politinė padėtis Lietuvoje stabilizuosis mums teigiama linkme, ir "Vyčio" klubas žaidynėse dalyvaus su gausiu būriu sportininkų, vadovų ir turistų.

LIETUVIŲ IR BALTIEČIŲ PIRMENYBĖS

1990 m. Š. Amerikos lietuvių ir baltiečių plaukimo pirmenybės įvyks gegužės 26, šeštadienį, Brockton High School, 470 Forest Ave., Brockton, MA, USA. Vykdo Bostono LSS "Grandis". Šios varžybos yra dalis 40-jų Š.A. lietuvių sporto žaidynių. Varžybų pradžia — 2.30 v.p.p. Registracija—apšilimas nuo 1.30 v.p.p. Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: vyrų ir moterų (15 m. ir vyresnių), senjorų — per 24 m., jaunių ir mergaičių (13-14 m.), jaunių ir mergaičių (11-12 m.), jaunių ir mergaičių (9-11 m.), berniukų bei mergaičių (8 m. ir jaunesnių).

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Amžiaus klasifikacija nustatoma pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių.

Dalyvių registracija iki **š. m. gegužės 19 d. šiuo adresu: Vytautas Eikinas, 1 Fawn Circle, Randolph, MA 02368, USA. Tel. (617) 961-3523.**

Smulki informacija pranešta visiems sporto klubams. Klubams nepriklausą plaukikai dėl informacijų gali kreiptis į betkurį sporto klubą. Visi lietuvių sporto vienetai ir pavieniai plaukikai skatinami šiose varžybose gausiai dalyvauti.

ŠALFASS centro valdyba

Ateitininkų žinios

Jaunučių ateitininkų stovykla vyksta Dainavoje (prie Detroito) liepos 8-22 d.d. Tėveliai, norintys prisidėti prie stovyklos programos, kviečiami kreiptis pas Laimą Šalčiuvienę, 411 East Lynnwood, Arlington Heights, Il, 60004, tel. (708)-253-1904.

Skautų veikla

• Lietuvių skautybės fondo valdyba nutarė lėšas telkti ir telefoniniu būdu. Yra prašoma iki gegužės 1 d. sudaryti sąrašus, pagal kuriuos bus galima kreiptis prašant įnašų. Smulkiau apie tai gali paaiškinti rajonų įgaliotiniai. Fondas taipgi kreipiasi į visas vietoves ir prašo pagal galimybes paminėti LSF 15 metų veiklos sukaktį. 1989 m. vasario 1 d. apyskaitoje pranešama, kad trijuose bankuose fondo vardu yra laikoma $171.873.32. Valdybos rūpestis — kapitalo augimą pagreitinti. Kanados rajone fondo įgaliotinis — v.s. V. Skrinskas, 116 Wincott Dr., Weston, Ont., tel. 249-4591.

• Į skautų-čių stovyklą "Romuvoj" rugpiūčio 5-18 d.d. jau pradėta registracija pas draugininkus, vietininkus, tuntininkus ir stovyklos registratorę v.s. A. Baltakienę, 82 Hardale Cres., Hamilton, Ont. L8T 1Y1, tel. (416) 385-5681. Registruotis iki birželio 30 d. Mokestis: vienam asmeniui vienai savaitei — $145, dviem savaitėm — $225; dviem asmenim vienai savaitei — $225, dviem savaitėm — $365; trims asmenims vienai savaitei — $305, dviem savaitėm — $500. Po birželio 30 d. mokestis $50 daugiau šeimai. Stovyklos vadovybė bus skelbiama vėliau.

• Balandžio 23 d. stovyklos posėdyje, dalyvaujant Kanados rajono vadeivei s. fil. D. Barzdžiūtei ir tuntų vadovams, padaryti stovyklos nutarimai, paruošti kviesliai, taisyklės bei kita informacija, kuri išsiuntinėta kitų vietovių tuntams-vietininkijoms.

• Balandžio 27 d. Prisikėlimo parodų salėje įvyko skautininkų-kių sueiga, kurios metu svečias iš Lietuvos Vyt. Stašaitis, buvęs partizanas ir pogrindžio veikėjas, kalbėjo apie trėmimus ir Sibirą ir sunkų gyvenimą. Net ir Lietuvon sugrįžus, kurį laiką tremtiniai buvo persekiojami. Vis daugiau atsiranda gyvų liudininkų, atskleidžiančių žiaurią komunistinę tikrovę. Skautiškas ačiū garbingam svečiui. **M.**

'SAMOGITIA'

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
10 % už 90 dienų term. indėlius	
10¼% už 6 mėnesių term. indėlius	
10½% už 1 m. term. indėlius	
10¼% už 2 m. term. indėlius	
10¼% už 3 m. term. indėlius	
10½% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
12 % už 1 m. GIC invest. pažym.	
11½% už 2 m. GIC invest. pažym.	
11½% už 3 m. GIC invest. pažym.	
9½% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
11¾% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
11½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
11½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
9½% už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8½% už taupymo sąskaitą	
10 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:	
už asmenines paskolas nuo	11½%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	13¾%
2 metų	13½%
3 metų	13½%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	12¼%
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 76 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai —

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS **STASYS JOKUBAITIS.**

Telefonai **535-2331** arba **537-2869**

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonas 225-5699

Alfonsas Garbenis, jn. savininkas

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA YORK APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.

Telefonas (Toronto linijos)

(416) 773-6480, (416) 773-3779

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 766-2897

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Buvę Vasario 16 gimnazijos mokytojai Kazimieras ir Herta Motgabiai, su savo auklėtiniais atšventę 60 metų vedybinę sukaktį. Iš kairės pirmoje eilėje: H. ir R. Motgabiai, L. Riterienė; antroje: A. Šmitas, A. Krivickaitė–Urbonienė, B. Riteris

Nuotr. M. Šmitienės

UNIVERSAL OVERSEAS SERVICES

1960 Ellesmere Road, Unit 6

Scarborough, Ontario M1H 2V9

Tel. (416) 438-7500

SIUNČIAME IR PARDUODAME PREKES Į BALTIJOS VALSTYBES

— *Apdraudžiame, supakuojame, palaikome sandėlyje*
— *Siunčiame iš eilės*
— *Siunčiame dideles ir mažas siuntas*
— *Namų reikmenis, asmeninius ir kitus įvairius daiktus.*

TAIP PAT SIUNČIAME IR PARDUODAME 220 VOLTŲ/50Hz ELEKTRINIUS REIKMENIS NAUDOJIMUI EUROPOJE-LIETUVOJE

SONY NATIONAL PANASONIC

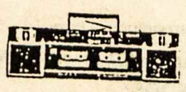

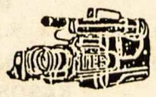

SIUNČIAME "TV", "VCR's, VIDEO KAMERAS, MICRO KROSNELES IR DAUG DAUGIAU.

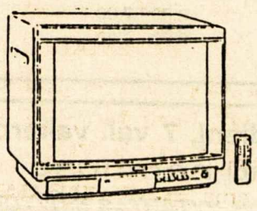

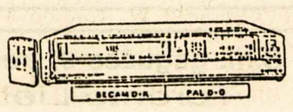

Turime įvairių šaldytuvų, krosnių, "freezers", skalbimo ir džiovinimo mašinų, didelių ir mažų reikmenų.

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 ***Savininkas – Tom Thompson***

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUDRA Travel CORPORATION

LIETUVA LAUKIA JŪSŲ - tad siūlome tiesiogines keliones į VILNIŲ!

Toronto-Kopenhaga-Vilnius-Kopenhaga-Toronto

Išskridimo datos:	Grįžimo datos:	
Birželio 25	Liepos 19	Bilieto
Liepos 18	Rugpjūčio 13	kaina –
Rugpjūčio 13	Rugpjūčio 29	$1299.00 Kan.

(Skridimus kitomis datomis užsakome per Frankfurtą, Helsinkį arba kitus miestus, pagal galiojančias taisykles.) Aptarnaujame lietuvius iš įvairių vietovių. Užsakymus priimame laiškais ir telefonu.

Atliekamos paslaugos:

*Užsakomi ir išrašomi lėktuvų ir traukinių bilietai.
*Užsakomi viešbučiai, automobiliai nuomojimui, pramoginės kelionės.
*Išrašomi draudimai keliautojams ir atvykusiems svečiams.
*Parūpinamos vizos, sutvarkomi iškvietimai, palikimai bei kiti dokumentai.
*Nuperkamos dovanos giminėms Lietuvoje, pervežami vaistai ir pinigai.

Rugsėjo mėnesį priimame užsakymus tiesioginiams skridimams į Lietuvą 1991 m.

Smulkesnių žinių teiraukitės mūsų įstaigoje Toronte: Tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279 2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada

PRANEŠAME, kad Vilniuje įsteigtas AUDRA TRAVEL Corporation skyrius, kuriame dirba 5 darbuotojai. Įstaigos adresas – **Vilnius, Tumo-Vaižganto 9/1.** Įstaiga bus atidaryta lankytojams šių metų vasarą.

XXXIII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

Hamiltone, Ontario, 1990 m. gegužės 18, 19, 20 d.d.,

GEGUŽĖS 18, PENKTADIENĮ

6.00 v.v. XXXIII KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ ATIDARYMAS
Snaigės Šileikienės dailės paroda

7.00 v.v. "Aukuro" dramos grupės vakaras
Hamilton Public Library patalpose, 55 York Blvd.

8.00 v.v. ŠOKIAI JAUNIMUI, Hamiltono Jaunimo centre, 48 Dundurn St.N.

GEGUŽĖS 19, ŠEŠTADIENĮ

9.00 v.r. KREPŠINIO VARŽYBOS, Westdale gimnazijos salėje, 700 Main St.W. Dalyvaus 12 komandų.

6.30 v.v. SUSIPAŽINIMO VAKARAS,
Convention Centre, 115 King St.W. Gros puikus orkestras, vyks loterija, veiks baras ir bufetas. Įėjimas – $12.

GEGUŽĖS 20, SEKMADIENĮ

12.00 v.r PAMALDOS EVANGELIKAMS – Christ Latvian Ev. Lutheran šventovėje, 18 Victoria Ave.S. (tarp Main ir King gatvių)

1.30 v.p.p. PAMALDOS KATALIKAMS – St. Patrick's šventovėje, Victoria Ave.S. (tarp Main ir King gatvių).
Po pamaldų rengiama eisena į miesto centre esantį Gore parką.

4.30 v.p.p. KONCERTAS - "Laisvė Lietuvai"
Mohawk College Auditorium, Fennell ir W.5th St.
Dalyvaus Kanados lietuvių meno vienetai ir tautinių šokių ansamblis "VINGIS" iš Vilniaus.
Įėjimas – $10 suaugusiems, $6 studentams, vaikams iki 12 metų nemokamai.

GEGUŽĖS 21, PIRMADIENĮ

3 v.p.p. KONCERTAS Canada's Wonderland parke,
Maple, Ontario, 400 greitkelis.
Programą atliks "Vingis" iš Vilniaus

Dėl informacijos skambinti Žibutei Vaičiūnienei tel. **1-416-689-7464.**
Dėl nakvynių – Elenai Gudinskienei tel. **1-416-547-1967.**

Visų lauksime KANADOS LIETUVIŲ DIENOSE!

KLD rengimo komitetas

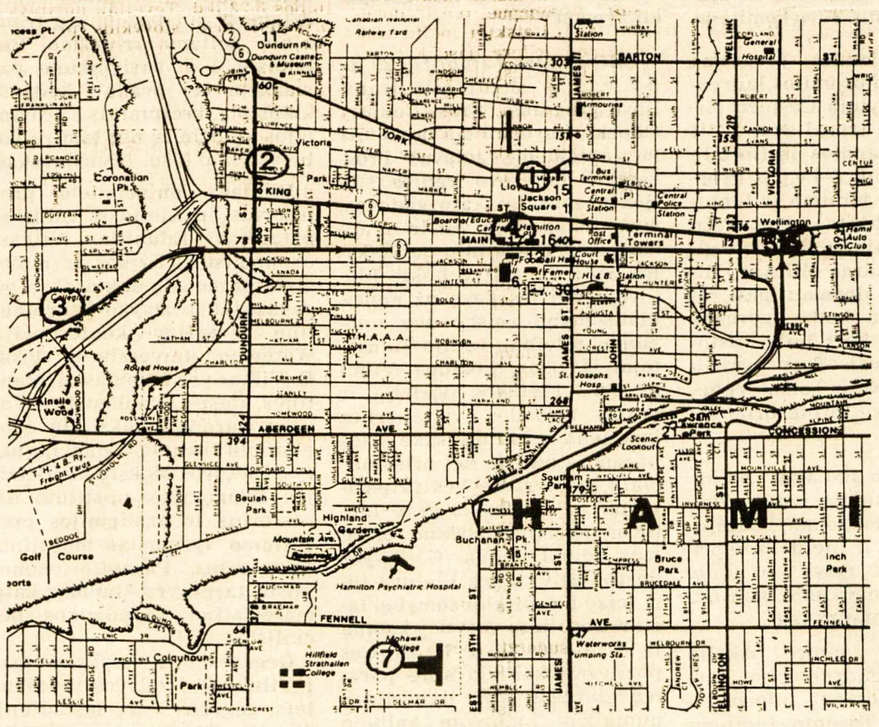

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mi premjerei M. Thatcher, paprašė užsienio reikalų ministerius išsamesnius planus paruošti sekančiai vadų konferencijai birželio 24-25 d.d.

Taika Nikaragvoje?

Sostinės Managvos beisbolo stadione buvo prisaikdinta vasario 25 d. rinkimus laimėjusi prezidentė Violeta Chamorra, atstovaujanti Tautinei opozicijos sąjungai. Demokratiniuose rinkimuose ji gavo 53% balsų, pralenkusi Sandinistų tautinio išsilaisvinimo vadą prez. D. Ortegą. Gyvenama viltimi, kad jos demokratinė vyriausybė užbaigs su diktatoriaus A. Samozos nuvertimu 1979 m. liepos 19 d. prasidėjusias kovas. Sandinistų revoliucija pasirinko Maskvos remiamą marksistinę diktatūrą, susikirtusią su kontromis vadinamais partizanais, siekiančiais demokratijos su Vašingtono parama. Dabar kraštas yra suskilęs į dvi dalis. Nikaragva turi 100.000 vyrų kariuomenę, kovojusią už sandinistų režimą. Naujoji prez. V. Chamorra jos vadu paskyrė rinkimus pralaimėjusio prez. D. Ortegos brolį gen. Humbertą Ortegą. Šiauriniuose Nikaragvos kalnuose tebėra 10.000 kontrininkų partizanų, kurie turbūt nesutiks nusiginkluoti iki sutartos birželio 10 d., nepasitikėdami sandinistų kontroliuojama kariuomene. **V. Kst.**

Vilties koncertas Lietuvai

Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis balandžio 17 d. "Cable News Network" pokalbyje paklaustas apie prezidento G. Busho laikyseną Lietuvos atžvilgiu, atsakė muzikine analogija. Lietuvos lūkesčius, kalbėjo V. Landsbergis, geriausiai išreiškia Beethoveno IX simfonija, odė džiaugsmui, kaip vilties ir ateities simfonija.

Lietuvos tautinės filharmonijos orkestras ir Kauno valstybinis choras balandžio 29, sekmadienį, 6 v.v. Katedros aikštėje, Vilniuje, atliko Beethoveno IX-ją simfoniją paremti Vytauto Landsbergio vyriausybę. Koncertas buvo transliuojamas per Lietuvos radiją. Panašūs koncertai buvo suruošti Biržuose, Pasvaly, Kupiškyje ir Mažeikiuose. Ta proga IX-ją simfoniją grojo ir Amerikos radijo stotys.

To paties sekmadienio popietę Vilniuje vyko dviratininkų demonstracija propaguoti energijos taupymą. Demonstracijoje dalyvavo įvairaus amžiaus daugybė dviratininkų. **(LIC)**

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 533 - 7954

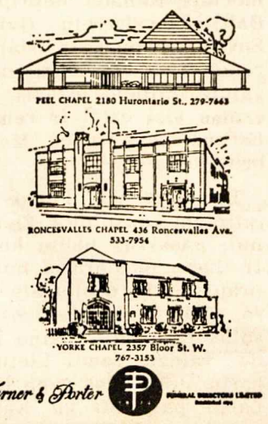

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:

Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416)**762-7393**

Toronto, Ontario M6S 4W3 namų **233-0303**

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS

B.C.L., LLB., M.B.A., M. Eng.

15 John St., Suite 2 **Tel. 240-0594**

Weston, Ontario M9N 1J2 **Fax. 248-5922**

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS *B.A. M.L.S. LL.B.*

perėmė a.a.advokato **Algio Puterio** bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas

prie Windermere Ave. įstaigos (416) **763-3362**

Toronto, Ontario M6S 2S4

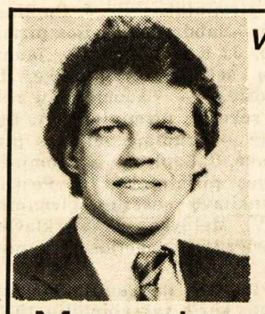

Vaidotas Jonynas, *M.B.A., C.F.A.*

Telefonai – (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- **Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investacijų srityje**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą**
- **Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited

1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC. REALTOR

EDMUNDAS M. PAKŠTAS

Namų pirkimo ir pardavimo atstovas

Toronte ir Wasagoje

Tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3

Fax 534-8953

RE/MAX west realty inc., realtor an independent member broker

Juozas (Joseph) **Norkus**

namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3 **769-1616**

Century 21

DRESHER Ltd.

Real Estate Member Broker

FAX 233-0285 **Tel. 233-3334**

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.

Kreipkitės į Valterį Drešerį. *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Praėjusį sekmadienį, 11 v.r. Mišių metu Pirmąją Komuniją priėmė Paulius Goudie, Ramona Kaminskaitė, Ana Kaminskaitė, Kristina Petrauskaitė, Remė Vanagaitė ir Daina Valiulytė.

— Pakrikštyti: Monika Ieva, Michael ir Irenos (Jurkevičiūtės) Hauck dukrelė; Andrius, Irenos (Sankauskaitės) ir Kazimiero Paznėkų sūnus.

— Tuoktis ruošiasi Ramona Baliūnaitė su Robertu Grybu.

— Balandžio 27 d. palaidota a.a. Brigita Čerkauskienė, 70 m. amžiaus.

— Toronto arkivyskupija skelbia gegužės 6, sekmadienį, dvasinių pašaukimų diena.

— Motinos dienos pietūs Anapilio salėje bus gegužės 13, sekmadienį, 1 v.p.p. Numatyta jaunimo atliekama meninė programa. Maistą ruoš J. Gurklienė.

— Aukojo: "Share Life": $50 — J. Dzermeika; parapijai: $100 — M. Jakubauskienė, J. O. Kirvaičiai, E. Zakarževskienė, K. Lukošius, A. Lukošiai; $50 — D. V. Paškai, J. A. Šulcai.

— Mišios gegužės 6, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Oną ir Pijų Sakevičius, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Raimundą Laurinavičių.

Išganytojo parapijos žinios

— Gegužės 6 d. pamaldos su Šv. Vakariene 11.15 v.r. Po pamaldų moterų draugijos susirinkimas parapijos salėje. Kviečiame moteris dalyvauti.

— Gegužės 13 d. švęsime Motinos dieną. Iškilmingos pamaldos 11.15 v.r. Giedos parapijos choras. Bus pagerbtos motinos.

— Christian-Jewish Dialogue of Toronto kviečia dalyvauti iškilmingose pamaldose gegužės 6 d., 4 v.p.p., paminėti "Holocaust". Adresas: 61 St. Clair Ave. West, at Wychwood, St. Michael and All Angels Anglican Church. Kviečiame parapijiečius gausiai dalyvauti.

Lietuvių namų žinios

— LN moterų būrelis, užjausdamas valdybos narę Valentiną Grybienę, jos tėvelio a.a. V. Dubausko atminimui aukojo slaugos namams $40; A. Abromaitytė ir B. Abromaitienė — $40 a.a. V. Dubausko atminimui. Iš viso statybos fonde yra $169,187. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 350 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Lietuvos respublikos prekybos ministeris Albertas Sinevičius, Lietuvos respublikos užsienio ekonominių ryšių departamento direktorius Rimas Purtulis, J. Kairytė, P. Kytra, L. Klimienė, N. Maksimavičiūtė, docentas G. Martinkėnas iš Vilniaus; V. Biržietis, chirurgas A. Korženiauskas, gyd. E. Dagytė-Navasaitienė, M. Gelažnikaitė-Raugalienė, V. Tamulevičiūtė iš Kauno; V. Gelažnikas, G. R. Kirkovai iš Panevėžio; A. R. Daujotai, R. Kytra, E. Šukaitienė, A. Ungeitytė iš Klaipėdos; V. Pališkis iš Šakių; N. Černiauskienė iš Jonavos; A. Kairys iš Pasvalio; A. Kairys iš Kaišiadorių; inž. J. Z. Macijauskai iš Neringos; inž. K. Buterlevičius iš Plungės, LSS vyr. skautininkė Stefa Gedgaudienė iš Klivlando, V. Kalnins iš Adelaidės, Australijos.

— LN valdybos posėdis — gegužės 3, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Liepos 8, sekmadienį, 12 v. Boyd Conservation area parke LN namų vyrų būrelis ir tautinių šokių grupė "Atžalynas" ruošia tradicinę gegužinę. Autobusas išeis nuo LN 11 v.r. Kelionė ten ir atgal nemokama užsiregistravusiems LN iki liepos 5 d., 6 v.v.

— Rugpjūčio 11-19 d.d. ruošiama LN poilsio stovykla. Dėl registracijos ar smulkesnių informacijų skambinti V. Dreširiui tel. (416) 233-3334 arba A. Sukauskui tel. (416) 244-2790.

— Lietuvių namai pigiai parduoda vartotus medinius stalus ir kėdes. Šie baldai geriausiai tiktų naudoti vasarnamiuose. Suinteresuoti prašomi skambinti LN vedėjui Teodorui Stanuliui tel. 532-3311.

A.a. Antano Šimkevičiaus atminimui Paulina Šimkevičienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šventoji valanda prasideda 7 v.v., Mišios — 7.30 v.v. Išpažinčių klausoma prieš Mišias. Seneliai ir ligoniai lankomi ligoninėse ir prieglaudose, iš anksto susitarus. Šį šeštadienį Gyvojo Rožinio draugija renkasi 10.30 v.r. Rožinio kalbėti, o 11 v.r. — Mišios. Pensininkų namuose "Vilnius Manor" Mišios — 5 v.p.p.

— Trečiojo šv. Pranciškaus ordino mūsų kongregacijos nariai renkasi Mišioms šį ketvirtadienį 10 v.r. šventovėje.

— Gegužinės pamaldos mūsų šventovėje šiokiadieniais vyks 7v.v., šeštadieniais litanija bus kalbama po 9 v.r. Mišių, o sekmadieniais litanija bus giedama po 11.30 v.r. Mišių.

— Naudotų daiktų ir drabužių išpardavimas, kurį organizuoja parapijos tarybos labdaros sekcija, vyks šį antradienį ir ketvirtadienį, gegužės 1 ir 3 d.d.

— Pakrikštyti: Algimantas-Jonas, Dainos (Čepulytės) ir Romo Puterių sūnus; Nicole-Eileen, Susan (Daugėlaitės) ir David Brake dukrelė.

— Susituokė: dr. Ramūnas Barakauskas su Aldona Staškevičiūte; Julia El. Jasonik su Brian F. Heaney.

— Parapijos taryba išsirinko vadovybę: pirm. B. Čepaitienė, vicepirm. V. Taseckas, sekr. I. Poškutė; Al. Kuolas — relig. sekcijos pirmininkas, dr. J. Čuplinskienė — labdaros sekcijos pirmininkė, J. Kriščiūnienė — jaunų šeimų sekcijos pirmininkė, L. Nakrošienė — visuomeninių reikalų sekcijos pirmininkė, A. Barysaitė — jaunimo sekcijos pirmininkė, B. Saplys — ekonominės sekcijos pirmininkas, J. Poškus — rinkliavų sekcijos pirmininkas, Vl. Melnykas — stovyklavietės priežiūros sekcijos pirmininkas.

— Toronto tarptautiniame karavane, kuris vyks birželio 15-23 d.d. dalyvaus ir lietuviai su savo paviljonu "Vilnius". Šiais metais paviljono organizavimo darbą apsiėmė atlikti mūsų parapijos taryba.

— Pirmos Komunijos iškilmės mūsų parapijoj bus ateinantį sekmadienį per 10.15 v.r. Mišias.

— Parapijai aukojo: $100 — J. V. Liuimos, O. Sklėrienė; $60 — A. Masiulis; $50 — V. P. Gudaičiai, J. Rimšaitė, R. D. Puteriai; Religinei šalpai: $125 — V. Jonynas; $81 — B. Petrauskas; novenai: $150 — A. Laurinaitis; $50 — H. S. Butkevičiai, V. Demikienė, J. D. Margis, St. Povilenskis.

— Mišios gegužės 6, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Antaną Šimkevičių, 9.20 v.r. padėkos intencija, 10.15 v.r. — už gyvas ir mirusias motinas, už a.a. Joną Leverį, Pirmos Komunijos einančių vaikučių ir jų tėvelių intencijja, 11.30 v.r. prašant Lietuvai laisvės.

Amerikos lietuvių kunigų rekolekcijos

Jau trylika metų iš eilės, JAV Kunigų vienybės iniciatyva, organizuojamos lietuviams kunigams rekolekcijos šiais metais įvyks **birželio 4-8 d.d.** lietuvių seselių vienuolyno patalpose, Putnam, Conn., USA. Rekolekcijas pravesti yra pakviestas ir mielai sutiko buvęs sąžinės kalinys kun. Sigitas Tamkevičius, šiuo metu einąs Kauno kunigų seminarijos Dvasios Tėvo pareigas.

Norintieji dalyvauti kviečiami iš anksto užsiregistruoti iki š.m. gegužės 30 d. šiuo adresu: Rev. V. M. Cukuras, ICC 600 Liberty Hwy., Putnam, CT, 06260, USA.

Pamaldos už Lietuvą. Balandžio 7 d. Punsko šventovėje buvo Mišios už Lietuvos laisvę. Dalyvavo daug žmonių. Po pamaldų visi su vėliavomis ir plakatais išėjo į aikštę prie šventovės. Kalbos buvo sakomos lietuviškai ir lenkiškai; lietuviai ir lenkai smerkė Gorbačiovo agresiją prieš Lietuvos respubliką. Kalbėtojai kritikavo ir prezidentą Bushą už jo nuolaidžiavimą Maskvos imperiniams interesams. Plakatuose buvo įrašyti šūkiai, kaip "Raudonas slibine, lauk iš Lietuvos" ir pan. Visą įvykį filmavo Lenkijos centrinė televizija. **K.**

Maloniai kviečiame visus dalyvauti

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "GINTARAS"

35-čio KONCERTE,

kuris įvyks 1990 m. gegužės 12, šeštadienį, 6 v.v.,

Anapilio salėje, *2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario.*

PROGRAMOJE: visos gintariečių grupės virš 150 šokėjų ir kitos staigmenos
Šokiai – grojant "Les & the Music Masters" orkestrui
Loterija – vertingais laimikiais. Šampanas, kava, pyragai

Įėjimas – $6 studentams, $8 – suaugusiems. Bilietai gaunami pas J. Vingelienę tel. **233-8108**, G. Šimkienę tel. **766-8844** ir sekmadieniais abiejose parapijose.

"Gintaro" ansamblis ir tėvų komitetas

IŠKILMINGI

MOTINOS DIENOS PIETŪS

įvyks 1990 m. gegužės 13, sekmadienį, 1.00 v.p.p. Anapilyje.

Įdomią programą atliks jaunimas.

Pietus gamins J. Gurklienė.

Bilietų kainos: suaugusiems – $13, jaunimui nuo 8-12 m. amžiaus – $8, vaikams iki 8 m. – nemokamai. **Bilietai gaunami** sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų ir pas V. Narušį tel. **277-1128.**

Lietuvos kankinių parapijos taryba maloniai kviečia jus atsilankyti ir pagerbti savo motinas

Toronto "Gintaro" 35-mečio "Gražus mūsų jaunimėlis" koncertas įvyks gegužės 12, šeštadienį, Anapilio salėje. Pirmą kartą pasirodys jaunimas su liaudies instrumentais – kanklėmis, birbynėmis, lumzdeliais, palydimas dainininkių vieneto. Dalyvaus ir visos gintariečių grupės. Po to – šokiai grojant geram orkestrui. Veiks šiltas bufetas ir baras. Bus loterija su vertingais laimikiais. Dėl bilietų skambinti J. Vingelienei tel. 233-8108, G. Šimkienei tel. 766-8844, arba įsigyti parapijose po Mišių. **Tėvų komitetas**

Vienos valandos programą apie Nobelio premijos laureatą lenkų rašytoją Česlovą Milašių-Milosz transliavo XVII televizijos kanalas iš Buffalo balandžio 29 d., 3-4 v.p.p. Programoje buvo minima ir Lietuva, kurioje poetas gimė. Taip pat buvo minimas šio poeto giminaitis Oskaras Milašius-Milosz, poetas, dramaturgas, rašęs prancūzų kalba, gyvenęs Paryžiuje ir kurį laiką atstovavęs Lietuvai. Tarp įvairių kalbėtojų buvo ir Tomas Venclova, dabar profesoriaująs JAV-se.

"The Globe and Mail" balandžio 21 d. laidoje išspausdino Charlotte Montgomery straipsnį "Kanados ir Lietuvos nepriklausomybės ryšys" ir įdėjo Lietuvos generalinio konsulo Hario Lapo nuotrauką.

Straipsnio autorė iškelia Lietuvių Bendruomenės vadovybės vaidmenį informacijos srityje. Toronto Lietuvių namuose yra suorganizuotas "Krizės centras", kuris aprūpina žiniomis Kanados valdžią ir spaudą. Šioje srityje veiksmingai jau ilgesnį laiką darbuojasi Algis Juzukonis. Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Algis Pacevičius sėkmingai vysto spaudimą Kanados vyriausybei. Užsienio reikalų ministeris ne kartą ragino Sov. Sąjungos vadovybę pradėti derybas su Lietuvos valdžia. Pasak Joe Clarko, Kanada džiaugtųsi pilna Lietuvos nepriklausomybe.

Tuo nereikėtų stebėtis, rašo korespondentė, nes dešimtmečiais Kanada nepripažino Baltijos valstybių įjungimo Sov. Sąjungon. Pats Brian Mulroney 1984 m. rinkiminiame vajuje kalbėjo estams: "Mes esame visi estai ir remiame Estijos kovą prieš Maskvos brutalumą".

Tačiau mirus Lietuvos generaliniam konsului J. Žmuidzinui, paskyrus naują konsulą H. Lapą, pastarasis buvo išbrauktas iš diplomatų sąrašo. Dabartinis Lietuvos konsulas H. Lapas ragina Kanados valdžią remti Lietuvą ir kartu stebisi jos gana menku balsu palyginti su Kanados smerkiama Pietų Afrika. **A.**

Lietuvos ministerė pirmininkė K. Prunskienė su prekybos ministeriu A. Sinevičiumi, R. Purtuliu ir kitais pareigūnais balandžio 30 d. lankėsi Otavoje, turėjo pokalbius su Kanados vyriausybės nariais, dalyvavo spaudos konferencijoje. Delegacijos misijai paremti Kanados lietuviai surengė demonstraciją prie parlamento rūmų Otavoje. Vien iš Toronto joję dalyvavo trys autobusai tautiečių. Kanados spauda ir radijas plačiai skelbė apie Lietuvos delegacijos lankymąsi.

CBC radijas balandžio 29 d., 5-7 v.v., iš Montrealio transliavo programą "Cross Country Check", kurios tema buvo "Ar mes apleidome Lietuvą?" Programoje dalyvavo radijo stoties pranešėjas kaip vadovas, žurnalistas G. Dwyer ir A. Juzukonis. Po įvadinių pasisakymų apie dabartinę būklę Lietuvoje bei jos kovą už nepriklausomybę reiškė svo nuomones telefonu radijo klausytojai iš visos Kanados. Vieni jų gyrė Lietuvos poziciją ir peikė Kanados vyriausybės laikyseną, o kiti pasisakė prieš paramą Lietuvai bei prieš oficialų jos vyriausybės pripažinimą. A. Juzukonis gynė Lietuvos poziciją, aiškino paramos reikalingumą. G. Dwyer dėstė pažiūrą, esą Lietuva turi teisę į nepriklausomybę, tačiau negalima varyti į kampą ir M. Gorbačiovo. P. Browes pozityviai kalbėjo apie paramą Lietuvai. Apie dabartines nuotaikas Lietuvoje kalbėjo Karla Gruodytė iš Vilniaus ir CBC žurnalistė J. Mathew taip pat iš Vilniaus. Taip dvi valandas trukusioje programoje buvo plačiai kalbama apie Lietuvą visos Kanados mastu. Klausytojai šioje programoje pasigedo Ontario naujųjų demokratų vado Bob Rae pareiškimų — taiklių, įtikinančių ir labai pozityvių. Aplamai, lietuviai turėtų laiškais išreikšti padėką CBC radijui už tokią reikšmingą programą. **Kl.**

Bob Rae, Ontario parlamento opozicijos ir NDP vadovas, atsiuntė balandžio 18 d. datuotą laišką Ramunei Gaižutytei, kuri jam padėkojo už jo straipsnį "The Globe and Mail" dienraštyje kovo 29 d. laidoje ir už kalbą Toronto Lietuvių namuose, pasisakant už Lietuvos nepriklausomybę.

Lankydamasis Lietuvoje, jis pastebėjęs labai stiprų lietuvių ilgesį socialinių, politinių ir ekonominių reformų. M. Gorbačiovas turėtų nutraukti Lietuvos okupaciją ir leisti patiems lietuviams įgyvendinti savo siekius. Vakarai turėtų pripažinti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą. Jis pats ir toliau dalyvausiąs lietuvių kovoje už savarankiškumą. **J.**

A.a. Juzės Žiogienės atminimui Kat. mot. draugijos Delhi skyrius paaukojo "Caritas" sambūriui Lietuvoje $310.

A. a. Vinco Dubausko atminimui, užjausdami V. A. Grybus ir šeimą, D. A. ir L. Keršiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $30.

Mylimo vyro a.a. Artūro Grabošo dviejų metų mirties prisiminimui žmona Janina "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

"Vilniaus" pensininkų namuose jau kuris laikas skundžiamasi dėl požeminių traukinių keliamo triukšmo. Balandžio 4 d. susirinkime pasisakyta vėl pradėti kelti šį klausimą, kreipiantis į provincijos valdžią ir net tam reikalui skiriant lėšų. **Pensininkas**

Vilniaus universiteto profesorius ir Lietuvos valdžios patarėjas Eduardas Vilkas, ekonomistas, fizikos ir matematikos mokslų daktaras, š. m. gegužės 1 d. atvyko į tarptautinę mokslinę konferenciją Waterloo universitete. Prof. E. Vilkas yra žinomas tarptautinės klasės ekonomistas, Vakarų Europos mokslinių ekonominių žurnalų redakcijų narys, Lietuvos Mokslų akademijos Ekonomikos instituto direktorius ir akademijos prezidiumo vyriausias mokslinis sekretorius. Pasaulio ekonomistų tarpe yra žinomas kaip matematinės ekonomikos specialistas.

Gegužės 6 d. išvyksta atgal į Vilnių. Jei sąlygos ir laikas leis, gegužės 5 d., šeštadienį, 4 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose duos pranešimą apie Lietuvos ekonomiką.

Prof. E. Vilką kvietė Waterloo universitetas. Jį globoja ir konferencijoje kartu dalyvauja Toronto universiteto mokslinis darbuotojas dr. V. Samonis. **V.K.**

Paieškojimas

Ieškau **Vinco Miškinio,** kilusio iš Kauno. Gimęs apie 1924-1925 metus. 1956 m. gyvenęs Londone, Anglijoje. Jį patį arba žinančius apie jį prašome atsiliepti šiuo adresu: Stasys Majauskas, 56 McKerrell Cres. S. E., Calgary, Alta, T2Z 1A9.

• **Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi –**

"TŽ" leidėjai

HALLING ELECTRICAL
(Estonian)
Gyvenamiems namams ir komerciniams pastatams.
- elektros išvedžiojimas
- elektros vielų atnaujinimas
- elektrinis šildymas
- vėdinimo įrengimas
- geras darbo atlikimas

Tel. 762-9190 LIC E 1044

A†A
ELENAI ŠIURNIENEI
mirus,

jos vyrą TOMĄ, sūnus, seserį, jų šeimas, brolį prel. B. ANTANAITĮ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Elena ir Stepas Pusvaškiai

MONTREALQUE

Jonas Leknickas, savo laiku buvęs aktyvus Kanados lietuvių tarybos veikėjas, balandžio 21 d. paminėjo 100 metų amžiaus sukaktį. Juo rūpinasi duktė su savo šeima. Paskutiniu laiku jis yra Chateauguay globos namuose.

Gausus būrys lietuvių balandžio 22 d. noriai pasirašinėjo Kanados parlamentui peticiją, kad spaustų Kanados valdžią dėl kovo 12 d. priimtos rezoliucijos. KLB Montrealio apylinkės valdybos nariai parašus rinko prie AV šventovės ir "Rūtos" klube.

Motinos Dienos minėjimas įvyks gegužės 13 d. AV parapijoje. Minėjimą rengia Jaunimo sąjungos Montrealio skyrius su lituanistinės mokyklos pagalba. Ta pačia proga bus ir mokyklos mokslo metų užbaigimas.

Danos Deltuvaitės, atvykusios iš Lietuvos, ir Algirdo Urbonavičiaus jungtuves balandžio 21 d. AV šventovėje palaimino kun. Jonas Kubilius. Vestuvinės vaišės vyko AV parapijos salėje.

Jonas ir Rasa (Bunytė) Žukauskai šiomis dienomis susilaukė antrosios dukrelės. **B.S.**

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256:5355 C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	12 %	Taupymo – special.	7 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	6½%
1 metų	11¼%	Taupymo – kasdienines	6¼%
180 d. - 364 d.	11 %	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	11 %	RRIF – RRSP – term.	12 %
60 d. - 119 d.	10½%	RRIF – RRSP – taup.	8 %
30 d. - 59 d.	10½%		

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 14 %, asmenines – nuo 14 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

Š.m. gegužės 9, trečiadienį, 7 val. vakaro,
Toronto Lietuvių namuose
Vilniaus universiteto profesorius VYTAUTAS SIRVYDIS ir docentas GEDIMINAS MARTINKĖNAS skaitys

PASKAITĄ

"Širdies chirurgijos vystymasis Vilniaus universitete ir Lietuvoje"

Po paskaitos šie įžymūs Lietuvos mokslininkai atsakinės į klausimus. Visi kviečiami dalyvauti šioje įdomioje paskaitoje.

Įėjimas laisva auka. ***Rengia Lietuvių namų kultūros komisija***

"The Globe and Mail" balandžio 19 d. laidoje išspausdino Steven Muhlberger laišką iš Albertos. Jis komentuoja dienraščio vedamąjį, išspausdintą balandžio 9 d. Pasak laiško autoriaus, vedamajame obuoliai yra lyginami su apelsinais. Lietuvos demokratiškai išrinkta vyriausybė lyginama su nedemokratine Sov. Sąjungos vyriausybe. Vedamajame rašoma, kad M. Gorbačiovas turi įrodyti savo įsipareigojimus teisėtumui, o Lietuva turi suprasti, jog nepriklausomybė negali atmesti tarptautinių įsipareigojimų. Lietuviai, rašo laiško autorius, puikiai supranta tarptautines problemas ir pakartotinai siūlo jas spręsti. Iš tikrųjų, lietuviai tik nori, kad būtų pripažinta jų demokratinė vyriausybė ir kad Lietuva nebūtų okupanto laikoma kaip kilnojamas turtas. M. Gorbačiovas naudoja seną komunistinę propagandą, gąsdina karine jėga. Tik dar iki šiol nepanaudojo masinių žudynių. M. Gorbačiovo principai yra labai aiškūs.

Yra įžeidžiantis vedamojo siūlymas, kad Lietuva sutiktų su prievartiniu lietuvių tarnavimu sovietinėje kariuomenėje. Prievartos tarnavimas yra vergija. **J.**

PARDUODU dvejus naujus tautinius drabužius. Skambinti tel. 1-416-574-3682, Hamiltone.

CHRISPOL RENOVATION & PAINTING atlieka visus namų pataisymus, dažymus, dengia stogus asfaltinėmis plytelėmis. Skambinti Kristopui tel. 520-7119 Toronte.

B.V. Electric Instalation
Pataisau senus ir įvedu naujus elektros įrengimus. Skambinti
Vytui Bancevičiui
tel. **533-0923**, Toronte.

PIGIAI PARDUODU namus Kaune ir Vilniuje. Skambinti tel. (519) 676-5204.

PO VICEPREZIDENTO B. KUZMICKO sutikimo Anapilyje yra rasta fotoaparato dalis. Skambinti tel. 233-8108 Toronte.

JAUNA MERGINA iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti vyresnio amžiaus žmones arba vaikus. Kreiptis į "Tėviškės žiburių" administraciją.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

JAUNAI LIETUVAITEI mokytojai reikalingas vieno miegamojo butas nuo rugpjūčio mėnesio. Pageidautina High Park rajone arba prie gero susisiekimo. Skambinti Rimai tel. 739-9413 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

ALGIRDAS KUPRYS, akompanuotojas, choreografijos specialistas, yra parašęs nemažai repertuaro tautinių šokių ir mokyklų pradinukams. Kas domėtųsi tuo reikalu, norėtų susirašinėti ar pasikeisti idėjomis, prašomi kreiptis: Algirdas Kuprys, Vilnius 232051, Žirmūnų 20-33, Lithuania. Tel. 75-84-79.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom – vestuvėm, krikštynom, laidotuvėm, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiulienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.